

**INOVOVANÝ
ŠKOLSKÝ VZDELÁVACÍ PROGRAM**

ISCED 1

2017/2018

ZÁKLADNÁ ŠKOLA S MATERSKOU ŠKOLOU,

LETNÁ 14,

NIŽNÁ SLANÁ

VŠEOBECNÉ ÚDAJE

Názov:	Úspech pre každého
Vzdelávací program	
Stupeň vzdelania:	Primárne vzdelávanie – I. stupeň ZŠ ISCED 1
Dĺžka štúdia:	4 rokov
Vyučovací jazyk:	slovenský
Študijná forma:	denná
Druh školy:	štátna
Predkladateľ:	Základná škola s materskou školou, Letná 14, Nižná Slaná
Názov školy:	Základná škola s materskou školou, Letná 14, Nižná Slaná
Adresa:	ZŠ s MŠ, Letná 14, 049 23 Nižná Slaná
IČO:	35543701
Riaditeľ školy:	Mgr. Erik Fischer
Koordinátori pre tvorbu ŠkVP:	Mgr. Silvia Spišáková
Ďalšie kontakty:	058/ 7951 124 e – mail: zsnslana@fz.sk web: www.zsnslana.edupage.sk
Zriadovateľ:	Obec Nižná Slaná
Názov:	Obecný úrad Nižná Slaná
Adresa:	Nám. SNP 54, 049 23 Nižná Slaná
Kontakty:	058/788 31 21

.....
Ing. Ján Vieloha
starosta obce

Platnosť dokumentu od 04. 09. 2017

.....
Mgr. Erik Fischer
riaditeľ školy

I. VŠEOBECNÁ CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

1. VEĽKOSŤ ŠKOLY

Budova základnej školy sa nachádza v centre obce Nižná Slaná. Budova základnej školy je dvojposchodová, pôvodne riešená pre 12 tried s kapacitou do 280 žiakov. Základná škola je školou so všetkými ročníkmi – plnoorganizovanou školou.

V prízemnej časti budovy sa nachádzajú priestory pre cvičnú kuchynku, špeciálnu triedu a špeciálneho pedagóga, ktoré sú umiestnené v bývalom byte školníka a telocvičňa. Na prvom poschodí budovy sa nachádzajú kmeňové učebne v počte 6 pre 1.- 4.ročník, počítačová učebňa, dielňa a učebňa na vyučovanie biológie a chémie. Na druhom poschodí budovy sa nachádzajú kmeňové učebne v počte 6 pre 5.-9. ročník a školská knižnica s počítačovou učebňou. Škola využíva dve triedy (nultý ročník a špeciálna trieda) v budove MŠ.

2. CHARAKTERISTIKA ŽIAKOV

Od 1.4.2002 škola existuje ako samostatný právny subjekt. Základnú školu priemerne navštevuje 250 žiakov, ktorí dochádzajú zo šiestich spádových obcí: Nižná Slaná, Nižnoslanská Baňa, Henckovce, Kobeliarovo, Gočovo a Vlachovo. Školu navštevuje pomerne vysoké percento (ã 75%) žiakov rómskeho etnika, žiakov z málopodnetného a sociálne znevýhodneného prostredia. Vyučovanie prebieha v 14 triedach ročníkov 0. – 9. Súčasťou školy je školský klub detí a školská jedáleň. Od 1.7.2004 je súčasťou školy aj materská škola, do ktorej pravidelne dochádza 24 detí, Základná škola v Nižnej Slanej ako samostatný subjekt zanikla a bola vyradená zo siete škôl a od 1.7.2004 je zaradená do siete škôl Základná škola s materskou školou v Nižnej Slanej.

3. CHARAKTERISTIKA PEDAGOGICKÉHO ZBORU

Pedagogický zbor tvorí 27 pedagogických zamestnancov, ktorí spĺňajú pedagogickú a odbornú spôsobilosť pre vyučovanie v ročníkoch 1. – 4. v počte 10, odbornú a pedagogickú spôsobilosť v ročníkoch 5. – 9. v počte 8, pedagogickí zamestnanci pre výchovnú činnosť v počte 2 a 4 asistenti učiteľa. Pedagogický kolektív je mladý, v kolektíve pôsobia štyria muži. Členovia pedagogického zboru súčasne tvoria aj zložky systému výchovného poradenstva : výchovný poradca, školský špeciálny pedagóg a koordinátor prevencie, ďalej koordinátor školskej žiackej rady, koordinátor pre environmentálnu výchovu, koordinátor výchovy k manželstvu a rodičovstvu.

Realizácia školského vzdelávacieho programu vo výchovno-vzdelávacom procese si vyžaduje zodpovedajúce podmienky, ktoré zabezpečia efektívnosť vzdelávania a vytvoria spolupracujúce sociálne vzťahy medzi účastníkmi procesu. Preto musia naši pedagogickí zamestnanci spĺňať kvalifikačné požiadavky stanovené zákonom, preukazovať odborné a pedagogicko-psychologické spôsobilosti, ktoré budú využívať pri pedagogickej komunikácii, motivácii žiakov, ich diagnostikovaní, hodnotení, pozitívnom riadení triedy a udržaní neformálnej disciplíny, riadiť svoj sebarozvoj a celoživotné učenie v odbornej oblasti a osobnostnom raste.

4. DLHODOBÉ PROJEKTY A AKTIVITY ŠKOLY

Dlhodobé projekty:

Otvorená škola - oblasť športu 2005,

Otvorená škola – oblasť športu 2006,

Otvorená škola – Infovek 2005,

Škola podporujúca zdravie, Jar na krídlach – sledovanie bociana bieleho,

Ekopaky - zber tetrapakových obalov,

Enviroprojekt -2007;

Otvorená škola – oblasť športu 2007;

Otvorená škola –IKT;

Projekt E-vzdelávanie pre žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia 2007, 2008;

Projekt Elektronizácia a revitalizácia školských jedální;

Rozvojový projekt školy realizovaný zriaďovateľom - Obec Nižná Slaná;

Od septembra 2012 do júna 2015 sme boli zapojení do dlhodobého projektu: „Vzdelávaním pedagogických zamestnancov k inklúzii marginalizovaných rómskych komunít“.

Od 1.septembra 2015 sme zapojení do projektu ZELENÁ ŠKOLA.

Vo februári 2017 sme sa zapojili do projektu MPC „Škola otvorená všetkým“, ktorý umožňuje vytvorenie personálnych a materiálnych podmienok pre realizáciu neformálneho vzdelávania, možnosti profesijného rastu prostredníctvom kontinuálneho vzdelávania pedagogických zamestnancov.

Základná škola je momentálne zapojená do projektu „Moja prvá škola“, prostredníctvom ktorého získa moderné učebné materiály v súlade so ŠVP.

Škola sa už tretí rok aktívne zapája do projektu NÚCEM e-testovanie.

Aktivity školy:

- Projektové dni.
- Deň otvorených dverí.
- Organizácia vedomostných, kultúrnych a športových súťaží v rámci školy i okresu.
- Oblastná športová olympiáda.
- Futbalový turnaj.
- Účasť na vedomostných, kultúrnych a športových olympiádach a súťažiach okresnej
- Literárne súťaže v prednese poézie a prózy.
- Výtvarné súťaže.
- Výchovné koncerty a divadelné predstavenia.
- Návšteva miestnej knižnice v Nižnej Slanej.
- Návšteva hvezdárne v Rožňave.
- Exkurzie historických pamiatok a miest.
- Vianočná akadémia.
- Aktivity Žiackej školskej rady.
- Deň detí.
- Výstavy žiakov na rôzne témy.
- Didaktické hry a účelové cvičenia (jesenné aj jaré).
- Mikuláš.
- Žiacke diskotéky so školskou hudobnou skupinou.

- Karneval.
- Slávnostné prijímanie prvákov školy.
- Deň matiek.
- Deň športu, športové popoludnia.
- Deň Zeme.
- Environmentálne akcie, zber druhotných surovín.
- Lyžiarsky výcvikový kurz.
- Korčuľovanie na zimnom štadióne v Rožňave.
- Spoločné akcie s rodičmi žiakov školy.
- Vynášanie moreny.
- Beh ulicami obce.
- Návšteva Banícko mineralogickej expozícií v Nižnej Slanej

Prezentácia školy na verejnosti:

- Vianočná akadémia.
- Rôzne vystúpenia pre mládež, pre občanov obce.
- web stránka školy.
- Vystúpenia pre dôchodcov.
- Informačné nástenky v obci.
- Aktivity pre deti MŠ.
- Vynášanie Moreny.
- Beh ulicami obce.
- Oblastná športová olympiáda.
- Futbalový turnaj.
- Deň Zeme – čistenie obce.

5. ORGANIZÁCIA PRIJÍMACIEHO KONANIA

Zápis do 1. ročníka základnej školy realizujeme v súlade so Zákonom 245/2008 z 22.mája 2008 o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov spravidla v druhom aprílovom týždni, po predchádzajúcom spoločnom zasadnutí MZ 1.-4.ročníka a MZ materských škôl v školskom obvode. Pri zápise detí do 1.ročníka je prítomný špeciálny pedagóg a psychológ z CPPPaP v Roňave resp. v Košiciach. Pri zápise do prvého ročníka sa zisťuje aj záujem detí o povinne voliteľné predmety etická výchova alebo náboženská výchova.

6. SPOLUPRÁCA SO ZRIAĐOVATEĽOM, RODIČMI A INÝMI SUBJEKTAMI

Spolupráca školy so zriaďovateľom je na veľmi dobrej úrovni. Registrujeme snahu o pravidelnú komunikáciu na riešenie aktuálnych otázok, situácií a problémov. Zriaďovateľ poukazuje škole pravidelne bez omeškania normatívne i nenormatívne finančné prostriedky v plnej výške podľa rozpisu MŠ SR.

Pri základnej škole pracuje občianske združenie s názvom **RODIČOVSKÉ ZDRUŽENIE** pri Základnej škole s materskou školou, Letná 14, Nižná Slaná. Výbor rodičovského združenia sa schádza spravidla 4x ročne, spravidla 1x ročne zvoláva plenárne zasadnutie, podľa potreby po dohode s triednymi učiteľmi zvoláva triedne schôdzky.

RADA ŠKOLY je 11 členná. Jej členmi sú : 1 pedagogický zamestnanec ZŠ, 1 pedagogický zamestnanec MŠ, 1 nepedagogický zamestnanec školy, 3 zástupcovia rodičov žiakov ZŠ, 1 zástupca rodičov detí MŠ, 4 zástupcovia zriaďovateľa. Rada školy zasadá spravidla 4x ročne. Úlohou je zabezpečiť verejnú kontrolu riadenia, predkladať plány, návrhy k zmenám výchovno-vzdelávacieho procesu a hodnotiace správy v zmysle zákona č. 596/2003 o štátnej správe v školstve s školskej samospráve.

V zmysle zákona je na škole vytvorená **Žiacka školská rada** tvorená zo zvolených žiakov - zástupcov tried na 2. stupni školy.

Škola dlhoročne veľmi dobre spolupracuje s **materskými školami**, ktoré patria do školského obvodu : MŠ Kobeliarovo a MŠ Henckovce. Spolupráca pozostáva z prípravy detí predškolského veku na organizovaný výchovno-vzdelávací proces, spolupráci pri zaškolovaní rómskych detí a detí s odkladom povinnej školskej dochádzky, pri organizovaní spoločných podujatí a spoločných metodických zasadnutí.

Škola spolupracuje s **CPPPaP v Rožňave, zo súkromným CŠPP Edizon v Košiciach** - psychologické vyšetrenia detí s poruchami učenia, detí so špeciálno-pedagogickými potrebami a detí s poruchami správania, detí s poruchami reči, besedy pre žiakov, rozmiestňovanie žiakov 9. ročníka a nižšie končiacich žiakov.

Spolupráca s **detskou lekárkou MUDr. Agátou Seifertovou**, s ktorou realizujeme besedy pre žiakov o ochrane zdravia, hygiene, psychohygiene.

Spolupráca s **ÚPSVaR, odbor sociálnych vecí a OO PZ v Rožňave a v Dobšinej** – predchádzať kriminalite a záškoláctvu žiakov.

Spolupráca s **MPC v Prešove** pri ďalšom vzdelávaní pedagogických zamestnancov.

Spolupráca s **Obecnými úradmi**: Nižná Slaná, Gočovo, Vlachovo, Henckovce, Kobeliarovo.

Spolupráca s **Miestnou knižnicou v Nižnej Slanej**.

Spolupráca s **Gemerským osvetovým strediskom v Rožňave**.

7. MATERIÁLNO-TECHNICKÉ A PRIESTOROVÉ PODMIENKY

Dôležitou podmienkou pri realizácii štátneho vzdelávacieho programu je primerané priestorové vybavenie školy a materiálno-technické vybavenie učebných priestorov. V škole sa výchova a vzdelávanie uskutočňuje v triedach, odborných učebniach a ďalších zariadeniach školy zriadených podľa platnej legislatívy.

V prízemnej časti budovy školy sa nachádzajú:

- školské šatne na prezúvanie a odkladanie kabátov,
- šatne na prezliekanie na hodiny TŠV (zvlášť pre dievčatá a pre chlapcov),
- zariadenia na osobnú hygienu žiakov (zvlášť pre dievčatá a pre chlapcov),
- kabinet,
- telocvičňa,
- školská jedáleň,
- odborná učebňa pre výučbu predmetu TECH - vedenie domácnosti a trieda,
- kuchyňa,
- sklady potravín, zemiakov,
- zariadenia pre osobnú hygienu zamestnankýň ŠJ,
- kancelária vedúcej ŠJ,
- dielňa údržbára,
- kotolňa.

Na prvom poschodí budovy sa nachádzajú:

- kmeňové učebne : 6 tried pre žiakov 1.- 4.ročníka, všetky triedy sú vybavené novým moderným školským nábytkom : jednomiestnymi lavicami; v štyroch triedach sú nainštalované interaktívne tabule;
- odborná učebňa slúži na odborné vyučovanie chémie, prírodopisu a fyziky v ktorej je k dispozícii interaktívna tabuľa;
- učebňa výpočtovej techniky so 15 žiackymi počítačmi + 1 PC pre učiteľa
- zborovňa vybavená novým nábytkom, PC, duplex tlačiareň
- kancelárie vedenia školy : 2, ekonómka: 1, všetky vybavené novým nábytkom
- kabinety: 5,
- zrekonštruované moderné zariadenia na osobnú hygienu žiakov (zvlášť pre dievčatá a pre chlapcov),
- zariadenia na osobnú hygienu zamestnancov (zvlášť dámske a pánske).

Na druhom poschodí budovy sa nachádzajú:

- kmeňové učebne : 6 pre žiakov 5.-9. ročníka, v každej triede je nainštalovaná nová tabuľa, všetky triedy sú vybavené novým moderným školským nábytkom – dvojmiestnymi a jednomiestnymi lavicami, v dvoch učebniach sú nainštalované interaktívne tabule;
- kabinety : 2 a sklad učebníc;
- žiacka a učiteľská knižnica s počítačovou učebňou : 9 žiackych počítačov + 1 učiteľská stanica
- zariadenia na osobnú hygienu žiakov (zvlášť pre dievčatá a pre chlapcov).

Vyučovanie dvoch tried prebieha v budove MŠ. Spravidla sú v nej umiestňované triedy nultého ročníka a špeciálne triedy.

Vybavenie kabinetov je postačujúce, ale je potrebné pomôcky pravidelne obnovovať a vymieňať za modernejšie, mnohé z vybavenia pochádza ešte z pôvodného vybavenia školy. Každoročne sa snažíme investovať do modernizácie školy. Všetky triedy sú vybavené moderným školským nábytkom, zrekonštruovali sme vstavané skrine.

V areáli školy sa nachádza:

- **Multifunkčné ihrisko**, ktoré slúži na vyučovanie TŠV, relaxačnú a športovú činnosť ŠKD, krúžkovú činnosť žiakov. Okolo multifunkčného ihriska je potrebné dobudovať výstavbou zničenú bežeckú dráhu s doskočiskom, čo však vyžaduje nemalé finančné prostriedky.
- **Školský pozemok** – pôvodne slúžil na vyučovanie pestovateľských prác, v súčasnosti slúži ako trieda v prírode, priestor na vyučovanie TVP; odpočinková zóna, ktorú postupne dopĺňame a zdokonaľujeme;
- **Prestávkové plochy** – pred budovou školy - zatrávnené plochy a asfaltové chodníčky , lavičky, slúžia žiakom počas prestávok na odpočinok a pohybové aktivity.

8. ŠKOLA AKO ŽIVOTNÝ PRIESTOR

Aby sa žiaci i pedagógovia cítili v škole čo najpríjemnejšie, kladieme dôraz na vytváranie priateľskej atmosféry pre tvorivú prácu, na vedenie žiakov k zdravému životnému štýlu, na upravené a estetické prostredie tried, chodieb a exteriéru školy. Vedeť žiakov k humanite, k patriotizmu, k národnej hrdosti, ku úzkej spolupatričnosti ale aj ku návykom plnenia si povinností. Rešpektujeme individualitu osobnosti každého žiaka vo vyučovacom procese i mimo neho. V triedach i na stenách chodieb sú umiestnené nástenky zamerané na výchovu podľa rôznych tém.

Už dlhoročne vytvárame spoločnými silami v budove školy „zelené prostredie“. Máme v škole obrovské množstvo kvetov a ostatnej zelene, čo prispieva k utváraniu kvalitného a zdravého prostredia na výchovno-vzdelávací proces. Vďaka školskému dvoru, ktorý budujeme ako ekoplochu, môžeme realizovať pre žiakov rôzne druhy zážitkového vyučovania. Chodby skrášľuje kvetinová výzdoba a vytvorené oddychové priestory pre rodičov i žiakov. V zmysle technických opatrení je nutná orientácia na environmentálne prijateľné a úsporné technológie, na budovanie exteriérovej aj interiérovej zelene, na ekologické spôsoby čistenia aj na využívanie ekologických materiálov a produktov.

Na informačných tabuliach a nástenkách poskytujeme pre žiakov a rodičov aktuálne informácie o aktivitách školy a sú aj priebežne aktualizované na webovej stránke školy.

Škola sa snaží o budovanie priateľskej atmosféry medzi žiakmi navzájom i medzi žiakmi a pedagógmi.

9. PODMIENKY NA ZAISTENIE OCHRANY ZDRAVIA PRI VÝCHOVE A VZDELÁVANÍ

Nevyhnutnosťou pre realizáciu ŠkVP je zabezpečenie vhodnej štruktúry pracovného režimu a odpočinku žiakov a učiteľov, vhodného režimu vyučovania s rešpektovaním hygieny učenia, zdravého prostredia učební a ostatných priestorov školy podľa platných noriem (svetlo, teplo, hlučnosť, čistota, vetranie, hygienické vybavenie priestorov, primeraná veľkosť sedacieho a pracovného nábytku atď.). Naša škola spĺňa všetky kritériá v zmysle platnej legislatívy.

Škola vytvára bezpečné a zdraviu vyhovujúce podmienky v priestoroch na vyučovanie a na prácu všetkých zamestnancov. Dbá na dodržiavanie školského poriadku. Vo všetkých učebniach a špecializovaných učebných priestoroch sú vypracované prevádzkové poriadky, s ktorými sú preukázateľne informovaní tak všetci tam vyučujúci PZ, ako aj všetci žiaci, ktorí tam absolvujú výchovno-vzdelávací proces.

Škola prihliada na základné fyziologické potreby žiakov, vytvára podmienky na zdravý vývin žiakov a na predchádzanie sociálno-patologických javov, zaisťuje bezpečnosť a ochranu žiakov, poskytuje nevyhnutné informácie na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia žiakov, zabezpečuje výkon dozoru na zamedzenie školských a pracovných úrazov, na poškodzovanie majetku školy.

Priestory školy poskytujú bezpečné prostredie na vyučovanie. Sú vybavené a udržiavané predpísaným spôsobom. Každoročne na začiatku školského roka vykonávajú triedni učitelia poučenia žiakov (písomný záznam v triednej knihe a v žiackych knižkách žiakov):

- o bezpečnosti a ochrane zdravia
- o požiarnej ochrane
- o zásadách evakuácie žiakov.

Poučenia vykonávajú triedni učitelia v rámci triednických hodín, ktoré sú blokovo zaradované na začiatok školského roka. Podobným spôsobom sú s týmito pravidlami oboznamovaní rodičia počas prvého stretnutia rodičovského združenia prostredníctvom triednych učiteľov. Tieto skutočnosti sa písomne archivujú a sú overené podpismi žiakov a rodičov.

Evakuačné plány a schémy sú zverejnené v každej triede a v spoločných priestoroch školy. Návčky evakuácie budovy školy sa vykonávajú dvakrát ročne.

Na začiatku školského roka sa vykonávajú poučenia žiakov o pravidlách práce v odborných učebniach. Tieto poučenia zabezpečujú vyučujúci a sú zverejnené v písomnej podobe v jednotlivých odborných učebniach.

Úvodné hodiny telesnej výchovy v každej triede sú zamerané na poučenie žiakov o pravidlách správania sa v priestoroch vyčlenených na telesnú výchovu. Žiaci so zdravotným obmedzením majú možnosť podať žiadosť o oslobodenie z telesnej výchovy.

Pred exkurziami a výletmi sú žiaci oboznamovaní s bezpečnostnými opatreniami počas trvania školskej akcie.

Škola vedie evidenciu školských úrazov žiakov, ku ktorým došlo počas výchovno-vzdelávacieho procesu a pri činnostiach organizovaných školou. Pri vzniku školského úrazu vyhotovuje záznam o školskom úraze. Vykonáva práce spojené s opravou, údržbou a hygienou školy, preventívne opatrenia na predchádzanie mimoriadnych udalostí.

Za bezpečnosť počas organizovaných presunov žiakov mimo školského areálu zodpovedá organizátor (pedagóg školy), prípadne pedagogický vedúci presunu. Organizácia výletov, exkurzií, školy v prírode a výcvikov (plaveckého výcviku, lyžiarskeho a snoubordingového výcviku), ako aj organizácia iných súčastí výchovno-vzdelávacej činnosti školy sa riadi platnou legislatívou (Vyhláška Ministerstva školstva Slovenskej republiky č. 320/2008 Z. z. o základnej škole v znení vyhlášky č. 224/2011 Z. z.), dôležitou podmienkou je informovaný súhlas zákonného zástupcu žiaka.

Technickí pracovníci školy (ekonómka, školník) zabezpečujú, aby vonkajší areál školy (predovšetkým prístupové cesty – chodníky) bol udržiavaný v bezpečnom stave aj v prípade nepriaznivých poveternostných podmienok.

Škola vykonáva vstupné inštruktáže a pravidelné školenia svojich zamestnancov v tejto oblasti prostredníctvom odborného pracovníka. Školenia sa uskutočňujú v pravidelných dvojročných cykloch v zmysle platných zákonných predpisov.

Škola má vypracovaný svoj „Požiarň štátút“, „Pravidlá o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci“, „Prevádzkový predpis kontroly elektrického zariadenia“, „Úlohy preventívnych a ochranných služieb“ a „Prehľad odborných kontrol elektrických, plynových, tlakových a ostatných zariadení“.

Školenia zamerané na ochranu zdravia sa uskutočňujú aj v rámci učiva Ochrana prírody a zdravia v každom ročníku a v samostatných kurzoch.

Pôsobenie školy v oblasti bezpečnosti je orientované predovšetkým na preventívne opatrenia, ktoré majú minimalizovať frekvenciu vzniku situácií ohrozujúcich zdravie účastníka výchovno – vzdelávacieho procesu.

Za najrizikovejšie faktory, ktoré môžu znamenať zvýšené nebezpečenstvo ohrozenia zdravia považujeme:

Zo strany žiakov :

- nedodržiavanie príslušných ustanovení školského poriadku (nedovolené opustenie budovy školy, presuny po budove a nedodržiavanie pravidiel školského poriadku)
- náhodné úrazy počas hodín telesnej výchovy
- úrazy počas prestávok, úrazy v šatniach a školskej jedálni (vykonávame pravidelný pedagogický dozor nad žiakmi v priestoroch školy)

Zo strany zamestnancov :

- presuny po budove
- možné úrazy pri praktických prácach, demonštrácii pokusov a telocvičných úkonov.

Dôležitý je vhodný stravovací a pitný režim žiakov (podľa vekových a individuálnych potrieb žiakov a učiteľov). Bezpečnosť a ochranu zdravia zaručuje aktívna ochrana žiakov pred úrazmi, dostupnosť prvej pomoci z materiálneho aj ľudského hľadiska, vrátane kontaktov na lekára, či iných špecialistov. Poskytovanie prvej pomoci je materiálne zabezpečené zdravotníckymi pomôckami, ktoré sa nachádzajú v zborovni školy, miestnosti ekonómky školy a kabinete učiteľov telesnej

výchovy. Nevyhnutné je dodržiavanie zákazu fajčenia, pitia alkoholu a používanie iných škodlivín v škole a v okolí. Výrazne sú označené všetky nebezpečné predmety a časti využívaných priestorov. V škole sú vytvorené bezpečné a zdraviu vyhovujúce podmienky v priestoroch na vyučovanie. Dôležité telefónne čísla pre prípad súrnej zdravotníckej pomoci a havarijného stavu sú zverejnené na verejne prístupných miestach. Havarijné stavy sa hlásia technickému zamestnancovi školy na vrátnici.

10. PERSONÁLNE ZABEZPEČENIE

Efektívna realizácia IŠkVP je podmienená potrebným personálnym zabezpečením podľa nasledujúceho rámca, pričom sa musí vychádzať z požiadaviek formulovaných v platnej legislatíve. Realizácia štátneho vzdelávacieho programu vo výchovno-vzdelávacom procese si vyžaduje zodpovedajúce personálne podmienky, ktoré zabezpečia efektívnosť vzdelávania a vytváranie spolupracujúcich sociálnych vzťahov medzi účastníkmi procesu vzdelávania. Ide o nasledujúce cieľové podmienky, ku ktorým chceme smerovať.

Vedúci pedagogickí zamestnanci

- spĺňajú kvalifikačné predpoklady na výkon pedagogickej činnosti, vykonali prvú atestáciu, spĺňajú podmienku dĺžky výkonu pedagogickej činnosti, ukončili funkčné vzdelávanie (najneskôr do troch rokov od ustanovenia do kariérovej pozície),
- sú odborne pripravení na riadenie pracovnej skupiny a osvojené manažérske zručnosti uplatňujú pri riadení pracovného kolektívu,
- podporujú a vytvárajú podmienky pre odborný rast a ďalšie vzdelávanie svojich zamestnancov,
- vytvárajú predpoklady pre fungujúce, motivované a spolupracujúce spoločenstvo v škole s náročnou profesionalitou a podporujúcim prostredím,
- zabezpečujú podmienky pre dobrú klímu v oblasti personálnych vzťahov – vo vzťahu k žiakom, v rámci pedagogického zboru a vo vzťahu k rodičom a širšej komunite.

Pedagogickí zamestnanci

- spĺňajú kvalifikačné predpoklady na výkon pedagogickej činnosti a kvalifikačné požiadavky stanovené platnou legislatívou,
- pre realizáciu športovej prípravy v príslušnom športovom odvetví je potrebná trénerská kvalifikácia,
- preukazujú profesijné kompetencie pri práci so žiakmi a s rodičmi,
- sú ako súčasť kolektívu schopní vzájomnej efektívnej a ľudsky podporujúcej komunikácie, spolupráce, práce v tímoch a kooperatívneho riešenia problémov,
- uplatňujú zásady tímovej práce, kooperatívneho a konštruktívneho riešenia problémov, preukazujú odborné a pedagogicko-psychologické spôsobilosti, ktoré využívajú pri pedagogickej komunikácii, motivácii žiakov, ich diagnostikovaní, hodnotení, pozitívnom riadení triedy a udržaní neformálnej disciplíny.

II. CHARAKTERISTIKA ŠKOLSKÉHO VZDELÁVACIEHO PROGRAMU

1. PEDAGOGICKÝ PRINCÍP ŠKOLY

1.1 CIELE VÝCHOVY A VZDELÁVANIA:

Základným princípom školy je, **aby každý žiak v škole zažil úspech.**

Hlavné ciele výchovy a vzdelávania našej školy vyplývajú zo zamerania školy, ktoré vychádza z požiadaviek zriaďovateľa a rodičov:

- Získať vzdelanie podľa platnej legislatívy.
- Získať kompetencie, a to najmä v oblasti komunikačných schopností, ústnych spôsobilostí a písomných spôsobilostí, využívania informačno-komunikačných technológií, komunikácie v štátnom jazyku, materinskom jazyku a cudzom jazyku, matematickej gramotnosti a kompetencie v oblasti technických prírodných vied a technológií, k celoživotnému učeniu, sociálne kompetencie a občianske kompetencie, podnikateľské schopnosti a kultúrne kompetencie.
- Naučiť sa správne identifikovať a analyzovať problémy a navrhovať ich riešenia a vedieť ich riešiť.
- Rozvíjať manuálne zručnosti, tvorivé, umelecké a psychomotorické schopnosti, aktuálne poznatky a pracovať s nimi na praktických cvičeniach v oblastiach súvisiacich s nadväzujúcim vzdelávaním alebo s aktuálnymi požiadavkami na trhu práce.
- Získať a rozvíjať kompetencie využívania informačno-komunikačných technológií : prácu s PC, interaktívnymi tabuľkami, prácu s tabletmi.
- Ovládať aspoň dva cudzie jazyky a vedieť ich používať; anglický jazyk od 3.ročníka ZŠ, nemecký jazyk od 7. ročníka ZŠ
- Posilňovanie úcty ku kultúrnym a národným hodnotám a tradíciám štátu (osobitne k dejinám Gemera).
- Posilňovať úctu k rodičom a ostatným osobám, ku kultúrnym a národným hodnotám a tradíciám štátu, ktorého je občanom, k štátnemu jazyku, k materinskému jazyku a k svojej vlastnej kultúre.
- Získať a posilňovať úctu k ľudským právam a základným slobodám a zásadám ustanoveným v Dohovore o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
- Pripraviť sa na zodpovedný život v slobodnej spoločnosti, v duchu porozumenia a znášanlivosti, rovnosti muža a ženy, priateľstva medzi národmi, národnostnými a etnickými skupinami a náboženskej tolerancie.
- Naučiť sa rozvíjať a kultivovať svoju osobnosť a celoživotne sa vzdelávať, pracovať v skupine a preberať na seba zodpovednosť.
- Naučiť sa kontrolovať a regulovať svoje správanie, starať sa a chrániť svoje zdravie vrátane zdravej výživy a životné prostredie a rešpektovať všeludské etické hodnoty.
- Rozvíjať finančnú gramotnosť v súlade s Národným štandardom finančnej gramotnosti.
- Získať všetky informácie o právach dieťaťa a spôsobilosť na ich uplatňovanie.
- Preferovať zdravý spôsob života, pravidelné športovanie, pohyb.

Cieľom výchovy našej školy je:

- Venovať sústavnú pozornosť medziľudským vzťahom vo vzťahu učiteľ- žiak, žiak -žiak, vytvárať optimálnu pracovnú atmosféru na škole (riešiť problémové správanie),
- Posilňovať úctu k rodičom a ostatným osobám,
- Podnecovať a rozvíjať cieleňé sebahodnotenie žiakov,
- Formovať u žiakov tvorivý životný štýl, vnútornú motiváciu, emocionálnu inteligenciu, sociálne cítenie a hodnotové orientácie,
- Vychovávať žiakov v duchu humanistických princípov a v spolupráci s rodičmi žiakov vychovať pracovitých, zodpovedných, morálne vyspelých a slobodných ľudí

Cieľom vzdelávania našej školy je:

- Umožniť všetkým žiakom získať dostatočné všeobecné vedomosti a zručnosti vo všetkých všeobecno-vzdelávacích predmetoch,
- Dať každému žiakovi šancu, aby rozvíjal svoje schopnosti, talent a záujmy a zažil úspech,
- Pre každého žiaka so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami vypracuje individuálny výchovno-vzdelávací program,
- Uskutočňovať poznávacie a vzdelávacie exkurzie pre žiakov ZŠ a rozvíjať tým zážitkové vnímanie žiakov(orientácia na národné povedomie, vlastenectvo),
- Zamerať sa na pravopis žiakov,
- Vyučovanie orientovať na získanie kompetencií

Dlhodobé a strategické ciele školy:

- Sledovať oficiálne stránky ministerstva školstva, jeho priamo riadených organizácií, odborov školstva obvodných úradov, ako aj ďalších inštitúcií, ktoré sa podieľajú na výchove a vzdelávaní.
- Vo výchovno-vzdelávacom procese škôl a školských zariadení ďalej využívať výstupné materiály národných projektov, celonárodných a nadnárodných certifikovaných meraní, ktoré sú dostupné na stránkach MŠVVaŠ SR, NÚCEM, ŠPÚ a MPC.
- Maximálny dôraz klásť na formovanie a rozvoj kľúčových spôsobilostí (kompetencií) žiakov v súlade s Inovovaným školským vzdelávacím programom.
- Zvýšenú pozornosť venovať využívaniu efektívnych foriem a metód práce vo vyučovaní, účelne využívať IKT a didaktickú techniku.
- Pravidelne na vyučovacích hodinách diferencovať prácu žiakov podľa ich schopností. Vysokú pozornosť venovať začleneným žiakom v triedach.
- Pozornosť venovať kvalite vyučovania slovenského jazyka a literatúry tak na úrovni primárneho vzdelávania, ako aj na úrovni nižšieho stredného vzdelávania. Zamerať sa na čítanie s porozumením, celkovú čitateľskú gramotnosť a na rozvoj komunikácie. Rozvíjať národné povedomie a národnú hrdosť.
- Rešpektovať zaradenie EV v alternácii s NV. NV vzhľadom na nízky počet žiakov vyučovať ako posledné hodiny v dni.
- Po zápise detí do 1. ročníka nasledujúceho školského roku prerokovať so zriaďovateľom organizáciu budúceho školského roka.

- Zamerať sa na adaptáciu žiakov 1. ročníka na školské podmienky. Motivovať žiakov ku každodennej systematickej práci.
- Vytvoriť podmienky na rozvoj mimoriadne nadaných detí a talentovanej mládeže prostredníctvom zapájania tejto skupiny do predmetových olympiád, športových a iných vedomostných a umeleckých súťaží.
- Pravidelne sledovať vývoj školskej úrazovosti, znižovať úrazovosť odstraňovaním zdrojov a príčin vzniku.
- Pozornosť venovať telesnému a duševnému zdraviu, telesnému a pohybovému rozvoju žiakov rozšírením pohybových aktivít.
- Implementovať inovačné pedagogické metódy s využitím informačných a komunikačných technológií.
- Zabezpečiť pravidelnosť školskej dochádzky a jej porušovanie bezodkladne riešiť so zákonnými zástupcami žiaka v súlade s § 5 ods. 11 a 12 zákona č. 596/2003 Z. z. štátnej správy v školstve a školskej samospráve v znení neskorších predpisov. Plnenie povinnej školskej dochádzky štvrtročne vyhodnocovať a prijímať vlastné účinné opatrenia na predchádzanie porušovania tejto povinnosti.
- V zmysle Listiny ľudských práv a Dohovoru o právach dieťaťa eliminovať problémy segregácie rómskych žiakov, vytvárať vhodné podmienky na ich vzdelávanie v triedach s ostatnou populáciou.
- V predmete občianska náuka skvalitniť výučbu ekonomických tém s využitím tém na informácie o eure, venovať pozornosť témam v oblasti ľudských práv, práv dieťaťa, rodovej rovnosti, tolerancie, multikultúrnej výchovy, problematike migrácie, spolupráce s európskymi národmi a zvyšovania národného povedomia.
- V zmysle Celoštátnej stratégie ochrany a podpory ľudských práv v SR, schválenej vládou SR, výchovu k ľudským právam realizovať širokospektrálne, tak v rámci vyučovacích predmetov, ako aj v rámci mimovyučovacích aktivít učiteľov i žiakov.
- Uskutočniť kroky na prevenciu šikanovania podľa vnútorného predpisu, resp. okamžite riešiť náznaky šikanovania.
- Realizovať princíp včasnej prevencie monitorovaním správania žiakov, priebežným hodnotením v triede i v škole, ako aj opatreniami na zvyšovanie bezpečnosti žiakov.
- Realizovať projekty a aktivity zamerané na prevenciu a elimináciu rizikového správania.
- Klásť veľký dôraz na výchovnú stránku výchovno–vzdelávacieho procesu, najmä na dôstojné vystupovanie, správanie sa a úpravu zovňajšku.
- Vytvárať pozitívnu sociálnu klímu na škole.
- V rámci výchovno-vzdelávacieho procesu využívať školskú knižnicu a podujatia verejných knižníc.
- Zabezpečiť materiálne vybavenie školy učebnými pomôckami na adekvátnej úrovni zodpovedajúcej požiadavkám súčasnosti.
- Realizovať aktivity a úlohy, ktoré vyplývajú z Národného programu prevencie obezity. Rozvíjať osvetovú, výchovnú aj vzdelávaciu činnosť žiakov s dôrazom na zdravú výživu, prevenciu zdravia, zdravé potraviny.
- Plniť úlohy, ktoré vyplývajú z Národného programu starostlivosti o deti a dorast v SR na roky 2008 – 2015, s dôrazom na fyzickú aktivitu detí a žiakov a na podporu rodičovských schopností mladej generácie, najmä zo sociálne znevýhodnených skupín.
- Ďalej skvalitňovať výučbu cudzích jazykov.

- Rozvíjať osvetovú, výchovnú a vzdelávaciu činnosť žiakov s dôrazom na uvedomenie i globálnej previazanosti udalostí, vývoja a problémov. Viest' ku pochopeniu vzťahov na miestnej, regionálnej, národnej i celosvetovej úrovni.
- Dostať materiálo-technické vybavenie školy na úroveň zodpovedajúcu požiadavkám doby.
- Vo výchovno-vzdelávacom procese škola dosahovať v rámci okresu a kraja dobré výsledky, vo vedomostných, v športových a v kultúrno-spoločenských súťažiach je nutné nadviazať na predchádzajúce úspechy.
- Budovať pozitívny imidž školy.
- Rozšíriť možnosti mimoškolských a dobrovoľných a záujmových aktivít.
- Nadviazať kontakty so školami v zahraničí.
- Vytvárať podmienky na ďalšie vzdelávanie pedagógov.
- Získavať sponzorov z lokálnych a celoslovenských zdrojov, získavať zahraničné granty a zapájať sa do projektov v rámci SR A EÚ.

Charakteristika psychokognitívnej pedagogickej koncepcie školy:

- Žiak neprijíma hotové poznatky, skôr vytvára nové na základe predošlých poznatkov.
- Prijatá informácia je síce základom, ale žiak si ju neukladá priamočiaro a mechanicky do pamäti.
- Pôvodnú informáciu žiak prehodnocuje, dáva ju do vzťahu s doterajšou vedomosťou.
- To, čo sa žiakovi prezentuje, a to, čo sa žiak naučí, nie je totožné, žiak vnáša do učenia svoj vlastný pohľad.
- Učiteľ sa nemá usilovať o sprostredkovanie poznatkov žiakom mechanicky, prenosom, ale má vytvárať možnosti, aby si ich žiak sám odhalil a osvojil. Naša pedagogická koncepcia je zameraná na rozvoj žiakovej osobnosti. Vychádza z kompetencií, ktoré sú pre jeho život potrebné a ktoré mu umožnia aj napriek značne rýchlemu zastarávaniu základných údajov a informácií ďalej napredovať. Pedagogická koncepcia orientovaná na žiaka so sebou prinesie aj nové hodnoty. Táto koncepcia si vyžaduje uznávanie dohodnutých hodnôt. Ak sú hodnoty to, čomu veria učitelia, čom sú presvedčení, potom je jednoduché zmeniť prístupy a konanie učiteľa.

Naša humanistická koncepcia predpokladá, že v procese výchovy a vzdelávania sa budú osobitne uznávať a uplatňovať:

- Sloboda – zodpovednosť, sloboda je základnou hodnotou a podmienkou, aby žiak mohol prebrať zodpovednosť za vlastné učenie sa, sloboda vytvára možnosť, aby sa žiak mohol seberealizovať.
- Dôvera v rast žiaka (predpokladá sa, že učiteľ má pozitívne očakávanie úspechu každého žiaka, že žiak bude zajtra lepší ako je dnes), z uplatňovania tejto hodnoty vyplýva uprednostňovanie pozitívneho hodnotenia žiaka pred negatívnym.
- Uznávanie individuálnych rozdielov medzi žiakmi (predpokladá sa, že učiteľ uznáva jedinečnosť každého žiaka, ktorý má silné aj slabé stránky, jeho úlohou je zistiť silné stránky a rozvíjať ich.).
- Chyba ako prostriedok učenia (učiteľ vníma chybu ako prirodzený jav učenia sa, učíme sa na chybách, chyba by sa nemala vnímať ako vina, skôr ako možnosť zlepšiť sa a napraviť stav.),

- Spolupráca – ak učenie je sociálny jav, potom je potrebné, aby sa žiaci učili vo dvojiciach v skupinách, na vyučovaní by sa malo uplatňovať kooperatívne učenie, kde sa žiaci učia spolupracovať a komunikovať.).
- Učenie sa činnosťou (žiak sa môže naučiť iba vlastnou činnosťou, učiteľ môže byť iba nápomocný pri učení sa žiaka).

Hlavnými pedagogickými princípmi školy sú:

- Výchovno-vzdelávaciu činnosť smerovať k príprave žiakov na život, ktorý od nich vyžaduje, aby boli schopní komunikovať, kriticky a tvorivo myslieť, rýchlo a účinne riešiť problémy.
- Všetko, čo sa deje v škole, je v záujme žiakov.
- Pripraviť človeka rozhladeného, vytrvalého, schopného kooperovať a pracovať v tíme, schopného sebamotivácie k celoživotnému vzdelávaniu.
- Poskytnúť formou rozvíjania kompetencií žiakovi základy všeobecného vzdelania pre chápanie širších súvislostí vývinu sveta, prírody, individua, spoločnosti, kultúry, techniky, budovať všeobecný kultúrno-spoločenský rozhlád žiakov.
- Dosiahnuť zvýšenie gramotnosti v oblasti IKT žiakov v našej škole.
- Zabezpečiť kvalitnú prípravu žiakov v cudzích jazykoch so zreteľom na možnosti školy, so zameraním na komunikatívnosť a s ohľadom na schopnosti jednotlivých žiakov.
- Formovať u žiakov tvorivý životný štýl, vnútornú motiváciu, emocionálnu inteligenciu, sociálne cítenie a hodnotové orientácie.
- Vychovávať žiakov v duchu humanistických princípov.
- V spolupráci s rodičmi žiakov vychovať pracovitých, zodpovedných, morálne vyspelých a slobodných ľudí.
- Učiť žiakov učiť sa a motivovať ich ku ďalšiemu celoživotnému vzdelávaniu.
- Rozvíjať a posilňovať humanitu, rozvahu, toleranciu a flexibilitu.
- Budovať a upevňovať občianske postoje žiakov a národnú hrdosť.
- Rozvíjať schopnosť riadiť svoj časový rozvrh, sebadisciplínu, plánovanie svojho rozvoja.
- Podporovať talenty, osobnosť a záujmy každého žiaka.
- Zosúladiť rodinnú a školskú výchovu.
- Škola je apolitická ustanovizeň. Dištancuje sa od všetkých politických a ideologických prúdov, ktoré by ovplyvnili prácu pedagógov.
- Škola charakterizuje otvorenosť a pružne reaguje na zmeny v spoločnosti.
- Zavádzať nové formy a metódy práce.
- Zabezpečiť u žiakov osvojenie si konkrétnych zručností a návykov nevyhnutných ku pochopeniu komplexnosti a zložitosti životného prostredia tak, aby neboli porušené prírodné súvislosti a ohrozené podmienky života.
- Naučiť žiakov riešiť problémy so životným prostredím a týmto problémom predchádzať.
- Venovať zvýšenú pozornosť a zabezpečiť podmienky na vzdelávanie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami tak, aby mali rovnocenný prístup vo vzdelávaní voči ostatným.
- Oboznamovať žiakov s regionálnymi aspektmi a ich vplyvom na životné prostredie.
- Naučiť žiakov tímovo pracovať, komunikovať medzi sebou a rešpektovať sa navzájom.

Projektové dni

Škola realizuje každý školský polrok projektový deň (november, apríl), ktorý je zameraný na niektorú prierezovú tému, ktorá je súčasťou ŠVP (inovovaného), alebo na niektorý projekt, v ktorom je škola zapojená, prípadne na oblasti ako sú napr.: Finančná gramotnosť, Ľudské práva, Globálne vzdelávanie, atď.

1.2 VLASTNÉ ZAMERANIE ŠKOLY

Filozofia práce ZŠ s MŠ vychádza z profilu absolventov predprimárneho vzdelávania v našej materskej škole, absolventov primárneho a nižšieho sekundárneho vzdelávania. Dôležitým cieľom práce školy bude dbať a zvyšovať úroveň vychovanosti detí a žiakov ako jedného z úspešných predpokladov pre ich ďalšie vzdelávanie. Cieľom dennej práce pedagogických zamestnancov bude uplatňovať základný princíp humanistickej pedagogiky, slobodu jedinca spájať s mravnosťou založenou na poriadku a uvedomelej disciplíne v každej činnosti detí a žiakov. K tomuto cieľu dôjdeme vytvorením humánneho prostredia v materskej škole a v základnej škole ako centra denného stretávania sa detí a žiakov, živej diskusie a neustálej komunikácie medzi žiakmi, medzi vedením školy a zamestnancami, medzi pedagógmi a žiakmi a ostatnou verejnosťou. Škola sa bude naďalej profilovať podľa aprobačného zloženia pedagogického zboru, vhodným výberom variantov učebných plánov.

- postupovať jednotne pri riešení výchovných problémov žiakov, v súlade s vnútorným poriadkom školy, dodatkom k vnútornému poriadku školy a metodickými pokynmi pre hodnotenie a klasifikáciu žiakov;
- klásť dôraz na vyučovanie predmetov : slovenský jazyk a literatúra, matematika, cudzí jazyk a informatiku;
- využívať klasifikačnú stupnicu hodnotenia správania v súlade s metodickými pokynmi;
- dôsledne vykonávať dozor;
- zefektívniť prácu triednych učiteľov pri riešení výchovných problémov žiakov, pravidelne ich riešiť na triednických hodinách;
- zamedziť voľnému pohybu žiakov po celej budove školy v čase prestávok a v čase vyučovacích hodín;
- včas podchytiť a diagnostikovať problémových žiakov, žiakov s vývinovými poruchami správania;
- zintenzívniť spoluprácu s rodičmi.
- prispôbiť vzdelávanie potrebám regiónu, ktorý v súčasnosti patrí medzi regióny s najvyšším percentom nezamestnanosti

2. STUPNE VZDELANIA

Program primárneho vzdelávania (1. stupňa základnej školy) má zabezpečiť hladký prechod z predškolského vzdelávania a z rodinnej starostlivosti na školské vzdelávanie prostredníctvom stimulovania poznávacej zvedavosti detí, vychádzajúcej z ich osobného poznania.

Východiskom sú aktuálne skúsenosti žiaka, vedomosti, pojmy a záujmy, ktoré sú rozvíjané podľa jeho reálnych možností tak, aby sa dosiahol pevný základ pre jeho budúci akademický a sociálny úspech.

Program je založený na princípe postupu od známeho k neznámemu pri nadobúdaní nových skúseností z pozorovania a zažitia aktivít a udalostí, ktoré sú spojené so životom dieťaťa a s jeho bezprostredným kultúrnym a prírodným prostredím. V tomto veku je pre deti dôležitá možnosť získať vlastnými aktivitami bohaté skúsenosti a zážitky prostredníctvom hry a učenia sa v skupine rovesníkov. Osobitne významné je aj poskytovanie možností rozvíjať si potrebu vyjadrovať sa a realizovať sa prostredníctvom slov, pohybov, piesní a obrazov, čo tvorí základ pre rozvoj gramotnosti. Základom je priateľská a ústretová klíma, ktorá podnecuje žiakov k spontánnemu a tvorivému poznávaniu, konaniu, hodnoteniu a dorozumievaniu a podporuje celostný rozvoj ich osobnosti.

Program primárneho vzdelávania má pripraviť žiakov na samostatnú prácu i na prácu v skupine, aby každý z nich získal pevný základ spoločného poznania a zároveň osobnej skúsenosti zo vzájomného ohľadu, uznania a úcty.

Vzdelávanie na prvom stupni je organizované tematicky s prirodzeným začlenením integratívnych predmetových prvkov, čím sa vytvára základ pre nižšie sekundárne vzdelávanie, ktoré uplatňuje špecifickejší predmetovo-disciplinárny prístup.

Súčasťou cieľového programu je aj včasná korekcia prípadných znevýhodnení (zdravotných, sociálnych a učebných) a rozpoznanie, resp. podchytenie špecifických potrieb, záujmov a schopností (vrátane nadania a talentu) žiakov. Dôležité je podchytenie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami (včasná depistáž, diagnostika a korekcia prípadných znevýhodnení).

Hodnotenie žiakov je postavené na plnení konkrétnych a splniteľných úloh a založené prevažne na diagnostikovaní a uplatňovaní osobného rozvoja žiaka. Každý žiak musí mať možnosť zažívať úspech a musí vedieť, že chyby a ich odstraňovanie tiež napomáhajú k jeho rozvoju.

2.1 CIELE PRIMÁRNEHO VZDELÁVANIA

Ciele výchovy a vzdelávania predstavujú spoločný základ pre konkretizované predmetové ciele a špecifické ciele prierezových tém, ktoré sa majú vzdelávaním naplniť. Na 1. stupni sa vyvážené venuje pozornosť nielen kognitívnym a intelektuálnym aspektom vzdelávania, ale rovnocenne aj sociálnemu a emocionálnemu rozvoju žiakov.

Uvedené hľadisko sa premieta do všeobecných cieľov vzdelávania:

- vytvárať u žiakov základy gramotností prostredníctvom rozvíjania kľúčových kompetencií;
- poskytovať každému žiakovi mnohostranné možnosti na vlastné objavovanie a skúmanie najbližšieho sociálneho, prírodného a kultúrneho prostredia;
- viesť žiakov k poznávaniu a postupnému využívaniu svojich individuálnych predpokladov a efektívnych spôsobov vlastného učenia sa;
- rozvíjať kognitívne schopnosti žiakov aktívnym riešením problémov samostatne aj v skupinách a vytvoriť tak u nich základy pre tvorivé a kritické myslenie;
- rozvíjať sociálne kompetencie a podporovať prosociálne správanie žiakov;

- viesť žiakov k zodpovednému aktívnemu prístupu k ochrane a upevňovaniu svojho zdravia;
- viesť žiakov k uplatňovaniu svojich práv, plneniu svojich povinností a rešpektovaniu práv iných ľudí

Hlavnými programovými cieľmi primárneho vzdelávania sú rozvinuté kľúčové spôsobilosti (kombinácie vedomostí, spôsobilostí, skúseností a postojov) žiakov na úrovni, ktorá je pre nich osobne dosiahnuteľná. V etape primárneho vzdelávania sú za kľúčové kompetencie považované: komunikačné spôsobilosti, matematická gramotnosť a gramotnosť v oblasti prírodných vied a technológií, spôsobilosti v oblasti digitálnej gramotnosti (informačno-komunikačné technológie), spôsobilosti učiť sa učiť, riešiť problémy, ďalej sú to osobné, sociálne a občianske spôsobilosti, spôsobilosť chápať kultúru v kontexte a vyjadrovať sa prostriedkami danej kultúry.

2.1 PROFIL ABSOLVENTA

Absolvent primárneho vzdelávania má osvojené základy čitateľskej, pisateľskej, matematickej, prírodovednej, kultúrnej a mediálnej gramotnosti, ktoré sa budú postupne rozvíjať v rámci nižšieho stredného stupňa vzdelávania.

Na veku primeranej úrovni disponuje nasledujúcimi kľúčovými kompetenciami:

- pozná a uplatňuje účinné techniky učenia sa;
- vyjadruje sa súvisle písomnou aj ústnou formou, v materinskom, štátnom jazyku;
- rozumie najzakladanejším slovným spojeniam v anglickom jazyku a dokáže ich používať;
- využíva základné matematické myslenie na riešenie praktických problémov v každodenných situáciách;
- vie používať vybrané informačné a komunikačné technológie pri učení sa, pozná riziká spojené s využívaním internetu a médií;
- získa základy uplatňovania kritického myslenia pri práci s informáciami;
- dokáže aplikovať osvojené prírodovedné a spoločenskovedné poznatky vo svojej činnosti, v starostlivosti o seba a druhých;
- rozpozna v škole a vo svojom najbližšom okolí určitý problém, premýšľa o jeho príčinách a vie navrhnúť riešenie podľa svojich vedomostí a skúseností;
- váži si seba i druhých, dokáže ústretovo komunikovať a spolupracovať;
- správa sa kultúrne, primerane okolnostiam a situáciám;
- má vzťah ku kultúrno-historickému dedičstvu, ľudovým tradíciám a umeniu, s ktorými sa stretáva vo svojom živote;
- dokáže byť tolerantný, snaží sa pochopiť druhého, pozná a toleruje jeho kultúru, tradície, spôsob života;
- uvedomuje si, že má svoje práva a povinnosti, rešpektuje práva iných.

K rozvoju kompetencií prispieva celý vzdelávací obsah, organizačné formy a metódy výučby, podnetné sociálno-emočné prostredie školy, rôzne aktivity uskutočňované v škole, ale aj v mimovyučovacej a mimoškolskej činnosti.

2.1 SPÔSOB, PODMIENKY UKONČENIA VÝCHOVY A VZDELÁVANIA A VYDÁVANIE DOKLADU O ZÍSKANOM PRIMÁRNOM VZDELANÍ.

Primárne vzdelanie žiak získa úspešným absolvovaním posledného ročníka ucelenej časti vzdelávacieho programu odboru vzdelávania pre prvý stupeň základnej školy, žiak s mentálnym postihnutím absolvovaním posledného ročníka základnej školy. Dokladom o získanom stupni vzdelania je vysvedčenie s doložkou.

Postup pri klasifikácií a hodnotení

- a) Klasifikácia žiaka zo všetkých vyučovacích predmetov (ďalej len „súhrnná klasifikácia“) sa uskutočňuje na konci prvého polroka a druhého polroka príslušného školského roka.
- b) Celkové hodnotenie žiaka vychádza z výsledkov súhrnnej klasifikácie.
- c) Ak má žiak alebo zákonný zástupca žiaka pochybnosti o správnosti klasifikácie v jednotlivých predmetoch na konci prvého polroka alebo druhého polroka, môže do siedmich dní odo dňa, keď bolo žiakovi vydané vysvedčenie, požiadať riaditeľa školy o preskúšanie. Ak príslušný predmet vyučuje riaditeľ školy, môže žiak alebo zákonný zástupca žiaka požiadať o preskúšanie zriaďovateľa školy. Preskúšať žiaka nemožno, ak bol v klasifikačnom období z vyučovacieho predmetu klasifikovaný na základe komisionálnej skúšky.
- d) Preskúšanie sa uskutoční najneskôr do desiatich pracovných dní od doručenia žiadosti o preskúšanie. Ak sa žiak bez závažných dôvodov nedostaví na preskúšanie v určenom termíne, nemožno ho preskúšať. Výsledok preskúšania, ktorý je konečný, oznámi riaditeľka školy písomne zákonnému zástupcovi žiaka do troch pracovných dní od určeného termínu preskúšania.
- e) Riaditeľ školy môže nariadiť okamžité preskúšanie, ak zistí, že učiteľ porušil pravidlá klasifikácie a hodnotenia. Preskúšanie sa uskutoční do troch dní.
- f) O prospechu a správaní žiaka informuje jeho zákonného zástupcu triedny učiteľ alebo riaditeľka školy.

Opravné skúšky

- a) Žiak, ktorý má na konci druhého polroka najviac z dvoch povinných vyučovacích predmetov prospech nedostatočný alebo dosiahol neuspokojivé výsledky v slovnom hodnotení, alebo vyučovacích predmet neabsolvoval a neprospeš, môže na základe rozhodnutia riaditeľky vykonať z týchto predmetov opravnú skúšku.
- b) Opravné skúšky sa konajú posledný týždeň letných prázdnin. Termín skúšky určuje riaditeľ školy. Ak sa žiak zo závažných dôvodov nedostaví na opravnú skúšku, riaditeľka školy mu umožní vykonať opravnú skúšku najneskôr do 15. septembra. Do toho času žiak navštevuje podmienene najbližší vyšší ročník.
- c) O opravnej skúške sa vyhotoví protokol o komisionálnej skúške, dátum vykonania skúšky a jej výsledky sa zaznamenajú do katalógového listu žiaka.

Vysvedčenie

Triedny učiteľ vyplní žiakom základného štúdia vysvedčenie na predpísanom tlačive schválenom ministerstvom školstva. Škola vydá žiakovi na konci prvého polroka výpis vysvedčenia a vysvedčenie natrvalo na konci školského roka. Na koncoročnom vysvedčení žiaka, ktorý úspešne absolvoval prvý stupeň základného štúdia, sa uvedie doložka „**Žiak získal primárne vzdelanie**“.

Na vysvedčení sa uvádza klasifikácia z predmetov uvedených vo vzdelávacom programe podľa príslušného ročníka, ktorý žiak navštevoval a jeho celkové hodnotenie v príslušnom školskom roku.

Žiakovi, ktorému sa na základe vykonanej komisionálnej skúšky povolil postup do vyššieho ročníka bez absolvovania predchádzajúceho ročníka, sa na vysvedčení uvedie „**Žiakovi sa na základe komisionálnej skúšky povoľuje postup do ... ročníka ... stupňa základného vzdelania**“.

Žiakovi, ktorého nebolo možné zo závažných dôvodov klasifikovať na konci školského roka ani v náhradnom termíne, sa na vysvedčení okrem údajov podľa odseku 2 uvedie doložka „**Žiak nebol klasifikovaný a opakuje ročník**“.

Odpis vysvedčenia sa vydá na žiadosť osoby, ktorej bolo vysvedčenie vydané, alebo na žiadosť jej zákonného zástupcu. Odpis musí byť doslovným odpisom originálu listiny, pričom sa uvedú mená, priezviská a akademické tituly osôb, ktorých podpisy sú na ňom uvedené, s pripojením značky „v. r.“. Odpis sa opatrí doložkou o jeho obsahovej zhode s originálom listiny, overí sa odtlačkom pečiatky školy a podpisom osoby, ktorá odpis vydala, s uvedením miesta a dátumu jeho vydania. O vydaní odpisu sa vykoná záznam v príslušnom triednom katalógu žiaka s uvedením dátumu a podpisu osoby, ktorá odpis vydala. Neskoršia zmena mena alebo priezviska žiaka sa na origináli listiny ani na jej odpise nevyznačuje.

Spôsob organizácie komisionálnej skúšky

a) Žiak školy sa klasifikuje na základe výsledkov komisionálnej skúšky:

- ak je skúšaný v náhradnom termíne,
- ak vykoná opravné skúšky,
- je oslobodený od povinnosti dochádzať do školy,
- plní osobitný spôsob školskej dochádzky,
- má povolené individuálne vzdelávanie,
- ak žiak alebo jeho zákonný zástupca požiada o preskúšanie, alebo keď sa preskúšanie vykoná z podnetu riaditeľa školy,
- ukončuje vzdelávanie na získanie stupňa vzdelania.

b) Komisia pre komisionálne skúšky (ďalej len „komisia“) má najmenej troch členov; tvoria ju odborníci pre príslušný predmet. Členov komisie a jej predsedu vymenúva riaditeľ školy.

c) Komisia hodnotí podľa klasifikačnej stupnice.

d) Komisia rozhoduje nadpolovičnou väčšinou hlasov všetkých členov; pri rovnosti hlasov rozhoduje hlas predsedu.

e) Komisia vyhotoví protokol o vykonaní komisionálnej skúšky, ktorý potvrdia svojimi podpismi všetci členovia komisie.

g) Správanie žiaka sa osobitne neklasifikuje.

3. VZDELÁVACIE OBLASTI A PRIEREZOVÉ TÉMY

3.1 VZDELÁVACIE OBLASTI

Vzdelávacie oblasti sú okruhy, do ktorých patrí problematika príbuzných vyučovacích predmetov. Zabezpečujú nadväznosť a previazanosť obsahu jednotlivých vyučovacích predmetov patriacich do konkrétnej oblasti. Umožňujú rozvíjanie medzipredmetových vzťahov.

VZDELÁVACIA OBLASŤ	PREDMETY
JAZYK A KOMUNIKÁCIA	SLOVENSKÝ JAZYK A LITERATÚRA ANGLICKÝ JAZYK
MATEMATIKA A PRÁCA S INFORMÁCIAMI	MATEMATIKA INFORMATIKA
ČLOVEK A PRÍRODA	PRVOUKA¹ PRÍRODOVEDA
ČLOVEK A SPOLOČNOSŤ	VLASTIVEDA PRVOUKA¹
ČLOVEK A HODNOTY	ETICKÁ VÝCHOVA / NÁBOŽENSKÁ VÝCHOVA
ČLOVEK A SVET PRÁCE	PRACOVNÉ VYUČOVANIE
UMENIE A KULTÚRA	HUDOBNÁ VÝCHOVA VÝTVARNÁ VÝCHOVA
ZDRAVIE A POHYB	TELESNÁ A ŠPORTOVÁ VÝCHOVA

¹Prvouka sa skladá z prírodovednej a spoločenskovednej zložky, a preto je súčasťou dvoch vzdelávacích oblastí – Človek a príroda a Človek a spoločnosť.

1. JAZYK A KOMUNIKÁCIA

Vzdelávaciu oblasť Jazyk a komunikácia tvoria učebné predmety zahrnuté do dvoch skupín slovenský jazyk a literatúra a anglický jazyk.

Spoločným menovateľom oblasti je jazyk, ktorý sa chápe ako potenciálny zdroj osobného a kultúrneho obohatenia človeka, ako nástroj myslenia a komunikácie a ako prostriedok vyjadrovania emócií. Vzdelávanie preto vedie k vnímaniu a postupnému osvojovaniu si jazyka ako bohatého mnohotvárneho prostriedku na získavanie a odovzdávanie informácií, k zvyšovaniu jazykovej kultúry ústnych i písomných jazykových prejavov žiakov a k rozvíjaniu čitateľských kompetencií zameraných na príjem textu (čítanie, deklamácia, počúvanie), jeho analýzu a hodnotenie.

Špecifickou zložkou vyučovacieho jazyka je literatúra, ktorej základom je postupné rozvíjanie čitateľských kompetencií od úrovne naivného čitateľa k čítaniu s porozumením.

Podstatou oblasti je súhrn predmetových kompetencií, ktoré umožňujú výrazne posilniť komunikačno-zážitkový model vyučovania a naopak oslabujú tendenciu obsiahnuť školskú podobu vedných disciplín.

2. MATEMATIKA A PRÁCA S INFORMÁCIAMI

Matematika na 1. stupni základnej školy rozvíja u žiakov matematické myslenie, ktoré je potrebné pri riešení rôznych problémov v každodenných situáciách, pripravuje ich na samostatné získavanie a aplikáciu poznatkov. Na veku primeranej úrovni rozvíja logické a kritické myslenie žiakov, ich schopnosť analyzovať a syntetizovať, hľadať vhodné stratégie riešenia problémových úloh (aj v spolupráci v skupine) a overovať ich v praxi. Vede k presnému vyjadrovaniu myšlienok a postupov a ich zaznamenaniu vo formálnych zápisoch, ktoré slúžia ako všeobecný prostriedok komunikácie.

Systematické základné vzdelanie v oblasti informatiky a využitia jej nástrojov umožní všetkým žiakom na 1. stupni získať základy digitálnej gramotnosti. Cieľom je zoznámiť sa s používaním počítača a možnosťami jeho využitia v každodennom živote. Prostredníctvom aplikácií primeraných veku žiaci získajú základné zručnosti v používaní počítača. Využitím vhodných tém z ostatných predmetov sa zoznámia s možnosťami kreslenia, tréningu počítania, písania a ďalšími najtypickejšími druhmi aplikácií.

3. ČLOVEK A PRÍRODA

Vzdelávacia oblasť Človek a príroda obsahuje problematiku vzdelávania spojenú so skúmaním prírody. V tejto oblasti žiaci dostávajú príležitosť poznávať prírodu ako systém, ktorého súčasťou sú vzájomné premeny. Na takomto poznaní je založené aj pochopenie dôležitosti prírodnej rovnováhy pre existenciu živých sústav, vrátane človeka. Prírodovedné predmety svojím činnostným a bádateľským charakterom výučby umožňujú žiakom hlbšie porozumieť zákonitostiam prírodných procesov, a tým si uvedomovať aj užitočnosť prírodovedných poznatkov a ich aplikáciu v praktickom živote.

Cieľom vzdelávania prostredníctvom obsahu tejto oblasti je porozumieť prírodným aspektom vplývajúcim na život človeka a vedieť vysvetliť prírodné javy vo svojom okolí, zaujímať sa o prírodu a dianie v nej, získavať informácie o prírode a jej zložkách nielen z rôznych zdrojov, ale najmä prostredníctvom vlastných pozorovaní a experimentov.

Postupné objavovanie sveta žiakmi je predmetom prírodovedy, ale aj prvouky prostredníctvom jej prírodovednej časti.

4. ČLOVEK A SPOLOČNOSŤ

Vzdelávacia oblasť Človek a spoločnosť obsahuje problematiku spojenú s postupným utváraním predstáv o priestore (bezprostredné miesto života) a čase (ročné obdobie, historické obdobie). Žiaci sa oboznamujú so spoločenským prostredím. Všímajú si svoje okolie, ľudí, kultúru, históriu, a to všetko vo vzájomných väzbách. Vytvára sa v nich záujem o krásy prírody, aj ľudské diela v blízkom či vzdialenejšom okolí. V tomto veku sú žiaci prirodzene zvedaví, hľadajú príčiny fungovania spoločnosti. Postupné oboznamovanie sa so spoločenskými javmi sa realizuje spôsobom, ktorý u žiakov rozvíja aj procesúalnu stránku objavovania a skúmania. Dôležité je, aby žiak vnímal zmeny vo svojom okolí, pochopil ich a snažil sa ich vysvetliť.

Výučba je postavená na pozorovacích a výskumných aktivitách, ktorých cieľom je riešenie problémov na základe osobných skúseností žiakov a úrovne ich kognitívnych schopností.

Vzdelávacie činnosti sú zamerané na podnecovanie zvedavosti a skúmanie javov v bezprostrednom okolí žiaka. Postupné objavovanie sveta žiakmi je predmetom nielen vlastivedy, ale aj prvouky (spoločenskovedná časť). Vytvorenie spoločného predmetu, spájajúceho prírodovednú a spoločenskovednú zložku, však podporuje také tematické aktivity, v ktorých sa rozvíjajú vedomosti a spôsobilosti v oboch vzdelávacích oblastiach.

5. ČLOVEK A HODNOTY

Hlavnou úlohou tejto vzdelávacej oblasti je aktívne sa podieľať na formovaní osobnosti žiakov s vlastnou identitou a hodnotovou orientáciou, v ktorej úcta k človeku a k prírode, spolupráca, prosociálnosť a univerzálne ľudské hodnoty zaujímajú významné miesto. Pri plnení tohto cieľa sa neuspokojuje iba s poskytovaním informácií o morálnych zásadách, ale účinne podporuje pochopenie a zvnútornenie mravných noriem a napomáha osvojeniu správania sa, ktoré je s nimi v súlade.

Obsah vzdelávacej oblasti Človek a hodnoty sa v primárnom vzdelávaní realizuje v povinne voliteľných vyučovacích predmetoch etická výchova alebo náboženská výchova/náboženstvo.

Predmet etická výchova sa zameriava na výchovu k prosociálnosti. Zvlášť dôležité na tomto stupni vzdelávania je venovať potrebný čas rozvíjaniu sebaúcty žiakov a úcty k iným, rozvoju sociálnych zručností orientovaných na interpersonálne vzťahy žiakov a na zvyšovanie ich odolnosti voči negatívnym sociálno-patologickým, či amorálnym vplyvom, ktoré stále viac zasahujú nižšie vekové kategórie žiakov.

Základným cieľom predmetu náboženská výchova/náboženstvo, je pomôcť žiakovi zodpovedne myslieť, emocionálne sa prejavovať a správať vzhľadom na osobne žité náboženstvo a vieru. Predmet napomáha rozvíjať vzťah k Bohu, reflektuje otázku významu sveta, zmyslu a hodnoty života a noriem konania človeka a dáva odpoveď na základe zjavenia a viery cirkvi. Umožňuje urobiť osobné rozhodnutia vo vzťahu k iným konfesiam a náboženstvám, podporuje pochopenie a toleranciu voči rozhodnutiam druhých. Motivuje k osobnému náboženskému životu a k zodpovednému konaniu v cirkvi a v spoločnosti.

6. ČLOVEK A SVET PRÁCE

V primárnom vzdelávaní vzdelávacia oblasť obsahuje návrhy pracovných činností a pracovných postupov, ktorými sú žiaci vedení k získaniu základných zručností z rôznych oblastí ľudskej práce.

Do vzdelávacej oblasti patrí vyučovací predmet pracovné vyučovanie, ktorý sa zameriava na vytváranie praktických pracovných návykov žiakov, čím sa dopĺňa ich základné vzdelanie. Žiaci sa tak stretávajú s dôležitou zložkou nevyhnutnou pre uplatnenie sa človeka v reálnom živote a na trhu práce. Spoznávajú a využívajú technické materiály, konštruujú, spoznávajú základy stravovania a prípravy jedál, ľudové tradície a remeslá, povolania a získavajú prvé skúsenosti zo sveta práce.

7. UMENIE A KULTÚRA

Vzdelávacia oblasť vytvára priestor pre pochopenie významu kultúry a umenia v živote človeka a spoločnosti. Učí žiaka vnímať a chápať hodnoty umenia, kultúry a kultúrnej tradície a vyjadrovať sa rôznymi umeleckými prostriedkami vizuálneho, dramatického, hudobného umenia, písaného a hovoreného slova. Primerane veku formuje samostatné a zodpovedné postoje žiakov k súčasnej kultúrnej ponuke, rozvíja ich kritické myslenie najmä vo vzťahu k masmédiám. Prostredníctvom tematických celkov zameraných na kultúrnu tradíciu a dedičstvo sa žiak oboznamuje s kultúrnou tradíciou svojho regiónu, národa, krajiny, čím sa u neho rozvíja povedomie kultúrnej identity, ale súčasne aj interkultúrne kompetencie.

V primárnom vzdelávaní je cieľom kontinuálne rozvíjať vrodené a prirodzené predpoklady žiakov a pozitívne stimulovať sklony k hravosti a spontánnosti. Obsah vzdelávacej oblasti je realizovaný prostredníctvom vyučovacích predmetov výtvarná a hudobná výchova. Výtvarná výchova vedie žiaka k spoznávaniu súčasného umeleckého vyjadrovania sveta, vizuálnej kultúry a kultúrnej tradície svojho regiónu, národa a krajiny. Obsah predmetu je členený do tematických celkov, ktoré kladú dôraz na rozvoj predstavivosti a fantázie, pozorovacích a vyjadrovacích schopností a zručností pri práci s nástrojmi a materiálmi. Prostredníctvom tvorivých výtvarných činností a aktivít žiak získava príležitosti na uplatnenie fantázie a predstavivosti, a tým aj priestor pre vlastnú sebarealizáciu. Hudobná výchova prostredníctvom hudobných činností rozvíja základné hudobné kompetencie žiaka a usiluje sa o vytvorenie kladného vzťahu k hudbe a hudobnému umeniu.

8. ZDRAVIE A POHYB

Vzdelávacia oblasť poskytuje v primárnom vzdelávaní žiakom priestor na pohybové vyjadrenie sa a osvojenie si základných pohybových zručností, využitelných v pohybových aktivitách vo voľnom čase. Oblasť sa zameriava na základné informácie súvisiace so zdravým spôsobom života, starostlivosťou o svoje zdravie a pohybovou aktivitou. Realizuje sa vyučovacím predmetom telesná a športová výchova, ktorého najdôležitejším poslaním je vytváranie vzťahu k pravidelnej pohybovej aktivite ako k nevyhnutnému základu zdravého životného štýlu.

Telesná a športová výchova využíva široké spektrum pohybových prostriedkov, ktoré prispievajú k celkovému vývinu osobnosti s akcentom na hrubú i jemnú motoriku. Prispieva k psychickému, sociálnemu a morálnemu vývinu žiakov, k formovaniu kladného vzťahu k pohybovej aktivite a plní aj významnú kompenzačnú funkciu v procese edukácie.

Prostredníctvom pohybu – pohybových cvičení, hier a súťaží pozitívne ovplyvňuje motorický vývin žiakov. Dôraz sa kladie na individuálne dispozície žiakov, ktoré by mali byť zohľadnené pri plánovaní obsahu, ako i pri hodnotení žiakov. Dôležité je motivovať žiakov k dosiahnutiu individuálnych zlepšení vo svojej pohybovej výkonnosti pri rešpektovaní vlastných individuálnych predpokladov.

3.2 ZAČLENENIE PRIEREZOVÝCH TÉM

Prepájajú rôzne oblasti základného učiva, prispievajú ku komplexnosti vzdelávania žiakov a pozitívne ovplyvňujú proces utvárania a rozvíjania kľúčových kompetencií (spôsobilostí) žiakov.

Podklady k realizácii prierezových tém sa nachádzajú na webovom sídle ŠPÚ. Ak sú ciele prierezových tém napĺňané v rámci vyučovania predmetov, nie je potrebné ich osobitne zaznamenávať v triednej knihe.

Prierezové témy sú začlenené do výchovno-vzdelávacieho procesu všetkých predmetov podľa svojho obsahu a uvedené sú v TVVP jednotlivých predmetov. Môžu sa realizovať ako súčasť učebného obsahu vyučovacích predmetov alebo prostredníctvom samostatných projektov, seminárov, vyučovacích blokov, kurzov a pod. Súčasne prierezové témy môžu tvoriť samostatný vyučovací predmet z rámca voliteľných (disponibilných) hodín. Obidve formy sa môžu aj ľubovoľne kombinovať. Účinnosť pôsobenia prierezových tém sa môže zvýšiť relevantnými mimoškolskými aktivitami.

Rýchlo sa meniacia realita súčasnej globalizovanej spoločnosti, s novými technológiami a sociálnymi zmenami ovplyvňuje postoje, hodnotový systém žiakov a ich konanie. Táto skutočnosť sa musí odraziť aj vo vzdelávaní. Vhodným prostriedkom na to sú prierezové témy, ktoré sa svojím obsahom a výchovným zameraním premietajú do vymedzených vzdelávacích oblastí, dopĺňajú ich,

prepájajú ich obsah s aktuálnym dňom v spoločnosti, s každodennou žitou skúsenosťou žiaka a konkrétnej triedy. V tomto zmysle prierezové témy priaznivo ovplyvňujú proces utvárania a rozvíjania funkčných kompetencií žiakov.

RIEREZOVÉ TÉMY – PRIMÁRNE VZDELÁVANIE

- **Osobnostný a sociálny rozvoj**
- **Výchova k manželstvu a rodičovstvu**
- **Environmentálna výchova**
- **Mediálna výchova**
- **Multikultúrna výchova**
- **Regionálna výchova a ľudová kultúra**
- **Dopravná výchova – výchova k bezpečnosti v cestnej premávke**
- **Ochrana života a zdravia**

1. OSOBNOSTNÝ A SOCIÁLNY ROZVOJ

Prierezová téma Osobnostný a sociálny rozvoj má nadpredmetový charakter, prelína sa celým vzdelávaním. Jej hlavným cieľom je rozvíjať osobnosť žiakov predovšetkým v oblasti postojov a hodnôt. Prostredníctvom nej sa zároveň s vedomostným rozvojom žiakov cielene rozvíjajú aj ich osobné a sociálne kompetencie. Umožňuje žiakom rozmýšľať o sebe, o svojom živote, vzťahoch s ľuďmi a smerovaní v budúcnosti. Vedie ich k uplatňovaniu svojich práv a tiež k rešpektovaniu názorov, potrieb a práv ostatných. Usmerňuje ich v tom, ako chrániť svoje zdravie a odolávať rizikám. Pri správnom uplatňovaní významne prispieva k pozitívnej sociálnej klíme školy a dobrým vzťahom medzi pedagógmi a žiakmi.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- porozumel sebe a iným;
- optimálne usmerňoval vlastné správanie a prejavovanie emócií;
- uprednostňoval priateľské vzťahy v triede i mimo nej;
- osvojil si, využíval a ďalej rozvíjal zručnosti komunikácie a vzájomnej spolupráce;
- nadobudol základné prezentačné zručnosti osvojené na základe postupného spoznania svojich predpokladov a uplatňoval ich pri prezentácii seba a svojej práce;
- získal a uplatňoval základné sociálne zručnosti pre optimálne riešenie rôznych situácií;
- rešpektoval rôzne typy ľudí, ich názory a prístupy k riešeniu problémov;
- uprednostňoval základné princípy zdravého životného štýlu a nerizikového správania vo svojom živote.

2. VÝCHOVA K MANŽELSTVU A RODIČOVSTVU

Dôležitou súčasťou osobnostného rozvoja žiakov na 1. stupni je príprava na zodpovedné medziľudské vzťahy, manželstvo a rodičovstvo. Prierezová téma Výchova k manželstvu a rodičovstvu je zameraná na utváranie základných vedomostí a zodpovedných postojov v oblasti partnerských vzťahov a rodičovstva v súlade s vedeckými poznatkami a etickými normami. Pri realizácii tém je nevyhnutné vychádzať zo životnej reality žiakov v konkrétnej triede, ich veku, zrelosti, vývinového štádia. Podmienkou je taktný a citlivý prístup pedagóga. Škola môže využiť aj pomoc alebo služby relevantných odborníkov.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby (si) žiak:

- osvojil základné poznatky o biologických, psychických a sociálnych zmenách, ktoré ovplyvňujú vývin jeho osobnosti v súčasnosti i v budúcnosti;
- získal základné predpoklady pre zodpovedné rozhodnutia v oblasti medziľudských vzťahov;
- uprednostňoval základné princípy zdravého životného štýlu a nerizikového správania vo svojom (každodennom) živote.

3. ENVIRONMENTÁLNA VÝCHOVA

Environmentálna výchova sa ako prierezová téma prelína všetkými predmetmi, ale najmä prvoukou, prírodovedou, vlastivedou, pracovným vyučovaním, etickou výchovou. Umožňuje žiakom získať vedomosti, zručnosti, postoje a návyky k ochrane a zlepšovaniu životného prostredia, ktoré sú dôležité pre trvalo udržateľný život na Zemi. Vede ich na veku primeranej úrovni ku komplexnému pochopeniu vzájomných vzťahov človeka, organizmov a životného prostredia. Dôležité je, aby žiaci získali vedomosti, ale aj zručnosti, ktorými môžu pomáhať životnému prostrediu jednoduchými (primeranými a vhodnými) činnosťami – chrániť rastliny, mať kladný vzťah k domácim zvieratám a pod.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby (si) žiak:

- osvojil základné pravidlá a zručnosti pre správanie sa v prírode s ohľadom na organizmy a ich životné prostredie;
- rozpoznať hlavné zmeny vo svojom okolí na základe pozorovania prírody;
- rozpoznať hlavné charakteristiky rôznych druhov životného prostredia;
- poznať a vyberať konkrétne možnosti smerujúce k ochrane a zlepšeniu svojho životného prostredia;
- podieľal sa aktívne na zveľaďovaní životného prostredia školy a jej okolia;
- správal sa šetrne k prírodným zdrojom, uskromnil sa v spotrebe, ktorá zaťažuje životné prostredie.

4. MEDIÁLNA VÝCHOVA

Médiá predstavujú významný faktor, ktorý vplýva na vývin osobnosti a socializáciu detí. Stali sa integrálnou súčasťou ich života, pričom si neuvedomujú dostatočne ich vplyv. Hlavným cieľom Mediálnej výchovy je položiť základy mediálnej gramotnosti žiakov a postupne zvyšovať úroveň schopností kriticky prijímať, analyzovať, hodnotiť a komunikovať širokú škálu mediálnych obsahov. Mediálna výchova dáva žiakom príležitosť a priestor na základnú orientáciu v mediálnom svete, osvojenie si stratégií zaobchádzania s rôznymi druhmi médií, ako aj osvojenie si kritického a bezpečného prístupu pri ich využívaní na veku primeranej úrovni. Dôležitou úlohou mediálnej výchovy na 1. stupni je vychádzať z bezprostredných skúseností žiakov s médiami a vytvoriť pre žiakov príležitosti na ich spracovanie.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby (si) žiak:

- uvedomil význam a vplyv médií vo svojom živote a v spoločnosti;
- pochopil a rozlíšil pozitíva a negatíva využívania, vplyvu médií a ich produktov;
- osvojil zodpovedný prístup pri využívaní médií na komunikáciu a vytváranie vlastných mediálnych produktov;
- nadobudol základy zručností potrebných na využívanie médií.

5. MULTIKULTÚRNA VÝCHOVA

S aktuálnou realitou celosvetovej globálnej spoločnosti a s multikultúrnym charakterom slovenskej spoločnosti sa spájajú riziká predsudkov a stereotypov, ktoré sa prejavujú v rôznych podobách neznášanlivosti, rasizmu či xenofóbie. Žiaci sú každodenne vystavení rôznym kultúrnym

vplyvom a dostávajú sa do kontaktu s príslušníkmi rôznych kultúr. Prostredníctvom spoznávania svojej kultúry a iných kultúr, histórie, zvykov a tradícií sa naučia rešpektovať tieto kultúry ako rovnocenné a dokážu s ich príslušníkmi konštruktívne komunikovať a spolupracovať. Pri realizácii Multikultúrnej výchovy sa odporúča využívať také didaktické postupy a metódy, ktoré neučia stierať medzikultúrne rozdiely, ale pochopiť ich a akceptovať, ako aj rešpektovať ľudské práva.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- rešpektoval prirodzenú rozmanitosť spoločnosti;
- spoznával rozličné tradičné aj nové kultúry a subkultúry;
- akceptoval kultúrnu rozmanitosť ako spoločenskú realitu;
- uplatňoval svoje práva a rešpektoval práva iných ľudí.

6. REGIONÁLNA VÝCHOVA A ĽUDOVÁ KULTÚRA

Prierezová téma Regionálna výchova a ľudová kultúra úzko súvisí s prierezovou témou Multikultúrna výchova, ale vo svojom obsahu sa ešte hlbšie zaoberá živým a hodnotným hmotným a nehmotným kultúrnym dedičstvom Slovenska. Poznanie svojho regiónu, jeho kultúrneho a prírodného bohatstva prispieva k formovaniu kultúrnej identity a postupnému rozvíjaniu historického vedomia žiakov. Regionálna výchova a ľudová kultúra má potenciál byť súčasťou obsahu všetkých povinných predmetov, najmä prvouky, prírodovedy, vlastivedy, slovenského jazyka a literatúry, výtvarnej výchovy, hudobnej výchovy a etickej výchovy, alebo sa môže realizovať prostredníctvom voliteľného vyučovacieho predmetu.

Vhodnými formami sú tiež projekty, exkurzie, tematické vychádzky v regióne a pod. Sú to najmä: besedy s významnými osobnosťami našej obce, beseda so spisovateľmi, školské výlety a exkurzie do banického múzea v budove starej školy v Nižnej Slanej, do rodného domu P. J. Šafárika v Kobeliarove, návšteva rodného domu P. E. Dobšinského v Slavošovciach, návšteva rodného domu P. K. Hostinského v Gemerskej Polome.

Zapájanie žiakov do súťaží, napr. spracovanie ilustrácie Povesti o hrade Muránčok, o čiernom baranovi, o banických škriatkoch; účasť na recitačných súťažiach : Hviezdoslavov Kubín, Šaliarsky Matko, Kellnerova Poloma; účasť na literárnych súťažiach Prečo mám rád Slovensko, Európa v škole.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- rozširoval a rozvíjal svoje znalosti o historických, kultúrnych a prírodných hodnotách svojho regiónu;
- vytváral si pozitívny vzťah k svojmu bydlisku, obci, regiónu a krajine;
- rozvíjal svoju národnú a kultúrnu identitu.

7. DOPRAVNÁ VÝCHOVA – VÝCHOVA K BEZPEČNOSTI V CESTNEJ PREMÁVKE

Zámerom Dopravnej výchovy – výchovy k bezpečnosti v cestnej premávke je pripraviť žiakov na bezpečný pohyb v cestnej premávke – ako chodcov alebo cyklistov. Výučba sa uskutočňuje najmä v rámci predmetov prvouka a vlastiveda, v objekte školy, na detskom dopravnom ihrisku alebo v bezpečných priestoroch v okolí školy.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- pochopil funkcie dopravy ako riadeného systému vymedzeného všeobecne záväznými právnymi predpismi na veku primeranej úrovni;
- osvojil si zásady, nadobudol spôsobilosti a praktické zručnosti bezpečného pohybu v cestnej premávke (chôdza, jazda na bicykli...);

- pochopil význam technického stavu a údržby vozidiel pre bezpečnú jazdu v cestnej premávke a prakticky zvládol základné úlohy údržby bicykla;
- uvedomil si význam technických podmienok dopravy a zariadení ovplyvňujúcich bezpečnosť cestnej premávky.

8. OCHRANA ŽIVOTA A ZDRAVIA

Zámerom prierezovej témy Ochrana života a zdravia je viesť žiakov k ochrane svojho zdravia a života, tiež zdravia a života iných ľudí prostredníctvom teoretických a praktických poznatkov, zručností v sebaochrane, poskytovania pomoci iným v prípade ohrozenia zdravia a života. Na veku primeranej úrovni integruje postoje, vedomosti a zručnosti žiakov zamerané na zdravý životný štýl a ochranu života a zdravia v mimoriadnych a nepredvídateľných situáciách.

Na 1. stupni sa realizuje prostredníctvom vyučovacích predmetov telesná a športová výchova, prvouka, prírodoveda, vlastiveda, výtvarná výchova, ako aj samostatných organizačných foriem vyučovania – didaktických hier. Didaktické hry, ktoré sa uskutočňujú v každom ročníku 1. stupňa raz ročne v trvaní 4 hodín, slúžia na praktické osvojenie si učiva.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- rozpoznať nebezpečné situácie ohrozujúce život a zdravie;
- osvojil si praktické zručnosti v sebaochrane;
- pochopil dôležitosť poskytnutia pomoci iným v prípade ohrozenia zdravia a života;
- vedel vhodne zareagovať v prípade potreby poskytnutia prvej pomoci;
- osvojil si základné činnosti súvisiace s pohybom a pobytom v prírode;
- rozvíjal svoju telesnú zdatnosť a pohybovú výkonnosť v prírodných podmienkach.

3.3 ZAČLENENIE FINANČNEJ GRAMOTNOSTI V ŠKVP

V rámci tohto vzdelávacieho programu sa realizuje aj Národný štandard finančnej gramotnosti.

Finančná gramotnosť je schopnosť využívať poznatky, zručnosti a skúsenosti na efektívne riadenie vlastných finančných zdrojov s cieľom zaistiť celoživotné finančné zabezpečenie seba a svojej domácnosti. Je to kontinuum schopností, ktoré sú podmienené premennými ako vek, rodina, kultúra či miesto bydliska. Finančná gramotnosť je označením pre stav neustáleho vývoja a ako ucelený systém výchovy a vzdelávania žiakov sa uplatňuje vo všetkých predmetoch I. , II. stupňa a ŠKD v základnej škole.

Národný štandard finančnej gramotnosti naznačuje, akými poznatkami, zručnosťami a skúsenosťami musia pedagogickí zamestnanci a žiaci disponovať, aby mohli nepretržite rozširovať svoje vedomosti o osobných financiách podľa toho, ako sa budú meniť ich zodpovednosti a príležitosti.

Národný štandard finančnej gramotnosti popisuje vybrané poznatky, zručnosti, skúsenosti ako aj minimálne požiadavky na funkčnú finančnú gramotnosť žiakov prostredníctvom osvojených kompetencií.

Tieto sú usporiadané nasledovne:

- Témy
- Kompetencie
- Čiastkové kompetencie

Témy:

- 1. Človek vo sfére peňazí;**
- 2. Finančná zodpovednosť a prijímanie rozhodnutí;**

3. Zabezpečenie peňazí pre uspokojovanie životných potrieb – príjem a práca;
4. Plánovanie a hospodárenie s peniazmi;
5. Úver a dlh;
6. Sporenie a investovanie;
7. Riadenie rizika a poistenie.

Pri každej čiastkovej kompetencii sú uvedené očakávania opisujúce, akým spôsobom by mali žiaci byť schopní aplikovať vedomosti a zručnosti pri každodenných finančných rozhodnutiach a činnostiach. Očakávania odrážajú napredovanie v získavaní poznatkov, zručností a skúseností.

Výchovno-vzdelávací proces na prvom stupni základnej školy je spravidla realizovaný jedným vyučujúcim, na našej škole výuku realizujú v jednej triede aj viacerí vyučujúci. Implementáciu finančnej gramotnosti je možné realizovať prostredníctvom blokového vyučovania i samostatných aktivít v rámci učebných predmetov rôznymi formami a metódami práce.

Problematika finančnej gramotnosti je implementovaná v rámci TVVP všetkých predmetov a ročníkov našej školy ako prierezová téma. Témy sú konkrétne rozpracované v čiastkových kompetenciách jednotlivých vyučovacích predmetov v materiáli „Implementácia národného štandardu finančnej gramotnosti v podmienkach ZŠ s MŠ, Letná 14, Nižná Slaná“.

3.4 ZAČLENENIE ČITATELSKEJ GRAMOTNOSTI V ŠKVP

Nadpredmetovosť *čitateľskej gramotnosti* je v tom, že požiadavky na prácu s informáciami sú vyjadrené v kľúčových kompetenciách, z čoho vyplýva, že sa majú formovať na vyučovaní rôznych predmetov príslušných vzdelávacích oblastí.

Edukačný proces má byť *zameraný* na to, aby sa žiak už na *primárnom stupni vzdelávania* naučil rozumieť rôznym typom doteraz používaných textov a bežne používaným prejavom neverbálnej komunikácie a dokázal na ne adekvátne reagovať, aktívne vyhľadávať informácie na internete, vyberať a hodnotiť získané informácie, spracovávať ich a využívať vo svojom učení a v iných činnostiach, pri riešení problémov hľadať a využívať rôzne informácie.

Čitateľská gramotnosť v cieľoch vzdelávacích oblastí a predmetov.

Kompetenčne ponímané vzdelávanie spočíva v tom, že určené kompetencie žiak dosahuje v rámci cieľov a obsahu v konkrétnych predmetoch. Preto aj ciele vzdelávacích oblastí špecifikujú a rozpracovávajú kľúčové kompetencie podľa príslušného zamerania.

VZDELÁVACIA OBLASŤ	PRIMÁRNE VZDELÁVANIE
Jazyk a komunikácia	Vlastná tvorba jazykových prejavov, práca s informáciami, čitateľská gramotnosť, schopnosť argumentovať. Kľúčové jazykové kompetencie počúvanie, hovorenie, písanie, čítanie s porozumením. Čitateľské kompetencie súbor vedomostí, zručností, hodnôt a postojov zameraných na príjem (recepciu) umeleckého textu (čítanie, deklamácia, počúvanie), jeho analýzu, interpretáciu a hodnotenie. Rozvoj čitateľských schopností, ktoré presahujú aspekt technického zvládnutia čítaného textu a smerujú k prijatiu jeho obsahu.

Príroda a spoločnosť	Samostatne sa orientovať v informáciách a vedieť ich spracovávať objektívne do takej miery, do akej to povoľuje kognitívna úroveň žiaka.
Človek a príroda	
Človek a spoločnosť	
Matematika a práca s informáciami	

Vzdelávacie ciele čitateľskej gramotnosti sú konkretizované v cieľoch príslušných predmetov.

Na primárnom stupni vzdelávania má kľúčové postavenie slovenský jazyk a literatúra.

Žiak 2. ročníka sa učí v prečítanom texte

– *vyhľadať informáciu, ktorá je v ňom uvedená explicitne alebo synonymným spôsobom a po prečítaní časti príbehu sformulovať svoju predstavu o pokračovaní textu.* Technická stránka čítania zostáva i naďalej zachovaná, rozdiel je v tom, že žiak sa učí predložený text čítať s porozumením. Žiaci majú získať báзовú gramotnosť a rozvíjať základy funkčnej gramotnosti.

V ďalších ročníkoch má získať analytické a interpretačné zručnosti

– *zostaviť osnovu prečítaného textu, určiť hlavnú myšlienku prečítaného textu, prerozprávať obsah prečítaného textu, vyjadriť svoje pocity a zážitky z prečítaného textu, vyhľadávať, identifikovať v literárnych textoch hlavné a vedľajšie postavy, literárne a jazykové prostriedky, vybrané pojmy a výrazy, hodnotiť postavy literárneho diela, určiť ich vzájomný vzťah, odlišovať prozaické a básnické texty, odlišovať umelecké a náučné texty.*

Vyučovanie v predmete prírodoveda má žiakov viesť okrem iného *k rozvoju schopnosti získavať informácie o prírode pozorovaním, skúmaním a hľadaním v rôznych informačných zdrojoch.*

Výučba vlastivedy je zameraná na zážitkové poznávanie oblastí Slovenska. Pre žiakov je *dôležité orientovať sa v mape, vedieť z nej čítať s porozumením a rozprávať o obrázkoch, fotografiách, porovnávať jednotlivé oblasti s krajom, v ktorom žiak žije, získavať zaujímavé informácie, triediť ich, využívať v kontextových situáciách.*

Charakteristika schopností čitateľskej gramotnosti v primárnom vzdelávaní

Z viacerých *definícií čitateľskej gramotnosti* vyberáme tie, ktoré v odborných publikáciách charakterizujú *dva modely* gramotnosti a vystihujú aj *ciele čitateľskej gramotnosti* v štátnom vzdelávacom programe.

BÁZOVÁ GRAMOTNOSŤ

predstavuje základnú úroveň a je podmienkou na získanie funkčnej gramotnosti; je to schopnosť čítať a dekodovať významy prečítaného. Informácie sa ukladajú do pamäti a podľa potreby sa viac alebo menej modifikovane reprodukovujú. *Výkon sa posudzuje podľa rýchlosti čítania, chybovosti, plynulosti a zisťuje sa jednoduché porozumenie textu, odlišovanie dôležitých informácií od nedôležitých.*

FUNKČNÁ GRAMOTNOSŤ

je schopnosť spracovať informácie z textu:

- hľadanie vzťahov medzi informáciami,
- vytvorenie hierarchie informácií z textu,
- vyvodenie záverov,

- výber explicitných (vyjadrených) a implicitných (skrytých) informácií – čítanie medzi riadkami,
- komprimovanie (stláčanie) textu,
- hodnotenie využitia, užitočnosti, novosti, spoľahlivosti a pravdivosti informácií a kritická reflexia.

Bázová gramotnosť sa má rozvíjať v 1. a 2. ročníku, základy funkčnej gramotnosti od 2. ročníka.

Aktivity zamerané na rozvoj čitateľskej gramotnosti žiakov v našej škole

Názov aktivity	Obsahová náplň	Termín realizácie	Zodpovední
Čo ukrývajú knihy?	Rozvoj čitateľskej gramotnosti v ŠKD prostredníctvom pravidelných dopoludňajších, popoludňajších čitateľských aktivít	priebežne	triedni učitelia vychovávateľa
Záložka do knihy	Výmena záložiek vyrobených žiakmi medzi školami	október	triedni učitelia, učitelia VYV
Návšteva knižnice	Návšteva knižnice spojená s vypožičiavaním kníh	priebežne	triedni učitelia
Strašidlá v knihách	Halloween	október - november	triedni učitelia
Vianočná akadémia	Príprava programu - dramatizácia príbehu, prednes básne, vinšov, ...	december	vyučujúci a vychovávateľa
Triedne kolo / Školské kolo súťaže Hviezdoslavov Kubín	Súťaž v prednese poézie a prózy.	február - marec	triedni učitelia, učitelia SJL
Prečítam ti rozprávku – mesiac hlasného čítania	Hodiny zamerané na hlasné čítanie v škole i doma (ľudové rozprávky P. Dobšinského)	marec	triedni učitelia, učitelia SJL
Divadelné predstavenie	Návšteva divadelného predstavenia	podľa ponuky	

Cieľom tohto plánu rozvoja čitateľskej gramotnosti je nárast záujmu žiakov o čítanie, ich stimulácia k tvorivosti, k rozvoju prezentačných zručností, podnecovanie k vlastnej tvorbe. Vždy v každom projekte čítanie a diskusia k prečítanému, formulácia hlavných myšlienok, tvorba vhodného nápisu, interpretácia textu, prezentácia vlastného názoru, využitie poznatkov.

Problematika čitateľskej gramotnosti je implementovaná v rámci TVVP všetkých predmetov a ročníkov našej školy ako prierezová téma.

3.5 ZAČLENENIE VÝCHOVY K ĽUDSKÝM PRÁVAM V ŠKVP

Škola realizuje aj výchovu ku ľudským právam. Škola je vhodné prostredie na odovzdávanie hodnôt a poznatkov potrebných na zapojenie sa mladých ľudí do demokratickej a občianskej spoločnosti, dáva žiakom možnosť poznať svoje práva a naučiť sa ich využívať v bežnom živote.

Výchova a vzdelávanie k ľudským právam špecifickým spôsobom zvyšuje povedomie o ľudských právach. Žiaci na ZŠ v Nižnej Slanej spoznávajú svoje práva v rovnováhe so svojimi povinnosťami.

Výchova k ľudským právam pomáha pochopiť podstatu ľudských práv, ale vedie tiež k uvedomovaniu si, že ľudské práva treba uznávať a brániť. Výchova k ľudským právam je pozitívna, pretože žiaci sa učia o svojich neodňateľných právach a o dôležitosti ľudskej dôstojnosti.

Cieľom výchovy k ĽP je osvojiť si vedomosti, zručnosti a postoje, ktoré sú dôležité pre posilňovanie ľudskej dôstojnosti, informovanej a nezávislej participácie na vývoji demokratickej spoločnosti, v súlade s hodnotami, ako sú ĽP, rovnosť, pluralita a spravodlivosť.

Vo výchovno-vzdelávacom procese v oblasti ochrany ĽP nebude cieľom len objasnenie pojmov ako právo, morálka, generácie ĽP, diskriminácia, rasizmus, xenofóbia, šovinizmus, intolerancia atď., ale hlavne hľadanie príčin prejavov diskriminácie a intolerance nielen vo svete, ale aj v podmienkach Slovenska.

V súvislosti s touto problematikou by bolo vhodné diskutovať o každodenných prejavoch porušovania ĽP ako sú terorizmus, diskriminácii, intolerancia, xenofóbia. O problematike nacionalizmu, globalizácie vs. individualizácie, centralizmu vs. separatizmu, o právach imigrantoch, čerpajúc informácie z dennej tlače a podporovať v žiakoch schopnosť formulovať vlastné stanovisko k týmto problémom.

Zameriame sa na budovanie:

Zručností:

Zo zručností je to napríklad zručnosť a schopnosť vedieť počúvať druhých, dokázať spolupracovať, komunikovať, riešiť problémy, vedieť sa pýtať. Tieto zručnosti žiakom pomáhajú:

- porozumieť svetu, v ktorom žijú,
- porozumieť, že ľudské práva sú cestou, ako zlepšiť vlastný život a život ostatných,
- porozumieť sebe a svojmu miestu v spoločnosti,
- uskutočňovať aktivity na podporu ľudských práv.

Vedomostí:

K vedomostiam možno zaradiť poznatky o dokumentoch ľudských práv a právach v nich obsiahnutých, o rovnosti ľudských práv pre každého človeka kdekoľvek na svete a ich nescudziteľnosti, o následkoch porušovania ľudských práv. Tieto poznatky pomáhajú deťom chrániť ich vlastné práva a práva druhých. /Manuál výchovy mládeže k ľudským právam KOMPAS – www.iuventa.sk/

Postojov:

Z postojov je potrebné formovať:

- uvedomenie si seba samého, so svojou ľudskou dôstojnosťou a schopnosťou mať rád seba a iných,
- poznanie, že ľudskú dôstojnosť má od narodenia každý človek, je vrodená všetkým ľuďom a že ľudské práva je potrebné rešpektovať, uvedomiť si dôležitosť ľudských práv
- prístup k spolupráci – viesť ich k uvedomeniu si toho, že spolupráca je výhodnejšia ako konflikt,
- proces rozhodovania, konania a preberania zodpovednosti za to, čo robím. Takéto postoje pomáhajú deťom morálne sa vyvíjať a pripravujú ich na pozitívnu participáciu v spoločnosti.

Výchovu a vzdelávanie k ľudským právam v triede a škole budeme usmerňovať tak, aby sa stali integrálnou súčasťou celoživotného procesu podpory a ochrany ľudských práv. Je dôležité vedieť, aké práva mám a čo mám robiť, ak dôjde k ich porušeniu. Vo výchove a vzdelávaní k ľudským právam na našej škole, by si mal žiak osvojiť vymedzené základné pojmy a zručnosti na aplikačnej úrovni prostredníctvom zážitkového učenia. Ľudské práva sa nedajú učiť spôsobom, ktorý by mohol byť proti nim. V praxi možno ľudské práva vyučovať v rôznych vyučovacích predmetoch, ale všetky majú spoločný cieľ – pomôcť žiakom získať zručnosti, vedomosti a postoje, ktoré budú potrebovať pri rozhodovaní o svojom živote, o svete a svojom postavení v ňom.

Vzdelávanie detí k ľudským právam s reálnym výsledkom v podobe ich prijatia zásady rešpektovať ľudské práva je možné len v prípade, že proces vzdelávania bude prebiehať v súlade s princípmi dodržiavania ľudských práv. Dôležité je naučiť sa porozumieť, čo konkrétne právo znamená a aký má pre človeka zmysel. Ak dieťa nezažije situácie v škole, v ktorých sa ľudské práva

dodržiavajú, napríklad bude svedkom nerešpektovania zákazu diskriminácie pri hodnotení žiakov, neumožnenia slobody prejavu, nerešpektovania cti a dôstojnosti žiakov, porušenia práva na súkromie, atď., tak toto dieťa pravdepodobne nebude rozumieť obsahu a zmyslu ľudských práv, ak sa k ich rešpektovaniu nenaučí v inom prostredí. Preto budú naši pedagogickí aj nepedagogickí zamestnanci školy pracovať so žiakmi spôsobom zaručujúcim ľudské práva.

Hlavné metódy a formy práce:

- rozhovory, besedy, zážitkové metódy,
- vhodné využitím tematiky LP vo všetkých vyučovacích predmetoch,
- práca na triednických hodinách,
- práca s internetom,
- nástenky a výstavky,
- akcie organizované školou,
- aktivity zamerané na prosociálne správanie,
- monitorovanie správania žiakov a dodržiavanie práv

Uplatňovanie základných ľudských práv v podmienkach školy

Rešpektovanie základných ľudských práv, ktoré sa v našej škole uplatňujú:

1. Sloboda prejavu / Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd v čl. 10 a v Dohovore o právach dieťaťa v čl. 13, v Ústave SR v čl. 26 / sa uplatňuje pri vyjadrení svojich názorov a myšlienok žiakov, učiteľov, rodičov alebo iných osôb na škole ohľadom preberaného učiva, ale aj ohľadom samotného procesu výučby, ohľadom spôsobu hodnotenia, ohľadom prístupu vyučujúcich, pri hodnotení vyučujúcich na konci alebo v priebehu školského roka. Sloboda prejavu sa týka tiež vyjadrenia svojho postoja oblečením alebo účesom, nápisom alebo kresbou na plagáte školy a podobne. Ani sloboda prejavu nie je absolútna a neohraničená. Naša ústava totiž garantuje aj iné práva, ktoré sa môžu dostať do konfliktu so slobodou prejavu. Takýmito právami sú napríklad právo na súkromie, právo na zachovanie osobnej cti a dobrej povesti. Neobmedzená sloboda prejavu môže spôsobiť i ohrozenie mravnosti.

2. Právo na informácie. Právo na informácie je garantované spolu so slobodou prejavu v Dohovore o ochrane ľudských práv a základných slobôd v čl. 10, v Dohovore o právach dieťaťa v čl. 13, v Ústave SR v čl. 26./ žiakov, učiteľov, rodičov ako aj iných osôb na škole sa uplatňuje neustále na pôde školy, pretože súvisí s každodenným režimom školy, informovanosťou o obsahu školského poriadku a ďalších pravidlách na škole. Bez informovanosti o svojich právach, o možnostiach aktivít na škole, o procese rozhodovania nie je možná demokracia na škole. V súlade so slobodou prejavu a právom na informácie má žiak na našej škole právo:

- vyjadriť slobodne svoj názor ohľadom preberanej látky na hodine, ktorý je nekonformný s tradičným chápaním,
- klásť otázky k učivu a dostať na ne odpoveď, (avšak úmyselné a opakované narušenie vyučovacej hodiny zo strany žiaka a rovnako nevhodné vystupovanie žiaka voči učiteľovi alebo spolužiakovi určite nemožno chápať ako vhodné realizovanie práva na prejav),
- na zdôvodnenie klasifikácie,
- slobodne rozhodnúť o svojom výzore a oblečení (obmedziť slobodu „obliekania“ budeme v prípade, ak by žiak na svojom oblečení propagoval fašistické alebo vulgárne symboly, alebo symboly a nápisy zvädzajúce k zneužívaniu a šíreniu návykových látok).

Problematika rôznych foriem slobody prejavu a určenia hraníc je na našej škole riešená spoločným

konsenzom medzi žiakmi, učiteľmi a rodičmi (v uvedenom právnom rámci, napríklad, čo sa týka oblečenia alebo úpravy žiakov a pod.) a je zahrnutá školskom poriadku.

- 3. Sloboda myslenia, svedomia a náboženstva** / Sloboda myslenia, svedomia a náboženstva je garantovaná v Dohovore o ochrane ľudských práv a základných slobôd v čl. 9, v Dohovore o právach dieťaťa v čl. 14, v Ústave SR v čl. 24./ sa uplatňuje tým, že na žiakov, učiteľov, rodičov ani inú osobu na škole nie je uskutočňovaný žiadny psychický nátlak vo forme vyhrážok, neodôvodnených obmedzení, zosmiešňovaní a podobných foriem nátlaku ohľadom ich náboženstva alebo filozofického presvedčenia.
- 4. Sloboda združovania a zhromažďovania na škole** / Je garantovaná v Dohovore o ochrane ľudských práv a základných slobôd v čl. 11, v Dohovore o právach dieťaťa v čl. 15, v Ústave SR v čl. 28 a čl. 29./ sa uplatňuje formou účasti žiakov, učiteľov, rodičov alebo iných osôb na škole na rôznych športových a kultúrnych akciách .
- 5. Právo na ochranu súkromia, cti a ľudskej dôstojnosti** / Je garantované v Dohovore o ochrane ľudských práv a základných slobôd v čl. 8, v Dohovore o právach dieťaťa v čl. 16, v Ústave SR v čl. 19; právo na rešpektovanie cti a ľudskej dôstojnosti je garantované v Dohovore o právach dieťaťa v čl. 16, v Ústave SR v čl. 19./ sa uplatňuje v celom procese výučby v metódach, ako je zaobchádzané so žiakmi, či je rešpektovaná ich česť a právo na súkromie. Rovnako pri učiteľoch, rodičoch a iných osobách v škole rešpektovanie ich cti a dôstojnosti je nevyhnutným predpokladom pre dôstojné riešenie prípadných konfliktov a vytvorenie zdravého prostredia pre fungovanie demokracie na škole. V školskom prostredí dochádza k rozmanitým prejavom porušovania úcty k osobnosti človeka, k najvypuklejším prípadom porušovania práv na zachovanie ľudskej dôstojnosti patrí šikanovanie. Riaditeľ školy vydal smernicu k prevencii a riešeniu šikanovania na škole. Pri akomkoľvek porušení ľudskej dôstojnosti sa budú ped. zamestnanci riadiť vnútornou smernicou. Právo na súkromie zahŕňa tiež ochranu osobných údajov osôb v škole, vrátane žiakov, pred ich neoprávneným šírením a zneužívaním, ktoré sa dotýka napríklad ich pôvodu, informácií o sexuálnej orientácii, rodinného prostredia a podobne. Nebudeme však považovať za porušenie práva na súkromie alebo neoprávnené zasiahnutie do rodinného prostredia, ak získame informácie o týraní a ohrození dieťaťa a začneme konať. Rodina je základným životným prostredím, v ktorom sa začína život dieťaťa, formuje sa jeho charakter a životné postoje. Rodičia sú prvou autoritou, prvými vychovávateľmi dieťaťa a ich vplyv a význam pre výchovu dieťaťa nie je možné väčšinou nahradiť. Rodina je však aj miestom, ktoré môže deti ohrozovať. Najviac týrania a ohrozenia detí sa vyskytuje práve v rodinách. Vždy, keď sa nám dostane do starostlivosti takéto dieťa, pristupujeme k nemu individuálne, s veľkou dávkou pochopenia a taktu. Je potrebné mať na mysli dobro žiaka a zbytočne ho netraumatizovať. Dávame mu pocítiť bezpečie a dôveru.
- 6. Zákaz diskriminácie a princíp rovnosti medzi žiakmi, učiteľmi a rodičmi** na pôde školy sa uplatňuje počas celého vyučovacieho procesu. Žiaci vnímajú napríklad veľmi citlivo rozdielny prístup vyučujúceho a spôsob hodnotenia ich práce, z pohľadu rodičov je citlivo vnímaný rozdielny prístup v komunikácii medzi rodičmi a učiteľom.
- 7. Právo na spravodlivý proces** sa uplatňuje napríklad v prípadoch rozhodovania, či došlo k porušeniu dohodnutých pravidiel správania sa u žiakov, učiteľov, rodičov či iných osôb na škole a aká sankcia je primeraná v prípade preukázaného previnenia. Najmä spravodlivý proces znamená, že dotknutá osoba má možnosť včas sa vyjadriť k tvrdeným skutočnostiam proti nej, s ktorými má možnosť sa riadne oboznámiť.
- 8. Multikultúrny prístup** je jednou z ciest, ako zabezpečiť dodržiavanie ľudských práv v prostredí školy, je aj multikultúrna pretože škola je miestom, kde sa stretávajú ľudia z rôznych prostredí.

Termínom multikultúrna označujeme výchovné pôsobenie, ktoré je zamerané na rozvoj chápania iných kultúr, na rozvoj tolerancie estetického vkusu voči iným kultúram a v konečnom dôsledku na rozvoj medziludskej tolerancie. V triedach sú zastúpené rôzne etnické skupiny, preto je potrebné pre všetkých vytvoriť atmosféru pohody a slobodného prejavu. Návštevy múzeí, synagógy alebo kultúrnych centier, ktoré sa sústreďujú na určitý kultúrno-etnický pôvod, sú spestrením a obvykle poskytujú materiál a aktivity na dlhšie obdobie. Najlepšie pochopenie ľudských práv žiaci získavajú prostredníctvom vlastného zážitku. Cez vlastný zážitok vedie aj najschodnejšia cesta k ich naozajstnému osvojeniu. Učitelia poskytujú cenný vzor správania s porozumením pre druhého, pre rozdielnosť a odlišnosť stanovísk.

Ciele výchovy k ĽP sa budú realizovať priebežne triednych i školských podujatí. Zodpovední učitelia (triedni učitelia) budú monitorovať, koordinovať a metodický usmerňovať výchovu pre ĽP na škole a spolupracovať s vedením školy. Implementácia problematiky ľudských práv v rámci UO predmetov je súčasťou obsahu vzdelávania prierezových tém. Problematika je rozpracovaná v dokumente „Výchova k ľudským právam v podmienkach Základnej školy, Letná 14, Nižná Slaná“.

3.6 PREVENCIA OBEZITY ZAČLENENIE V ŠKVP

Prevenia obezity u detí v legislatíve

Na dosiahnutie vytýčených cieľov boli stanovené dve základné oblasti: výživa a pohybová aktivita. V oblasti výživy má nezastupiteľnú úlohu Program ozdravenia výživy obyvateľstva SR. V oblasti pohybovej aktivity zas Národný program prevencie obezity zameraný na: zníženie počtu detí a dospelých nevykonávajúcich žiadnu pohybovú aktivitu, na zvýšenie počtu detí a dospelých, ktorí denne vykonávajú aspoň 30 minút pohybovej aktivity, a na pozitívne rozvíjanie, zmenu prostredia a jeho faktorov v zmysle vytvorenia možností pre zdraviu prospešnú pohybovú aktivitu.

Cieľovými skupinami programu sú: deti a mládež do 18 rokov s normálnou hmotnosťou (zámerom je podpora zdravia a prevencie rozvoja nadhmotnosti/obezity), deti a mládež do 18 rokov s nadhmotnosťou, alebo s vysokým rizikom rozvoja nadhmotnosti a jej komplikácií (zámerom je zníženie telesnej hmotnosti a jej stabilizácia).

Nevyhnutné je však začínať s osvetou už u detí, u ktorých je možné najľahšie dosiahnuť zmenu spôsobu života. Aktuálne dokumenty na podporu zdravia ktoré vychádzajú z koncepcie štátnej politiky zdravia je Programové vyhlásenie vlády SR Národný program obezity. Jeho cieľom je zabrániť vzniku nadváhy a obezity u detí so zdravým životným štýlom. Využitie tohto projektu v školskom prostredí má mnohé výhody:

- má dosah na veľkú časť detskej populácie,
- deti trávajú v škole značnú časť svojho času,
- usporiadanie a obsah denných činností v ZŠ tvoria optimálne, predovšetkým praktické, ale v jednoduchej podobe aj teoretické podmienky na osvojenie si zdravého životného štýlu,
- chceme aj my patriť medzi školy, ktoré propagujú zdravý životný štýl
- prostredníctvom násteniek, na triednických hodinách a rodičovských združeniach informujeme rodičov a žiakov o zdravom stravovaní, primeranom obliekaní a o prevencii chorôb,
- dieťaťu poskytuje dostatočný pitný režim a zdravú stravu,
- dávame podnety na zlepšenie prístupu k športu a aktívnemu tráveniu voľného času.

Prostredníctvom pohybových edukačných aktivít a aktívnej činnosti detí oboznamujeme ich so zdravými a nezdravými potravinami, zdravým spôsobom života. Dôležitou požiadavkou správnej

životosprávy v dennom poriadku je nielen striedanie rôznych druhov činností, ale aj dodržanie psychohygieny. Veľkými inovatívnymi zmenami je aj vyhláška o školskom stravovaní k zákonu č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon).

Prevenia obezity u detí:

Cieľom prevencie je dosiahnutie rovnováhy medzi príjmom energie potravou a jej spotrebou v rámci metabolizmu. Prevencia je účinnejšia ako liečba. Najdôležitejšia úloha je pravidelný pohyb a zdravé stravovanie. Správne návyky životného štýlu sa u detí formujú už v útlom veku.

Ciele v našej ZŠ:

- oboznámiť deti so zásadami správnej životosprávy,
- uvedomiť si a dodržiavať správne, zdravé stravovanie a dostatočný pohyb na čerstvom vzduchu,
- naučiť deti pohybovým zručnostiam a k správnej koordinácii, každodennej pohybovej aktivite v prospech ich zdravia,
- využiť priestory telocvične, telovýchovné náčinie a náradie.

Na vytvorenie návykov životného štýlu u detí školského veku má vplyv jeho okolie, rodina a škola. Úzkou spoluprácou školy a rodiny sa hľadá optimálna spoločná cesta v prospech dieťaťa.

Pohyb ako prevencia:

Pohyb je dieťaťu prirodzený, kto pravidelne športuje, je zdravší a cíti sa viac fit. Organizmus má väčšiu imunitu voči chorobám. Fyzická aktivita je indikovaná ako prevencia a liečba obezity.

Cvičením:

- urýchli sa metabolizmus,
- detoxikácia je intenzívnejšia a tuky sa rýchlejšie spaľujú,
- zlepšuje sa trávenie,
- spánok je pokojnejší a hlbší,
- zlepši sa imunitný systém,
- zlepši sa prekrvenie mozgu.

U dieťaťa školského veku je najzákladnejšou potrebou potreba pohybu. Na základnej škole sa na hodinách telesnej výchovy sa robia rôzne prospešné aktivity a pohybové hry, cvičenia s náčiním, pohyb s hudbou a pod. Telesnú výchovu máme zaradenú zatiaľ 2x do týždňa.

Naším cieľom je zvýšiť pohybovú aktivitu a pohyb dieťaťa na čerstvom vzduchu, športovanie a radosť z prirodzenej súťaživosti. Deťom treba vytvárať podmienky a svojim výchovným pôsobením ich viesť k tomu, aby sa pohyb stal súčasťou ich denného režimu.

Odporúča sa:

- pohyb na čerstvom vzduchu
- pohybové a hudobno-pohybové hry
- pohybové a relaxačné cvičenia, zdravotné cviky, dychové cvičenia, prirodzené pohyby ako sú chôdza, beh, skok,
- bicyklovanie,
- cvičenie s náradím a náčiním,
- sezónne činnosti.

Zásady ktoré treba rešpektovať:

- Neporovnávať pohybové výkony jednotlivých detí! Využívať pozitívnu motiváciu, pochvalu, povzbudenie.

- Pri plánovaní a realizácii aktivít rôznej náročnosti akceptovať zmeny biorytmu dieťaťa v priebehu dňa a psychohygienu.

Správna výživa:

Správna výživa ovplyvňuje nielen telesný rast a telesné zdravie, ale podporuje aj duševný vývoj dieťaťa. Výživa je jedným z hlavných činiteľov, ktoré rozhodujú o zdravotnom stave dieťaťa. Deťom treba podávať pestrú a hlavne energicky vyváženú stravu. Výroba pokrmov sa riadi odporúčaniami, výživovými dávkami potravín.

Preferujeme podávanie celozrnných výrobkov, dostatok čerstvej zeleniny a ovocia. Zabezpečujeme pitný režim. Strava sa podáva dva krát denne / mliečna desiatka a obed/ v príjemnej emocionálnej atmosfére, podporujúcej utváranie pozitívneho vzťahu dieťaťa k jedeniu. Citlivo motivujeme k jedeniu aj tie deti, ktoré majú tendenciu vyhnúť sa mu. Základné podmienky školského stravovania sú uvedené v školskom zákone.

V škole dodržiavame tieto pravidlá:

1. Na prípravu pestrej stravy používať zdravotne neškodné, na vitamíny, minerálne látky a vlákniny bohaté potraviny.
2. Dodržiavať správny pitný režim. Dieťa by malo vypiť aspoň 1 liter tekutín denne. Vhodná je pitná voda, minerálna voda, stolová voda, nesladené čaje, alebo riedené ovocné šťavy /zabezpečené počas obedov/.
3. Polievka je dôležitá a prispieva k dostatočnému príjmu tekutín. Pripraví žalúdok na príjem ďalšieho jedla. Podporuje vylučovanie tráviacich štiav, významný je obsah živín. Pokiaľ si menšie deti na ďalšie chody iba zvykajú, nevnučujeme im veľké množstvo polievky.
4. Najvhodnejšou úpravou jedál pre deti je varenie, dusenie, pečenie a zapekanie.

Na osvojenie si návykov správnej výživy sa odporúča:

1. Pravidelné stravovanie.
2. Estetické stolovanie. Stolovať v pokoji, primerane dlhý čas. Nedovoliť hrať sa s jedlom.
3. Využívať nátierky, kde môžeme kombinovať najrôznejšie druhy surovín. Takto deti prijímajú potraviny, ktoré by inak odmietli. Nátierky použijeme na prípravu desiatej.
4. Obmedziť, prípadne vylúčiť všetky energetické a nezdravé potraviny : jedlá z rýchleho občerstvenia, hranolčeky, čipsy, šišky, zmrzliny, majonézy, tučné mäso, údeniny, šľahačku, sladkosti vrátane sladených nápojov atď.
5. Dávať deťom viac zeleniny a ovocia, hlavne surové, obilniny a strukoviny, zemiaky, ryžu, celozrnné produkty. Mäso (kuracie, morčacie, teľacie a hovädzie) pripravujte iba 2 – 3 krát za týždeň, 1 - krát týždenne ryby. Denne podávať mlieko a mliečne výrobky.
6. V programe školského koordinátora prevencie máme viacero edukačných aktivít zameraných na správnu výživu a osvojenie si správnych návykov pri jedle.
7. Organizujeme každoročne aj týždeň zdravej výživy.

Riadime sa heslom: „ **Zdravo jesť a zdravo žiť!** “

Úlohy:

a) Venovať pozornosť výchove k zdraviu v zmysle holistického prístupu k zdraviu a zdravému životnému štýlu v súlade s Európskym politickým rámcom Zdravie 2020, podporovať aj aktivity pri prevencii a riešení nadváhy, obezity, podvýživy, ako aj porúch príjmu potravy.

- b) Posilniť výchovu detí a žiakov k zdravému životnému štýlu, realizovať aktivity a programy na podporu zdravia a zdravého životného štýlu. Zapájať sa do kampaní „Odstráň obezitu“ a projektov „Hovorme o jedle“, „Červené stužky“, „Zdravie a bezpečnosť v školách“.
- c) Zvýšiť zapojenie detí a žiakov do pohybových aktivít, rozšíriť vyučovanie telesnej a športovej výchovy v ŠkVP, podporovať činnosť športových krúžkov a pohybové aktivity v prírode, sprístupniť ihriská a telocvične škôl na športovú činnosť po vyučovaní a cez víkendy; zvýšenú pozornosť venovať zriaďovaniu zdravotnej telesnej výchovy v školách a vzdelávaniu učiteľov telesnej výchovy a telesnej a športovej výchovy v tejto oblasti.
- d) Rozvíjať osvetovú, vzdelávaciu a výchovnú činnosť s dôrazom na zdravú výživu, zdravé potraviny, potravinovú bezpečnosť a zvýšenie povedomia v oblasti označovania potravín.
- e) Vyhlásiť tematické týždne pri príležitosti Svetového dňa výživy, Svetového dňa zdravia a Svetového dňa mlieka zamerané na podporu zvýšenia spotreby mlieka a mliečnych výrobkov a zvýšenia konzumácie ovocia a zeleniny (www.opotravinach.sk a www.skolskeovocie.sk).
- f) Zvyšovať zapojenosť žiakov do pohybových aktivít, podporovať činnosť športových krúžkov a pohybové aktivity v prírode.
- g) Dôraz klásť na zvyšovanie kvality realizácie povinnej telesnej výchovy na I. aj II. stupni. Zapojiť sa do športových súťaží podľa kalendára školských športových súťaží okresu Rožňava po konzultácii s vedením školy.
- h) Monitorovať fyzickú aktivitu detí – merania na začiatku školského roka a priebežne
- ch) V školskom poriadku mať taxatívne vymedzené preventívne opatrenia proti užívaniu a šíreniu nelegálnych drog.
- i) Školiť žiakov o nutnosti dodržiavania dentálnej hygieny prostredníctvom besedy so zubnou sestričkou.
- j) V rámci Svetového dňa výživy a Svetového dňa mlieka realizovať aktivity propagujúce zvýšenie spotreby mlieka, ovocia, zeleniny./rozhlasová relácia, súťaže, výstavy/.
- k) Predchádzať úrazom žiakov dôsledným vykonávaním dozorov počas prestávok a organizovaním činnosti na hodinách TEV a TSV tak, aby sa predišlo úrazom.
- l) Zorganizovať Školskú olympiádu žiakov.

Problematika je rozpracovaná v dokumente „Národný akčný plán prevencie obezity na roky 2015 – 2025 v podmienkach Základnej školy, Letná 14, Nižná Slaná.“

3.7 GLOBÁLNE VZDELÁVANIE ZAČLENENIE V ŠKVP

Cieľ :

Globálne vzdelávanie na Slovensku vychádza predovšetkým z dokumentu s názvom „Národná stratégia pre globálne vzdelávanie na obdobie rokov 2012 až 2016“, oficiálneho programového dokumentu prijatého vládou Slovenskej republiky dňa 18. januára 2012. Národná stratégia pre globálne vzdelávanie definuje globálne vzdelávanie ako „vzdelávanie, ktoré zdôrazňuje globálny kontext v učení (sa). Prostredníctvom neho dochádza k zvyšovaniu povedomia o globálnych témach, ktoré sa týkajú každého jednotlivca, k rozvoju jeho kritického myslenia v týchto témach a k hlbšiemu porozumeniu oblastí a tém, ktoré sa týkajú celého sveta. Témy globálneho vzdelávania poskytujú priestor na zmenu postojov jednotlivca a posilňujú uvedomenie si vlastnej úlohy vo svete. Motivuje ľudí k zodpovednosti a vychováva smerom k osvojeniu si hodnôt aktívneho globálneho občana.“

Jeho cieľom je pochopenie vzťahov medzi životmi ľudí z tzv. vyspelých a tzv. rozvojových krajín a na tomto základe tiež podpora medzinárodnej rozvojovej spolupráce. Globálne rozvojové vzdelávanie by malo podporovať toleranciu, solidaritu a pochopenie problémov medzinárodného rozvoja, vo svojej metodike je zamerané na podporu aktívneho učenia a reflexie, kladie dôraz na rôznosť a rešpekt k druhým a prispieva tiež k ujasneniu vlastných priorít jednotlivcov v globálnom kontexte.

Afektívne ciele (postoje a hodnoty)

- prijímať zodpovednosť za seba a za svet, v ktorom žijeme
- rešpektovať odlišné názory a pohľady na svet
- súhlasiť s potrebou riešiť globálne problémy
- chápať odlišnosti a akceptovať rovnaké práva
- všímať si nezodpovedné správanie a konanie človeka
- pozmeniť svoj názor, postoj
- akceptovať výhody vzájomnej spolupráce medzi ľuďmi
- preferovať mierové riešenia
- vyjadriť solidaritu s ľuďmi v ťažkej životnej situácii
- ponúknuť aktívnu pomoc

Kognitívne ciele (vedomosti)

- pomenovať príčiny a dôsledky globálnych problémov
- zdôvodniť vzájomnú závislosť a prepojenosť rôznych oblastí sveta
- vysvetliť situácie ľudí žijúcich v ťažkých životných podmienkach
- popísať a vysvetliť príčiny a dôsledky týchto situácií
- uvádzať príklady rôznych situácií v lokálnom i globálnom kontexte
- porovnať rôzne chápanie konceptov – rozvoj, ľudské práva, globalizácia
- rozlíšiť situáciu ľudí na svete v ekonomickej a sociálnej oblasti
- definovať pojmy súvisiace s globálnou problematikou
- vymenovať hlavných aktérov humanitárnej a rozvojovej pomoci
- hľadať, navrhovať a formulovať možné riešenia
- diskutovať o možných riešeniach, argumentovať, obhajovať názor

Psychomotorické ciele (zručnosti, schopnosti)

- využívať nástroje demokracie pri spolupodieľaní sa na verejnom živote
- spolupracovať s ostatnými ľuďmi
- vnímať problémy iných
- vybrať vhodné riešenie
- všímať si odlišnosti
- vytvoriť otázky k riešenému problému

Úlohy:

V súlade s cieľmi a princípmi Národnej stratégie pre globálne vzdelávanie na obdobie rokov 2012-2016 škola bude :

- rozvíjať osvetovú, vzdelávaciu a výchovnú činnosť detí a žiakov s dôrazom na uvedomenie si globálnej previazanosti udalostí, vývoja i problémov na miestnej, regionálnej, národnej a medzinárodnej úrovni,
- zvyšovať povedomie detí a žiakov o globálnych témach, rozvíjať ich kritické uvedomenie si sociálnych, environmentálnych, ekonomických a politických procesov vo svete,

- využívať informácie, podporné materiály a inšpiráciu pri začleňovaní globálneho vzdelávania do obsahu rôznych vyučovacích predmetov zverejnených na www.globalnevezdelavanie.sk
- využívať metodické príručky „Globálne rozvojové vzdelávanie na základných školách“, ktoré sú určené pre 2. stupeň základných škôl v rámci vyučovania matematiky, geografie, občianskej náuky, výtvarnej a hudobnej výchovy.

Témy:

Chudoba a hlad, Demografický vývoj vo svete, Demokracia a občianska spoločnosť, Fair Trade, Gender, Globalizácia, Humanitárna a rozvojová pomoc, Ľudské práva, Médiá, Menšiny, utečenci a migrácia, Miléniové rozvojové ciele, Svetový obchod a dlh, Vojnové konflikty a terorizmus, Vzdelanie, Xenofóbia a diskriminácia vs. tolerancia a multikulturalizmus, Zdravie, Životné prostredie.

4. UČEBNÉ OSNOVY

UČEBNÉ OSNOVY PRE NULTÝ ROČNÍK ZŠ

UČEBNÝ PREDMET SLOVENSKÝ JAZYK A LITERATÚRA

Vzdelávacia oblasť	Jazyk a komunikácia
Predmet	Slovenský jazyk a literatúra
Ročník	Nultý
Časová dotácia	Týždenný počet hodín: 10
	Počet hodín ročne: 330

Je zameraný na rozvoj slovnej zásoby, komunikačných a grafomotorických zručností. Je integrujúcim vyučovacím predmetom vo všetkých vzdelávacích oblastiach ako komunikačný element.

Ciele:

Cieľom daného vyučovacieho predmetu je nadobudnúť základné komunikačné a grafomotorické zručnosti, poznávacie a rečové kompetencie, ktoré umožnia počas dvoch rokov zvládnuť obsah učiva predpísaného učebnými osnovami pre prvý ročník základnej školy.

Obsah:

- poznávanie svojho rodného mena a priezviska, bydliska, členov najbližšej rodiny a príbuzenských vzťahov,
- poznávanie okolia školy, iného spoločenského prostredia,
- poznávanie základných pravidiel spoločenského styku,
- pomenovanie osôb, zvierat a vecí zo známeho prostredia,
- poznávanie rodu a čísla podstatných mien ako názvov predmetov a javov zo známeho prostredia,
- pomenovanie prebiehajúcich činností, rozlišovanie času a záporu sloviess,
- poznávanie a rozlišovanie rodu a čísla prídavných mien ako vlastností osôb, zvierat, predmetov a javov,
- použitie zámen namiesto podstatných a prídavných mien,
- tvorenie jednoduchých viet podľa situácie, obrázkov,

- odpovede na jednoduché otázky,
- formulácia otázok,
- doplňovanie neúplných viet,
- prípravné dychové, hlasové a rytmické cvičenia,
- memorovanie riekaniiek, vyčítaniek, básničiek, dramatizácia rozprávok s jednoduchým dejom,
- precvičovanie koordinácie pohybov rúk a celého tela,
- rozvíjanie vnímania zmyslami,
- rozvíjanie jemnej motoriky rúk.

Rozširujúce učivo:

Do výučby predmetu slovenský jazyk a literatúra zaraďujeme aj prvé hlásky a písmená zo šlabikára pre prvý ročník ZŠ u tých žiakov, ktorých komunikačné schopnosti dosiahli takú úroveň, že sú schopní diferencovať sluchom prvky, ako sú hláska v slove, slovo vo vete, slabika v slove, a zároveň sú zrelí v oblasti grafomotoriky natoľko, že zvládnu písanie písaných tvarov písmen. Zároveň odporúčame preberať hlásky a písmená A, E, I, O, U, M, L a nepodceňovať čas potrebný na osvojenie a upevnenie učiva.

Proces a podmienky realizácie:

Dominujúcou činnosťou pri rozvíjaní slovnej zásoby, komunikačných a grafomotorických zručností v nultom ročníku sú námetové, didaktické hry a vhodná voľba didaktických metód a zásad. Všetky činnosti musia prebiehať v súlade so zásadou postupnosti a primeranosti vzhľadom k aktuálnej úrovni komunikačných schopností detí. Z toho vyplýva nevyhnutnosť diferencovaného prístupu k deťom.

UČEBNÝ PREDMET MATEMATIKA

Vzdelávacia oblasť	Matematika a práca s informáciami
Predmet	Matematika
Ročník	Nultý
Časová dotácia	Týždenný počet hodín: 5
	Počet hodín ročne: 165

Matematická edukácia sa zakladá na realistickom prístupe k získavaniu nových vedomostí a na využívanie manuálnych a intelektových činností pre rozvíjanie širokej škály žiackych schopností. Rovnaký princíp sa využíva pri aplikácii nových matematických vedomostí v reálnych situáciách. Nadobudnuté elementárne matematické vedomosti umožňujú žiakom získavať základy matematickej gramotnosti, ktorá im pomáha vytvárať predpoklady pre úspešné zvládnutie matematického učiva ZŠ.

Cieľ:

Cieľom daného vyučovacieho predmetu je vytvoriť si prvotné predstavy o číslach, zoznámiť sa intuitívne so základnými matematickými pojmami, osvojiť si základné prvky numerácie v obore prirodzených čísel do päť, orientovať sa v priestore a rozlišovať základné geometrické útvary.

Obsah:

I. Predmatematická príprava

- Priradovanie predmetov, ktoré k sebe patria na základe danej vlastnosti,

- porovnávanie predmetov na základe danej vlastnosti,
- usporiadanie predmetov na základe danej vlastnosti,
- vytváranie skupín predmetov na základe danej vlastnosti.

II. Prirodzené čísla 1 až 5

- Počítanie počtu prvkov (objektov) po jednom, utváranie skupín prvkov (objektov) s daným počtom v obore 1 – 5,
- číselný rad vzostupný a zostupný v obore 1 – 5,
- čítanie čísel v obore 1 – 5,
- písanie číslic 1 – 5,
- porovnávanie čísel a ich usporiadanie v obore 1 – 5,
- písanie znakov $<$, $>$, $=$,
- riešenie jednoduchých slovných úloh na porovnávanie.

III. Sčítanie a odčítanie prirodzených čísel

- Sčítanie a odčítanie prirodzených čísel v obore 1 – 5 prostredníctvom manipulačných činností,
- propedeutika vzťahu medzi sčítaním a odčítaním,
- sčítanie a odčítanie pomocou grafického názoru,
- tvorba príkladov na sčítanie a odčítanie k danej situácii (podnetu),
- jednoduché slovné úlohy na sčítanie a odčítanie:
 - určenie súčtu, kde sú dané dva sčítance,
 - určenie jedného sčítanca, ak je daný súčet a druhý sčítanec,
- tvorenie slovnej úlohy k danému numerickému príkladu na sčítanie a odčítanie v obore 1 – 5.

IV. Geometria

- Orientácia v priestore – určovanie polohy predmetov a ich umiestnenie v priestore,
- kreslenie čiar – priame čiary, krivé čiary,
- rovinné geometrické útvary – kruh, štvorec, trojuholník a ich kreslenie,
- manipulácia s priestorovými a rovinnými geometrickými útvarmi.

V. Riešenie aplikačných úloh a úloh rozvíjajúcich špecifické matematické myslenie

- Pravdivé a nepravdivé výroky – rozhodovanie o pravdivosti tvrdení,
- dichotomické triedenie predmetov podľa znakov,
- stúpajúca (klesajúca) postupnosť predmetov, vecí, prvkov, úlohy na pravidelnosť v postupnostiach.

Rozširujúce učivo:

Do výučby predmetu matematika môžeme zaradiť:

- Písanie číslic 0 – 9 a čísla 10,
- čítanie čísel v obore 0 – 10,
- číselný rad vzostupný a zostupný v obore 0 – 10,
- obdĺžnik ako rovinný geometrický útvar.

Proces a podmienky realizácie:

Matematické predstavy rozvíjame systematicky, cieľavedome, komplexne, rôznymi formami a metódami. Žiakov motivujeme tvorivou hrou, hrovými činnosťami a dramatizáciou. Pri výchovno-vzdelávacom procese dodržiavame zásadu názornosti, kde zapájame čo najviac zmyslov. Pracujeme v prirodzenom prostredí žiaka so skutočnými predmetmi a osobami v prirodzených situáciách. Dôležitá je demonštrácia a manipulácia s predmetmi. Odporúčame slovné, motivujúce hodnotenie s častým povzbudzovaním a zdôrazňovaním aj malého úspechu.

UČEBNÝ PREDMET PRVOUKA

Vzdelávacia oblasť	Príroda a spoločnosť
Predmet	Prvouka
Ročník	Nultý
Časová dotácia	Týždenný počet hodín: 1
	Počet hodín ročne: 33

Predmet prvouka predstavuje úvod do systematizácie a objektivizácie spontánne nadobudnutých prírodovedných poznatkov žiaka. Integruje prírodovedné a kultúrno-spoločenské oblasti, základy biológie, fyziky, chémie a zdravotvedy. Samostatné edukačné činnosti sú zamerané na iniciáciu skúmania javov a udalostí, ktoré sú spojené s bezprostredným životným prostredím žiaka a so žiakom samým. Prostredníctvom experimentálne zameraného vyučovania si žiaci rozvíjajú pozitívny vzťah k prírode, ale aj k samotnej vede.

Cieľ:

Cieľom daného predmetu je orientácia v poznatkoch a informáciách z prírodného a kultúrno-spoločenského prostredia, aby ich žiaci boli schopní spracovávať do takej miery, do akej im to povoľuje ich kognitívna úroveň a myslenie.

Obsah:

Obsah prvouky je usporiadaný podľa vzťahov a súvislostí vyplývajúcich z prírodných zmien, z elementárnych prírodných zákonitostí aj zo vzťahov a súvislostí medzi prírodou, jednotlivcom a spoločnosťou.

Obsah je rozdelený do deviatich tematických celkov:

- **Naša škola** – učivo je zamerané na to, aby žiaci správne pomenovali a používali zariadenie v triede a školské pomôcky, vedeli uplatňovať zásady slušného správania, rozlíšili vyučovaciu hodinu a prestávku, orientovali sa okolí školy a povedali svoju adresu bydliska.
- **Osobná hygiena a zdravie človeka** – učivo je zamerané na poznanie základných častí ľudského tela, základy ochrany vlastného zdravia, jeho aktívnej ochrany a osobnej hygieny.
- **Rodina** – učivo je zamerané na poznávanie príbuzenských vzťahov v rodine, poznať a vymenovať členov svojej rodiny a ich úlohy v rodine, porozprávať o zvykoch a tradíciách v ich rodine.
- **Plynutie času** – učivo je zamerané na rozpoznanie časti dňa, rozprávanie o činnostiach počas dňa, rozpoznať a ukázať celé hodiny, rozlíšiť školský a voľný deň, rozlíšiť školský a kalendárny rok.
- **Zmeny v prírode** - učivo je zamerané na spoznávanie životného prostredia, pozorovanie zmien, ktoré sa v ňom dejú, vnímať pozorované javy, rozlíšiť ročné obdobia, rozprávať o zmenách počasia, prejavíť vzťah a ochrannárske postoje k prírodnému prostrediu, uplatniť návyky starostlivosti o prírodu.
- **Živočíchy** – učivo je zamerané na pomenovanie členov zvieracej rodiny, vedieť vymenovať 3 domáce a 3 voľne žijúce zvieratá, vedieť o nebezpečenstve vyplývajúceho z dotýkania sa neznámych zvierat, vedieť pomôcť pri starostlivosti o domáce zvieratá, rozprávať o obľúbenom zvieratku.
- **Rastliny** – učivo je zamerané na poznávanie, opisovanie a rozlišovanie minimálne 3 druhov kvetov, 2 stromov a 2 kríkov. Poznať delenie húb na jedlé a nejedlé a niektoré z nich pomenovať

- **Voda** – učivo je zamerané na to, ako sa starať o rastliny a vysvetlenie žiakom prečo dodržiavať pitný režim.
- **Hmota** – učivo je zamerané na pomenovanie vecí, ktoré sa nachádzajú okolo nich, nájsť ich spoločné a odlišné znaky, vymenovať niektoré remeslá.

Proces a podmienky realizácie:

Výchovno-vzdelávací proces v predmete prvouka realizujeme v prirodzenom prostredí žiaka na základe zážitkového učenia. Dodržiavame zásadu názornosti pre zapojenie čo najširšieho spektra zmyslov.

UČEBNÝ PREDMET ETICKÁ VÝCHOVA

Vzdelávacia oblasť	Človek a hodnoty
Predmet	Etická výchova
Ročník	Nultý
Časová dotácia	Týždenný počet hodín: 1
	Počet hodín ročne: 33

Predmet etická výchova je zameraná na výchovu k prosociálnosti, ktorá sa odráža v morálnych postojoch a regulácii správania sa žiakov. V nultom ročníku je nutné venovať náležitú pozornosť a čas rozvíjaniu otvorenej komunikácie, sebaúcty a úcty k iným, rozvoju sociálnych zručností orientovaných na interpersonálne vzťahy žiakov.

Cieľ:

Cieľom daného predmetu je získať návyky prosociálneho správania, odlíšiť dobro a zlo.

Obsah:

- Otvorená komunikácia
- Sebaúcta, pozitívne hodnotenie seba
- Pozitívne hodnotenie iných
- Rodina v ktorej žijem

Proces a podmienky realizácie:

Výchovno-vzdelávací proces v predmete etická výchova realizujeme predovšetkým formou zážitkového učenia. Dbáme na rozvoj sociálnych, emocionálnych a vôľových vlastností. Kladieme dôraz na individualitu osobnosti žiaka a jeho jedinečnosť, vedieme ho k asertívnemu správaniu.

UČEBNÝ PREDMET TELESNÁ A ŠPORTOVÁ VÝCHOVA

Vzdelávacia oblasť	Zdravie a pohyb
Predmet	Telesná a športová výchova
Ročník	Nultý
Časová dotácia	Týždenný počet hodín: 2
	Počet hodín ročne: 66

Predmet telesná a športová výchova pre žiakov zo sociálne znevýhodneného a menej podnetného prostredia má špecifické postavenie v rámci vzdelávania žiakov mladšieho školského veku. Telesné, funkčné a pohybové činnosti je potrebné realizovať primeranými metódami formami práce,

budovaním pozitívneho vzťahu k športu, pohybu a pobytu v prírode, prostredníctvom cvičenia pozitívne ovplyvňovať zdravotný stav žiakov a prispievať k ich psychickému, sociálnemu a morálnemu vývinu.

Cieľ:

Cieľom telesnej a športovej výchovy je, aby žiak získal základne pohybové návyky, schopnosti a zručnosti, návyky pravidelnosti, vytrvalosti a pohybovú pamäť.

Obsah:

- Základné lokomócie a elementárne zručnosti z akrobacie
- Psycho-motorické cvičenia a hry
- Pohybové a prípravné športové hry
- Kreatívne a estetické pohybové činnosti
- Aktivity v prírode a sezónne pohybové činnosti

Podmienky a proces realizácie:

Výchovno–vzdelávací proces v predmete telesná a športová výchova sa realizuje s prihliadnutím na fyzické možnosti a schopnosti každého žiaka, vzhľadom k jeho aktuálnemu zdravotnému stavu.

UČEBNÝ PREDMET PRACOVNÉ VYUČOVANIE

Vzdelávacia oblasť	Človek a svet práce
Predmet	Pracovné vyučovanie
Ročník	Nultý
Časová dotácia	Týždenný počet hodín: 1
	Počet hodín ročne: 33

Predmet pracovné vyučovanie sa zameriava na získavanie praktických pracovných návykov žiakov a dopĺňa základné vzdelanie o dôležitú zložku, ktorá je nevyhnutná pre uplatnenie sa v ďalšom živote, či spoločnosti. Motivuje žiakov ku kladnému vzťahu k práci a zároveň plní úlohu základnej prípravy na budúce povolanie. Žiaci si osvojujú pracovné návyky, poznávajú hlavné prvky organizácie, hygieny a bezpečnosti pri práci. Učia sa pracovať disciplinovane a šetrne zaobchádzať s pracovným materiálom.

Cieľ:

Cieľom daného predmetu je, aby žiak nadobudol elementárne pracovné zručnosti a návyky, osvojil si elementárne zručnosti a návyky v oblasti hygieny a sebaobsluhy a zároveň si zlepšil hrubú a jemnú motoriku pri pracovných činnostiach.

Obsah:

Obsah pracovného vyučovanie je rozpracovaný do nasledujúcich tematických celkov:

- **Sebaobslužné práce**
 - *Bezpečnosť a hygiena pri práci*- opatrné zaobchádzanie s používaným materiálom, náradím a pomôckami. Čistota rúk a pracoviska.
 - *Praktické činnosti*- úprava zovňajška, používanie vreckovky a WC. Obúvanie, šnurovanie a zaväzovanie topánok. Vedieť si zapnúť gombíky a samostatne sa obliekať a zároveň si po sebe oblečenie upratať.
 - *Hygiena v domácnosti*- umývanie a utieranie riadu z plastov, pomoc pri stolovaní, udržiavanie poriadku, utieranie prachu a zametanie.

- *Náradie a pomôcky*- vedieť manipulovať s náradím a pomôckami, ktoré využívame pri sebaoblužných činnostiach (riady, príbory, hrebeň, mydlo, vreckovka a iné).
- **Pestovateľské práce**
- *Praktické činnosti*- polievanie kvetín v záhone a kútiku živej prírody. Pestovanie hrachu, fazule, ich siatie, polievanie. Pomoc pri zbere zeleniny, ovocia, čistenie záhonov, vyberanie kamienkov a využívanie jednoduchého záhradníckeho náradia. Vychádzky do záhrad a parkov.
- *Náradie a pomôcky*- využívať pri pestovateľských prácach črepník, krhlu, debničky na kvetináče, hrable, motyku, fúrik, metlu.
- **Práca s drobným materiálom**
- *Praktické činnosti*- navliekanie rôznych druhov korálikov, rôznej veľkosti, farby, triedenie podľa veľkosti, tvaru, farby, skladanie mozaiky, práca s plodmi- ich napichávanie, navliekanie, nadväzovanie, nalepovanie.
- *Materiál a nástroje*- využívať najrôznejšie druhy papiera, nití, šnúrok, rôzny prírodný materiál ako sú gaštany, žalude, zemiaky, šišky, plody slnečnice, rôzne škatuľky na triedenie, lepidlo,
- špajdle, špáradlá, nožnice, textil, vlna.
- **Práca s papierom**
- *Praktické činnosti*- poznávanie vlastností papiera (hrúbka, drsnosť, povrch, farba). Triedenie papiera podľa vlastnosti. Manipulovať s papierom (trhať, vystrihovať, lepiť, nalepovať ho). Používať nožnice pri práci a pomocou rôznych predmetov vytvárať otláčky na papier.
- *Materiál a nástroje*- vhodne používať rôzne druhy papiera, využívať nožnice, lepidlo, navlhčovač, šablóny, súbory detských tlačidielok.
- **Práca s modelovacím materiálom**
- *Praktické činnosti*- pomocou miesenia, stláčania, valkania, gúľania vytvárať rôzne plošné a priestorové predmety z jedného, alebo viacerých kusov. Pomocou drierka, špajdle, zápalky, špáradla, či papiera dokončiť výrobok. Modelovanie na pieskovisku.
- *Materiál a nástroje*- pri činnosti využívame modelovací materiál (plastelína, cesto, piesok, hlina, terakota a iné), špajdle, navlhčovač, podložky, nádoba na vodu, špachtľa.
- **Montážne a demontážne práce**
- *Praktické činnosti*- sú zamerané na hry so stavebnicami z dreva a plastov, triedenie a ukladanie častí stavebníc, ich voľné zostavovanie, zisťovanie, čo patrí a nepatrí do súboru. Cvičenie motoriky, pozornosti, presnosti a určovanie laterality.

Podmienky a proces realizácie:

Obsah pracovnej výchovy sa realizuje v prirodzených podmienkach, ktoré sú známe dieťaťu. Pedagóg buduje nové zručnosti dieťaťa stavané na jeho schopnostiach, ktoré má dieťa už vybudované, čo si vyžaduje jednoznačne individuálny prístup k dieťaťu.

Vo výchovno- vzdelávacom procese pedagóg využíva predovšetkým dve zásady: zásadu názornosti a zásadu primeranosti. Využíva dispozíciu detí v tomto vekovom období napodobovať predovšetkým činnosti dospelých, samozrejme musí dbať nato, aby požiadavky kladené na dieťa boli primerané, a aby ich deti boli schopné plniť. Pracovná výchova už svojim zameraním si vyžaduje, aby deti boli vedené k sústavnosti a postupnosti. Tieto dve zásady sú dôležité pri vytváraní stereotypu určitej pracovnej činnosti. Je potrebné uviesť, že pracovná výchova tvorí jednu zo zložiek v kontinuite vzdelávania detí v nultou ročníku základnej školy.

UČEBNÝ PREDMET VÝTVARNÁ VÝCHOVA

Vzdelávacia oblasť	Umenie a kultúra
Predmet	Výtvarná výchova
Ročník	Nultý
Časová dotácia	Týždenný počet hodín: 1
	Počet hodín ročne: 33

Predmet výtvarná výchova pomocou autentických skúseností získaných výtvarnou činnosťou prejavuje zážitky, tvorbu a sebaujadrovanie osobnosti žiaka a jeho úplne cítenie, vnímanie, intuíciu, fantáziu, ale aj analytické myslenie- vedomých a nevedomých duševných aktivít. Nadväzuje na prirodzený záujem žiaka o výtvarné vyjadrovanie svojich predstáv, na bohatosť detskej fantázie a obrazotvornosti, zvedavosť a príťažlivosť objavovania nových možností, pretože výtvarný prejav predstavuje hravú činnosť a priamy prostriedok vyjadrenia vlastných predstáv. Výtvarná výchova je nie len vyučovacím predmetom, ale je aj jeden zo základných komunikačných prostriedkov. Edukačný proces pozostáva zo zložky vyjadrovacej a interpretačnej, výchovnej a vzdelávacej. Tieto zložky sa navzájom prelínajú a dopĺňajú.

Cieľ:

Cieľom daného predmetu je získať vedomosti, zručnosti a návyky v oblasti vybraných výtvarných techník, procesov vizuálnych médií a základných kompozičných princípov.

Obsah

Obsahom sú rôzne tvorivé, výtvarné činnosti, rozvoj estetického cítenia detí prostredníctvom estetického hodnotenia skutočnosti, ktoré žiaka kultivujú. Ide o:

- pestovanie kladného vzťahu k hre,
- precvičovanie koordinovanosť pohybov ruky a celého tela, precvičovanie hrubej motoriky,
- rozvíjanie vnímania zmyslami,
- koordinovanie rúk a mozgu,
- rozvíjanie jemnej motoriky rúk,
- rozvíjanie fantázie, predstavivosti a tvorivosti žiakov,
- naučiť vnímať ilustrácie detských kníh,
- experimentovanie a práca s výtvarnými prostriedkami,
- oboznamovanie sa s vhodnými výtvarnými technikami.

Každá s témou zodpovedá riešeniu určitého výtvarného problému a tieto témy sú zoradené do metodického radu:

- Základné prvky výtvarného vyjadrovania
- Výtvarný jazyk
- Podnety výtvarného umenia
- Podnety filmu a videa
- Podnetný dizajn
- Podnety tradičných remesiel
- Podnety hudby
- Synestetické podnety
- Základné prvky výtvarného osvojenia

Podmienky a proces realizácie:

U žiakov, ktorí prichádzajú do nultého ročníka nie sú rozvinuté výtvarné zručnosti, preto je dôležité pristupovať ku žiakom individuálne. Postupnými krokmi ich motivovať k výtvarnej činnosti

a umožniť žiakom vyjadriť svoje ja v kresbe, či maľbe. Nechať žiaka, aby jeho činnosť bola spontánna a nenásilná, ktorá vychádza z jeho citových zážitkov. Zároveň si musíme uvedomiť, že každý výtvarný prejav žiaka je dobrý. Preto je dôležité žiakov neustále pochváliť a povzbudiť.

UČEBNÝ PREDMET HUDOBNÁ VÝCHOVA

Vzdelávacia oblasť	Umenie a kultúra
Predmet	Hudobná výchova
Ročník	Nultý
Časová dotácia	Týždenný počet hodín: 1
	Počet hodín ročne: 33

Predmet hudobná výchova je jedným z esteticko-výchovných predmetov. Dôraz kladie na muzikálnosť žiakov a ich pohybovú kultúru. Základnými prostriedkami hudobno-výchovnej práce sú rôznorodé hudobné činnosti, ktoré podporujú záujem žiakov o hudbu, rozvíjanie individuálnych schopností, emocionálnej inteligencie, tvorivého myslenia s využitím špecifik národnej, etnickej a regionálnej hudobnej kultúry. Hudobnou výchovou si žiaci rozvíjajú hudobno-estetické schopnosti, zručnosti, vedomosti, návyky, skúsenosti, názory a vlastné postoje.

Hudobná výchova vytvára predpoklady na poskytovanie zážitkov, radosti, pozitívnych životných podnetov tak, aby sa hudba stala súčasťou života žiakov, a to prostredníctvom tradičných hudobných činností (vokálno-intonačná, inštrumentálna, hudobno-pohybová, percepčné činnosti).

Cieľ:

Cieľom daného predmetu je osvojiť si elementárne hudobné vedomosti, zručnosti a návyky, s využitím prirodzených predispozícií žiaka a jeho spontánny hudobný prejav pomocou hudobných aktivít, ktoré sú blízke životu a veku žiaka. Využívať hudbu ako prostriedok rozvíjania rečových, pohybovo-koordinačných spôsobilostí, odbúravania citových bariér a rozvoj sociálnych zručností.

Obsah:

Obsah predmetu výtvarná výchova je zameraný na:

➤ **Vokálne činnosti**

- základy speváckeho dýchania, správne držanie tela, nasadenie tónu, tvorba tónu, artikulácia, dynamické odlišenie, hlasová hygiena, rozširovanie hlasového rozsahu,
- práca s hlasom, kultivácia speváckeho a hovoreného prejavu prostredníctvom uplatňovania a upevňovania správnych speváckych návykov, melodizácia textu, mien, riekaniak, tvorivé hudobné hry (kukučkový motív -5. – 3. Stupeň v dur),
- hudobný rytmus a metrum- spev v 2/4, 4/4 takte (maximálny rozsah troch taktov).

➤ **Inštrumentálne činnosti**

- hry na detských hudobných nástrojoch a ich využívanie počas hudobnej reprodukcie a produkcie.

➤ **Hudobno-pohybové činnosti**

- reagovanie na hudbu a stvárňovanie hudby pomocou pohybu, tanca, gesta,
- pohybové vyjadrenie rytmu a charakteru piesne, hudobnej skladby (krok, chôdza, dopredu, dozadu, na mieste, poklus, beh),
- vytváranie jednoduchých ostinátnych sprievodov hrou na tele (tleskanie, plieskanie, podupy podľa hudby),
- pohybové vyjadrenie vzťahov vysoko, nízko, stúpanie, klesanie melódie, silno, slabo, pomaly, rýchlo.

➤ Percepčné činnosti

- rozlíšenie zvukov okolitého sveta (zvuk, tón, reč, spev),
- nácvik detských ľudových a umeleckých piesní, predovšetkým regionálne známych.

Podmienky a proces realizácie:

V rámci hudobno-pohybovej výchovy odporúčame spájať hudobnú a pohybovú zložku. Je potrebné zaradiť širokú paletu rôznych typov riekaniek, piesní, tancov a iných pohybových aktivít, ako aj využiť možnosť vždy, keď je to možné sprevádzať spev, prípadne pohybové hry Orfeovým inštrumentárium, hrať na ďalšie jednoduché nástroje, prípadne si vyrobiť nástroje, ktoré vydávajú zvuky. Deti majú radi hudbu a pohyb, často im nechýba zmysel pre rytmus, preto je vhodné zaradiť hudobné a pohybové aktivity aj na odreagovanie, prekonanie únavy a na zlepšenie koncentrácie detí (aj v rámci iných predmetov). Pri práci s rómskymi deťmi je vhodné zaradiť aj počúvanie a nácvik rómskych piesní a tancov a spoznávanie rómskych tradícií. Dôležité je, aby si deti uvedomili, čo všetko sa naučili a dokážu a v prípade možnosti im umožniť predviesť tieto schopnosti aj rodičom a známym na školskom večierku s kultúrnym programom.

UČEBNÉ OSNOVY PRE 1.-4. ROČNÍKA ZŠ

JAZYK A KOMUNIKÁCIA

SLOVENSKÝ JAZYK A LITERATÚRA

V prvom ročníku posilňujeme dotáciou vyučovací predmet **slovenský jazyk a literatúra** o jednu vyučovaciu hodinu, v druhom ročníku o dve vyučovacie hodiny, v treťom ročníku o jednu vyučovaciu hodinu, pričom sa mení kvalita vybraných výkonov vzdelávacieho štandardu príslušného predmetu. Zmenené výkony a ich dopad na profiláciu žiaka s ohľadom na rozvoj príslušných kompetencií :

Žiaci **prvého ročníka** potrebujú v nácvičnom období zdokonaľiť rozvoj jemnej motoriky. Počet hodín čítania (5) vyžadujú preto aj dotáciu rovnakého počtu hodín písania (4+1). Na hodinách písania budeme upevňovať prebrané tvary písmen. V zdokonaľovacom období budeme upevňovať samostatné písomné vyjadrovanie žiaka, techniku písania, odpis a prepis textu a písanie podľa diktovania. Konkrétne výkony budú zaznamenané v tematickom výchovno-vzdelávacom pláne.

Slovenský jazyk a literatúra posilňujeme časovou dotáciou v **druhom ročníku** o 2 vyučovacie hodiny týždenne. Časovú dotáciu využijeme na využívanie nových a zaujímavých metód a foriem práce. Cieľom dvojhodinovej dotácie je rozvíjať u žiakov **čitateľskú gramotnosť** a ich schopnosti správne sa vyjadrovať. Do vyučovacieho procesu budeme pravidelne zaraďovať dramatickú výchovu. Cieľom dramatickej výchovy je syntetizujúcou formou obsahujúcou dramatické, pohybové, rečové, prednesové a slovesné činnosti pôsobiť na celkový rozvoj myslenia, cítenia a konania detí rozvíjať ich estetické a etické cítenie, fantáziu, aktivitu, tvorivosť, predstavivosť a spontánne záujmy. Zároveň má toto zameranie pestovať úprimný a aktívny záujem o literatúru a umožniť deťom prežívať radosť z vlastnej umeleckej činnosti prezentovanej pred verejnosťou, rozvíjať schopnosti, improvizovať a motivovať k zodpovednosti za kolektívny výkon. V literárno-dramatických činnostiach sa má aktívne a receptívne pôsobiť na všestranný duševný a telesný rozvoj detí. Majú sa rozširovať a prehľbovať ich vedomosti, zručnosti a emocionálne vlastnosti získané v povinnom vyučovaní. Konkrétne výkony budú zaznamenané v tematickom výchovno-vzdelávacom pláne (TVVP) slovenského jazyka a literatúry.

Predmet Slovenský jazyk a literatúra sme posilnili dotáciou v **treťom ročníku** o 1 hodinu týždenne, a to zložku čítanie a literatúra. Cieľom jednododinovej dotácie je rozvíjať u žiakov čitateľskú gramotnosť a ich schopnosť správne sa vyjadrovať. Vďaka navýšeniu časovej dotácie

môžu byť žiaci bližšie oboznámení s literárnou tvorbou určenou pre ich vekovú kategóriu a majú možnosť dôkladne precítiť krásu umeleckého slova. Čítanie s porozumením textu /orientácia v texte, vyhľadávanie informácií, určovanie hlavnej myšlienky textu, hlavných a vedľajších postáv. Rozvoj tvorivosti /dokončenie príbehu, tvorba názvu, ilustrácií, osnovy. Tvorba primeraných vlastných literárnych textov /básní, príbehov zo života, rozprávok, leporel/. Dramatizácia textov /hranie rolí, dramatizované čítanie, bábkové divadlo/. Uplatnenie prečítaného textu v praktickom živote /čítanie primeraných časopisov, kníh, návšteva knižníc, výstav kníh a nákup kníh/. Zameriavame sa na rozvoj komunikačných spôsobilostí žiakov v materinskom jazyku. Kladieme dôraz na kultúrnu úroveň komunikácie, podporujeme kritiku a sebakritiku, učíme žiakov publikovať a prezentovať svoje názory a myšlienky. Učíme žiakov počúvať druhých, poukazujeme na význam neverbálnej komunikácie. Vytvárame priestor pre možnosť samostatnej ústnej aj písomnej prezentácie – samostatná práca, projekty, referáty, riadené diskusie. Vo vyučovaní uplatňujeme brainstorming, simuláciu, hranie rolí a dôraz kladieme na zážitkové vyučovanie.

Prierezové témy sa budú realizovať ako integrálna súčasť učebného obsahu predmetu, ich uplatňovanie si učiteľ naplánuje v rámci TVVP a v konkrétnej príprave na vyučovanie.

ANGLICKÝ JAZYK

Učebné osnovy sú totožné so [vzdelávacím štandardom ŠVP pre predmet anglický jazyk](#) pre 3. a 4. ročník.

Prierezové témy sa budú realizovať ako integrálna súčasť učebného obsahu predmetu, ich uplatňovanie si učiteľ naplánuje v rámci TVVP a v konkrétnej príprave na vyučovanie.

MATEMATIKA A PRÁCA S INFORMÁCIAMI

MATEMATIKA

V prvom, druhom, treťom a štvrtom ročníku posilňujeme časovú dotáciu vyučovacieho predmetu **matematika** o jednu vyučovaciu hodinu, pričom sa mení kvalita vybraných výkonov vzdelávacieho štandardu príslušného predmetu. Zmenené výkony a ich dopad na profiláciu žiaka s ohľadom na rozvoj príslušných kompetencií :

Na hodinách matematiky **v prvom ročníku** vychádza učiteľ a z potrieb konkrétnej triedy s dôrazom na výkonový štandard. Rozvíja u žiakov matematickú predstavivosť, utvrdzuje základné matematické pojmy, precvičuje prebrané učivo. Konkrétne výkony budú zaznamenané v tematickom výchovno-vzdelávacom pláne (TVVP) matematiky.

Vyučovanie matematiky **v druhom ročníku ZŠ** nadväzuje na matematické poznatky, ktoré žiaci získali v prvom ročníku. Číselný obor sa rozširuje do 100. Časovú dotáciu jednej hodiny týždenne využijeme na rozvoj matematickej tvorivosti, logického a abstraktného myslenia, riešenie problémových, hravých a zaujímavých úloh, využitie edukačných softvérov atď. Zovšeobecnením názorných predstáv a praktických skúseností žiakov sa systematicky utvárajú a rozvíjajú ich matematické vedomosti, zručnosti a návyky vo všetkých hlavných častiach didaktického systému matematiky. Okrem osvojovania základných vedomostí a zručnosti sú žiaci vedení k objaveniu, pochopeniu a aplikácii primeraných súvislostí vo vnútri jednotlivých oblastí matematiky, ale aj medzi týmito oblasťami. Pri riešení slovných úloh sú žiaci vedení k riešeniu praktických úloh z každodenného života. Svojim obsahom a metódami práce vyučovanie matematiky prispieva k rozvoju tvorivých schopností, myšlienkových operácií, priestorovej predstavivosti, k vytrvalosti, k pracovitosti a vôľových vlastností u žiaka. Vzdelávací proces bude vedený tak, aby žiaci boli samostatní a tvoriví nielen pri získavaní nových vedomostí, ale tie vedeli dostatočne využiť,

odôvodniť a obhájiť. Konkrétne výkony budú zaznamenané v tematickom výchovno-vzdelávacom pláne (TVVP) matematiky.

Posilnenie časovej dotácie o 1 vyučovaciu hodinu v **3. ročníku** vo vyučovacom predmete Matematika zmení kvalitu výkonov v oblastiach:

1. GEOMETRIA: premena jednotiek dĺžky, presnosť pri rýsovaní, meranie reálnych vzdialeností a objektov – uplatnenie teórie v praktickom živote.

2. ARITMETIKA: posilnenie pamäťového počítania, automatizácia spojov sčítania a odčítania – využiteľnosť v praxi, riešenie zaujímavých úloh a úloh na rozvoj logického myslenia – úlohy z matematických súťaží /podnietiť záujem o matematické súťaže/, riešenie slovných úloh vychádzajúcich z potrieb každodenného života – hľadať rôzne spôsoby riešenia /úsudkom, tabuľkou, nákresom, výpočtom/. Pri riešení problémov pomocou algoritmu zaradíme do vyučovania modelové príklady. Učíme žiaka pozitívnemu postojovi v matematike, ktorý je založený na rešpektovaní pravdy a na ochote hľadať príčiny a posudzovať ich platnosť. Vedeíme žiaka k schopnosti komunikovať v matematickom jazyku, správne využívať argumentáciu, praktickými cvičeniami rozvíjame u žiakov finančnú gramotnosť. Podporujeme zvedavosť a záujem o matematiku.

Prierezové témy sa budú realizovať ako integrálna súčasť učebného obsahu predmetu, ich uplatňovanie si učiteľ naplánuje v rámci TVVP a v konkrétnej príprave na vyučovanie.

INFORMATIKA

Učebné osnovy sú totožné so [vzdelávacím štandardom ŠVP pre predmet informatika](#) pre 3. a 4. ročník.

Prierezové témy sa budú realizovať ako integrálna súčasť učebného obsahu predmetu, ich uplatňovanie si učiteľ naplánuje v rámci TVVP a v konkrétnej príprave na vyučovanie.

ČLOVEK A PRÍRODA

PRVOUKA

Učebné osnovy sú totožné so [vzdelávacím štandardom ŠVP pre predmet prvouka](#) pre 1. a 2. ročník.

Prierezové témy sa budú realizovať ako integrálna súčasť učebného obsahu predmetu, ich uplatňovanie si učiteľ naplánuje v rámci TVVP a v konkrétnej príprave na vyučovanie.

PRÍRODOVEDA

Učebné osnovy sú totožné so [vzdelávacím štandardom ŠVP pre predmet prírodoveda](#) pre 3. a 4. ročník.

Prierezové témy sa budú realizovať ako integrálna súčasť učebného obsahu predmetu, ich uplatňovanie si učiteľ naplánuje v rámci TVVP a v konkrétnej príprave na vyučovanie.

ČLOVEK A SPOLOČNOSŤ

VLASTIVEDA

Učebné osnovy sú totožné so [vzdelávacím štandardom ŠVP pre predmet vlastiveda](#) pre 3. a 4. ročník.

Prierezové témy sa budú realizovať ako integrálna súčasť učebného obsahu predmetu, ich uplatňovanie si učiteľ naplánuje v rámci TVVP a v konkrétnej príprave na vyučovanie.

ČLOVEK A HODNOTY

ETICKÁ VÝCHOVA

Učebné osnovy sú totožné so [vzdelávacím štandardom ŠVP pre predmet etická výchova](#) pre 1., 2., 3. a 4. ročník.

Prierezové témy sa budú realizovať ako integrálna súčasť učebného obsahu predmetu, ich uplatňovanie si učiteľ naplánuje v rámci TVVP a v konkrétnej príprave na vyučovanie.

NÁBOŽENSKÁ VÝCHOVA

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre predmet **náboženská výchova** pre 1., 2., 3. a 4. ročník.

Prierezové témy sa budú realizovať ako integrálna súčasť učebného obsahu predmetu, ich uplatňovanie si učiteľ naplánuje v rámci TVVP a v konkrétnej príprave na vyučovanie.

ČLOVEK A SVET PRÁCE

PRACOVNÉ VYUČOVANIE

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím [štandardom ŠVP pre predmet pracovné vyučovanie](#) pre 3. a 4. ročník.

Prierezové témy sa budú realizovať ako integrálna súčasť učebného obsahu predmetu, ich uplatňovanie si učiteľ naplánuje v rámci TVVP a v konkrétnej príprave na vyučovanie.

UMENIE A KULTÚRA

HUDOBNÁ VÝCHOVA

Učebné osnovy sú totožné so [vzdelávacím štandardom ŠVP pre predmet hudobná výchova](#) pre 1., 2., 3. a 4. ročník.

Prierezové témy sa budú realizovať ako integrálna súčasť učebného obsahu predmetu, ich uplatňovanie si učiteľ naplánuje v rámci TVVP a v konkrétnej príprave na vyučovanie.

VÝTVARNÁ VÝCHOVA

Učebné osnovy sú totožné so [vzdelávacím štandardom ŠVP pre predmet výtvarná výchova](#) pre 1., 2., 3. a 4. ročník.

Prierezové témy sa budú realizovať ako integrálna súčasť učebného obsahu predmetu, ich uplatňovanie si učiteľ naplánuje v rámci TVVP a v konkrétnej príprave na vyučovanie.

ZDRAVIE A POHYB

TELESNÁ A ŠPORTOVÁ VÝCHOVA

Učebné osnovy sú totožné so [vzdelávacím štandardom ŠVP pre predmet telesná a športová výchova](#) pre 1., 2., 3. a 4. ročník.

Prierezové témy sa budú realizovať ako integrálna súčasť učebného obsahu predmetu, ich uplatňovanie si učiteľ naplánuje v rámci TVVP a v konkrétnej príprave na vyučovanie.

5. UČEBNÝ PLÁN

UČEBNÝ PLÁN PRE PRIMÁRNE VZDELÁVANIE

ISCED 1

Vzdelávacia oblasť	Vyučovací predmet	Predmet skratka	Nultý	PRIMÁRNE VZDELÁVANIE				
			ročník	ročník				
			0.	1.	2.	3.	4.	Σ
Jazyk a komunikácia	Slovenský jazyk a literatúra	SJL	10	9 + 1	8 + 2	7 + 1	7	41 + 4
	Anglický jazyk	ANJ	0	0	0	3	3	6
Matematika a práca s informáciami	Matematika	MAT	5	4 + 1	4 + 1	4 + 1	4 + 1	21 + 4
	Informatika	INF	0	0	0	1	1	2
Človek a príroda	Prvouka	PVO	1	1	2	0	0	4
	Prírodoveda	PRD	0	0	0	1	2	3
Človek a spoločnosť	Vlastiveda	VLA	0	0	0	1	2	3
Človek a hodnoty	Etická výchova/	ETV/	1	1	1	1	1	5
	Náboženská výchova	NAV						
Človek a svet práce	Pracovné vyučovanie	PRV	1	0	0	1	1	3
Umenie a kultúra	Hudobná výchova	HUV	1	1	1	1	1	5
	Výtvarná výchova	VYV	1	2	2	1	1	7
Zdravie a pohyb	Telesná a športová výchova	TŠV	2	2	2	2	2	10
Základ:			22	20	20	23	25	110
Voliteľné (disponibilné) hodiny			0	2	3	2	1	8
Spolu:			22	22	23	25	26	118

Poznámky

1. Povinné hodiny predstavujú základnú a štátom garantovanú časovú dotáciu pre jednotlivé vyučovacie predmety. V rámci učebného plánu školy nesmie byť žiadna časová dotácia pre konkrétny vyučovací predmet nižšia ako časová dotácia stanovená RUP (rámcový učebný plán). Škola pri tvorbe ŠkVP rozdelila hodinové dotácie (aj vzdelávacie štandardy) na celý stupeň vzdelávania pri zachovaní jednotlivých vzdelávacích štandardov a celkového počtu vyučovacích hodín jednotlivých učebných predmetov (*ŠVP. Primárne vzdelávanie – 1.stupeň základnej školy. ŠPÚ, 2015. s.15*).
2. Škola nenavýšila celkový počet hodín v rámcovom učebnom pláne štátneho vzdelávacieho programu.
3. Dodržaný je maximálny počet vyučovacích hodín v týždni vo všetkých ročníkoch.
4. Počet skupín a počet žiakov v skupine určujeme spravidla podľa priestorových, personálnych a finančných podmienok školy, podľa charakteru činnosti žiakov, podľa náročnosti predmetu s ohľadom na požiadavky ochrany zdravia a bezpečnosti práce.
5. Na vyučovanie predmetu **náboženská výchova alebo etická výchova** spájame žiakov rôznych tried vzdelávacieho stupňa a vytvárame skupiny s najvyšším počtom **žiakov 20**. Ak si žiak vyberie predmet, navštevuje ho bez zmeny počas celého školského roka. Zákonný zástupca písomne prihlási žiaka na vyučovanie ETV/NAV v máji predchádzajúceho školského roka.
6. Na vyučovanie predmetu **anglický jazyk** vytvárame skupiny s najvyšším počtom **žiakov 17**.
7. Na vyučovanie predmetu **informatika** rozdeľujeme triedu na skupiny, ktoré sa naplňajú do počtu najviac **17 žiakov**.
8. Podľa tohto rámcového učebného plánu sa vzdelávajú aj žiaci so zdravotným znevýhodnením, ktorí sú v triede začlenení v rámci školskej integrácie, a to s uplatnením špecifik výchovy a vzdelávanie žiakov so zdravotným znevýhodnením
9. Škola poskytuje vzdelávanie v rámci primárneho vzdelávania aj v nultom ročníku. Celkový týždenný počet vyučovacích hodín v nultom ročníku je 22 hodín. Učebný plán a učebné osnovy pre nultý ročník je vypracovaný podľa potrieb a rozvojových možností konkrétnej skupiny žiakov, vychádzajúc zo štátnych vzdelávacích programov pre predprimárne vzdelávanie a primárne vzdelávanie.
10. **Telesná a športová výchova na 1. stupni ZŠ**: Telesná výchova sa v 1. až 4. ročníku vyučuje pre chlapcov a dievčatá spoločne. (Vyhláška 320/2008 Z.z. § 156)
11. Pri prestupe žiaka prijímajúca škola v prípade zistených odlišností zohľadní žiakovi ich kompenzáciu spravidla v priebehu jedného školského roku.

Využitie voliteľných (disponibilných) hodín

1. Voliteľné (disponibilné) hodiny predstavujú časovú dotáciu uvedenú v ŠVP, ktorú škola musí využiť na vyučovacie hodiny vo svojom ŠkVP. Umožňujú škole profiláciu, reflektovanie potrieb žiakov alebo miestnych podmienok.
2. Voliteľné (disponibilné) hodiny využijeme na dotvorenie školského vzdelávacieho programu. Voliteľné (disponibilné) hodiny využijeme na posilnenie už existujúcich predmetov, pričom zmeníme kvalitu vybraných výkonov vzdelávacieho štandardu príslušných predmetov. V rámci predmetov sme vyučovacie hodiny využili:
 - na posilnenie niektorých tém, hlavne ide o témy, ktoré si vyžadujú hlbšie vniknutie do problematiky a taktiež je potrebné venovať väčší čas opakovaniu učiva,

- na zavedenie nových tém, ide však o témy príbuzné k preberanému povinnému učivu, ktoré nemeia charakter predmetu,
- na obohatenie vyučovania o moderné formy vyučovania, ktoré si vyžadujú väčší počet hodín pre ich realizáciu, ide hlavne o projektové vyučovanie,
- na kombináciu všetkých spôsobov – toto je uplatnené takmer vo všetkých vyučovacích predmetoch.

Popis realizácie

1. Vyhotovenie učebného plánu školy umožňuje realizovať výchovu a vzdelávanie v súlade s princípmi a cieľmi stanovenými školským zákonom a príslušným ŠVP.
2. Učebný plán pre primárne vzdelávanie akceptuje rámcový učebný plán (počty hodín, zaradenie vyučovacích predmetov do vzdelávacích oblastí).
3. Učebný plán pre primárne vzdelávanie akceptuje poznámky k rámcovému učebnému plánu; jeho súčasťou sú vlastné poznámky k učebnému plánu.

6. OSOBITOSTI A PODMIENKY NA VÝCHOVU A VZDELÁVANIE ŽIAKOV SO ŠPECIÁLNYMI VÝCHOVNO-VZDELÁVACÍMI POTREBAMI

V tejto časti uvádzame zameranie našej školy na vzdelávanie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami podľa kategórie, resp. otvorenosť školy pre všetkých žiakov.

Žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami je žiak, ktorý má zariadením výchovného poradenstva a prevencie diagnostikované špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby, okrem detí umiestnených do špeciálnych výchovných zariadení na základe rozhodnutia súdu (§2 písm. j) školského zákona.

Špeciálna výchovno-vzdelávacia potreba je požiadavka na úpravu podmienok, obsahu, foriem, metód a prístupov vo výchove a vzdelávaní pre žiaka, ktoré vyplývajú z jeho zdravotného znevýhodnenia alebo jeho vývinu v sociálne znevýhodnenom prostredí, uplatnenie ktorých je nevyhnutné na rozvoj schopností alebo osobnosti žiaka a dosiahnutie primeraného stupňa vzdelania a primeraného začlenenia do spoločnosti (§ 2 písm. i) školského zákona).

Do kategórie žiakov so ŠVVP patrí :

1. Žiak so zdravotným znevýhodnením

- a) Žiak so zdravotným postihnutím (s mentálnym, so sluchovým, so zrakovým, s telesným, s narušenou komunikačnou schopnosťou, s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami, s viacnásobným postihnutím);
- b) Žiak chorý alebo zdravotne oslabený
- c) Žiak s vývinovými poruchami (poruchou aktivity a pozornosti, s vývinovou poruchou učenia, žiak s poruchou správania);
- d) Žiak s poruchou správania

2. Žiak zo sociálne znevýhodneného prostredia

3. Žiak s nadaním.

6.1 VÝCHOVA A VZDELÁVANIE ŽIAKOV SO ZDRAVOTNÝM ZNEVÝHODNENÍM

Realizujeme vzdelávanie žiakov so zdravotným znevýhodnením nasledujúcimi formami, na účel skvalitnenia podmienok výchovy a vzdelávania v súlade s platnými všeobecne záväznými predpismi:

ŠPECIÁLNE TRIEDY

Pri zriaďovaní špeciálnych tried, pri zaradovaní žiakov, počtu žiakov v triede a organizácii výchovno-vzdelávacej činnosti postupujeme podľa osobitného predpisu (§2,5 a 9 vyhláška MŠ SR č.332/2008 Z.z. o špeciálnych školách); § 13 ods. 1 vyhlášky č. 320/2008 Z.z. o základnej škole. Po prerokovaní potrieb so zriaďovateľom a Radou školy pri ZŠ s MŠ, Letná 14, Nižná Slaná zriadujeme 3 špeciálne triedy a to: v druhom, v štvrtom, a v šiestom ročníku. Podmienkou zriadenia špeciálnych tried je :

- pedagogická a odborná spôsobilosť vyučujúcich (§ 4.ods.4 vyhlášky MŠ SR č.41/1996 Z.z. o odbornej a pedagogickej spôsobilosti pedagogických pracovníkov v znení neskorších predpisov)
- materiálno-technické a priestorové zabezpečenie výchovno-vzdelávacieho procesu žiakov so ŠVVP;

ŠKOLSKÁ INTEGRÁCIA

Školská integrácia sa v našej škole realizuje v triedach spolu s ostatnými žiakmi školy; ak je to potrebné, žiak je vzdelávaný podľa individuálneho vzdelávacieho programu, ktorý vypracúva škola v spolupráci so súkromným CŠPP Edizon v Košiciach, CPPPaP v Rožňave, súkromného CŠPP v Rožňave. Zákonný zástupca má právo oboznámiť sa s týmto programom. Do triedy s ostatnými žiakmi zaradujeme z dôvodu zvýšenej náročnosti organizácie vyučovacej hodiny a prípravy príslušnej dokumentácie najviac piatich žiakov so zdravotných znevýhodnením.

Individuálny výchovno-vzdelávací program

Je súčasťou povinnej dokumentácie žiaka so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, individuálne integrovaného v bežnej triede základnej školy. Je to dokument, ktorého účelom je plánovanie vzdelávania žiaka podľa jeho špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb.

Pri vypracúvaní IVP pre žiakov s mentálnym postihnutím vzdelávaných v školskej integrácii v bežnej triede základnej školy je potrebné vychádzať zo vzdelávacieho programu pre žiakov s mentálnym postihnutím pre primárne vzdelávanie, ktorý je súčasťou ŠVP. V predmetoch výchovno-estetického zamerania je možné vzdelávať týchto žiakov podľa obsahu vzdelávania žiakov bežnej triedy. Učebný plán integrovaných žiakov je rovnaký ako ostatných žiakov triedy. Žiaci môžu absolvovať aj vyučovací predmet cudzí jazyk, pričom sa na nich kladú primerané nároky. Na vyučovací predmet pracovné vyučovanie sa môže vytvoriť skupina žiakov z rôznych ročníkov.

Individuálny výchovno-vzdelávací program obsahuje:

- základné informácie o žiakovi a vplyve jeho diagnózy na výchovno-vzdelávací proces,
- požiadavky na úpravu prostredia školy a triedy,
- modifikáciu učebného plánu a učebných osnov,
- aplikáciu špeciálnych vzdelávacích postupov,
- špecifické postupy hodnotenia učebných výsledkov žiaka, - špecifiká organizácie a foriem vzdelávania,
- požiadavky na zabezpečenie kompenzačných pomôcok a špeciálnych učebných pomôcok,
- zabezpečenie servisu odborníkov – špeciálneho pedagóga, liečebného pedagóga, psychológa, logopéda a iných.

Všetky špecifické úpravy sa vypracúvajú v individuálnom rozsahu a kvalite tak, aby zodpovedali špeciálnym výchovno-vzdelávacím potrebám konkrétneho žiaka. Individuálny výchovno-vzdelávací program vypracováva triedny učiteľ v spolupráci s výchovným poradcom a so špeciálnym

pedagógom, prípadne ďalšími zainteresovanými odbornými pracovníkmi podľa potreby a so školským zariadením výchovného poradenstva a prevencie.

Ak je žiakovi so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami potrebné prispôbiť obsah a formy vzdelávania v jednom alebo viacerých vyučovacích predmetoch, vypracuje vyučujúci daného predmetu v spolupráci so špeciálnym pedagógom ako súčasť individuálneho vzdelávacieho programu „Úpravu učebných osnov konkrétneho predmetu“. Jedná sa o úpravu obsahu vzdelávania žiaka, t. j. vychádza sa z učebných osnov predmetu. Vyučujúci učiteľ v spolupráci so špeciálnym pedagógom vypracuje postupnosť krokov pri preberaní učiva príslušného predmetu. Úprava učebných osnov predmetu, ktorá je súčasťou individuálneho vzdelávacieho programu, sa vypracováva len pre tie vyučovacie predmety, v ktorých žiak nemôže postupovať podľa učebných osnov daného ročníka. Individuálny výchovno-vzdelávací program sa v priebehu školského roka môže upravovať a dopĺňovať podľa aktuálnych špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb žiaka.

Úpravy výchovno-vzdelávacieho programu sú výsledkom odborných konzultácií všetkých zainteresovaných odborníkov a oboznamuje sa s nimi aj zákonný zástupca žiaka. Individuálny výchovno-vzdelávací program podpisuje riaditeľ školy, triedny učiteľ, špeciálny pedagóg a zákonný zástupca žiaka.

Žiaci so zdravotným znevýhodnením vzdelávaní v školskej integrácii v bežnej triede základnej školy dostávajú rovnaké vysvedčenie ako ostatní žiaci, žiakov s autizmom a žiakov s mentálnym postihnutím je možné hodnotiť aj vysvedčením formou slovného komentára.

Žiakovi, ktorý mal z dôvodu zdravotného znevýhodnenia redukovaný obsah vzdelávania, sa táto skutočnosť uvádza v doložke vysvedčenia.

Podľa § 97 ods. 5 zákona č. 245/2008 Z. z., naša základná škola podľa § 94 ods. 2 písm. a), vzdeláva žiakov s mentálnym postihnutím alebo s mentálnym postihnutím v kombinácii s iným postihnutím. Vnútorne členíme žiakov podľa stupňa mentálneho postihnutia na :

a) variant A pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia

Zameraním školy je:

- aby si žiaci osvojili základy všeobecného vzdelania poskytovaného školou
- vybaviť žiakov takými kompetenciami, ktoré im umožnia po skončení primárneho vzdelávania pokračovať kontinuálne v ďalšom vzdelávaní
- žiakov vychovávať a vzdelávať k zodpovednosti, samostatnosti a schopnosti samostatne vystupovať
- aby z našej školy odchádzali žiaci, ktorí budú schopní sa socializovať, asertívne komunikovať a reálne zhodnotia svoje uplatnenie na trhu práce
- aby žiaci rešpektovali normy spoločenského správania sa

Špecifiká výchovy a vzdelávania:

Pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia nie sú určené vzdelávacie štandardy.

b) variant B pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia

Vzdelávanie je zamerané na :

- maximálny možný rozvoj žiakov s mentálnym postihnutím po stránke psychickej, fyzickej a emocionálnej,
- na kompenzáciu ich nedostatkov s cieľom optimálne ich pripraviť na praktický život,
- schopnosť žiakov osvojiť si základy vzdelania a pokračovať vo vzdelávaní v praktickej škole

Špecifiká výchovy a vzdelávania :

Pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia nie sú určené vzdelávacie štandardy.

Vzdelávanie **žiakov chorých alebo zdravotne oslabených** realizujeme vtedy, ak je žiak dlhodobo chorý; formou individuálneho prístupu a možnosti žiaka sprístupniť mu učivo, ktoré počas choroby nezvládol; resp. žiak je oslobodený od vyučovania povinnej telesnej výchovy.

Vzdelávanie žiakov s narušenou komunikačnou schopnosťou.

Vzdelávanie realizujeme v rámci bežných tried s uplatňovaním špeciálnych výchovno - vzdelávacích potrieb a to úpravou podmienok, foriem, metód a v mnohých prípadoch i úpravou obsahu výučby.

Žiaci s vývinovými poruchami

sú žiaci s poruchou aktivity a pozornosti; Vzdelávanie realizujeme v rámci bežných tried s uplatňovaním špeciálnych výchovno - vzdelávacích potrieb a to úpravou podmienok, foriem, metód a v mnohých prípadoch i úpravou obsahu výučby.

Žiaci s poruchami správania

sú vzdelávaní v rámci bežných tried s uplatňovaním špeciálnych výchovno - vzdelávacích potrieb a to úpravou podmienok, foriem, metód.

6.1.1 UČEBNÝ PLÁN PRE ŽIAKOV S LAHKÝM STUPŇOM MENTÁLNEHO POSTIHNUTIA

Vzdelávacia oblasť	Vyučovací predmet	Predmet skratka	Ročník									
			1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	Σ
Jazyk a komunikácia	Slovenský jazyk a literatúra	SJL	8+2	8+2	8+2	7+2	6+2	6+2	5+2	5+2	5+2	58+18
Matematika a práca s informáciami	Matematika	MAT	4+1	4+1	4+1	4+1	4+1	4+1	4+1	4+1	4+1	36+9
	Informatika	INF	0	0	0	0	1	1	1	0	0	3
Človek a príroda	Vecné učenie	VUC	1	1	1+1	0	0	0	0	0	0	3+1
	Fyzika	FYZ	0	0	0	0	0	0	1	1	1	3
	Chémia	CHEM	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
	Biológia	BIO	0	0	0	0	0	0	1	1	1+1	3+1
Človek a spoločnosť	Vlastiveda	VLA	0	0	0	2+1	2+1	3	0	0	0	7+2
	Dejepis	DEJ	0	0	0	0	0	0	1	1+1	1	3+1
	Geografia	GEO	0	0	0	0	0	0	1+1	1	1	3+1
	Občianska náuka	OBN	0	0	0	0	0	0	1	1	1	3
Človek a hodnoty	Etická výchova/ Náboženská výchova	ETV/ NAV	0	0	0	0	1	1	1	1	1	5
Človek a svet práce	Pracovné vyučovanie	PRV	1	2+1	3	4	4	4	4	4	4	30+1
Umenie a kultúra	Hudobná výchova	HUV	1	1	1	1	1	1	1	1	1	9
	Výtvarná výchova	VYV	1+1	1	1	1	1	1	1	1	1	9+1
Zdravie a pohyb	Telesná a športová výchova	TŠV	2	2	2	2	2	2	2	2	2	18
Základ:			18	19	20	21	22	23	24	24	25	196
Voliteľné (disponibilné) hodiny			4	4	4	4	4	3	4	4	4	35
Spolu:			22	23	24	25	26	26	28	28	29	231

6.1.2 UČEBNÝ PLÁN PRE ŽIAKOV SO STREDNÝM STUPŇOM MENTÁLNEHO POSTIHNUTIA

Vzdelávacia oblasť	Vyučovaci predmet	Predmet skratka	Ročník											
			1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	Σ	
Jazyk a komunikácia	Slovenský jazyk a literatúra	SJL	2+2	2+2	3+2	3+2	3+2	3+2	3+2	3+2	3+2	3+2	3+2	28+20
	Rozvíjanie komunikačných schopností	RVK	3	3	3	3	3	3	2	2	2	2	2	26
	Rozvíjanie grafomotorických zručností	RGZ	1	1	1	1	1	1	0	0	0	0	0	6
Matematika a práca s informáciami	Matematika	MAT	2+2	3+2	3+2	3+2	3+2	3+2	3+2	3+2	3+2	3+2	3+2	29+20
	Informatická výchova	INV	0	0	0	0	0	0	1	1	1	1	1	4
Človek a príroda	Vecné učenie	VUC	2	2	2	2	2	2	3	3	3	3	3	24
Človek a hodnoty	Etická výchova/ Náboženská výchova	ETV/ NAV	0	0	0	0	1	1	1	1	1	1	1	6
Človek a svet práce	Pracovné vyučovanie	PRV	4	4	4	4	4	4	5	5	5	5	5	44
Umenie a kultúra	Hudobná výchova	HUV	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	10
	Výtvarná výchova	VYV	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	10
Zdravie a pohyb	Telesná výchova	TEV	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	20
Základ:			18	19	20	20	21	21	22	22	22	22	22	207
Voliteľné (disponibilné) hodiny			4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	40
Spolu:			22	23	24	24	25	25	26	26	26	26	26	247

Poznámky :

1. Počet týždenných vyučovacích hodín v jednotlivých ročníkoch je presne určený pre každý učebný plán. Taktiež celkový počet vyučovacích hodín je presne daný.
2. Vyučovacia hodina má 45 minút v tomto rozdelení učebného plánu. Škola si môže zvoliť vlastnú organizáciu vyučovania. S prihliadnutím na osobitosti žiakov so zdravotným znevýhodnením môže škola uplatňovať aj iné spôsoby organizácie vyučovania, a to členením vyučovacej hodiny do kratších časových úsekov, zaradovaním a organizovaním prestávok, blokovým vyučovaním a inými organizačnými formami. V rámci vyučovania je možná individuálna práca s vybranými žiakmi logopéda, s cieľom systematickej korekcie, terapie alebo reedukácie postihnutia, narušenia.
3. Vyučovaci predmet pracovné vyučovanie je možné vyučovať v dvojhodinových celkoch.
4. Všetky špecifické úpravy sa vypracovávajú v individuálnom rozsahu a kvalite tak, aby zodpovedali špeciálnym výchovno-vzdelávacím potrebám konkrétneho žiaka. Individuálny výchovno-vzdelávací program vypracováva triedny učiteľ v spolupráci s výchovným poradcom a so špeciálnym pedagógom, prípadne ďalšími zainteresovanými odbornými pracovníkmi podľa potreby a so školským zariadením výchovného poradenstva a prevencie.
5. Ak je žiakovi so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami potrebné prispôsobiť obsah a formy vzdelávania v jednom alebo viacerých vyučovacích predmetoch, vypracuje vyučujúci daného predmetu v spolupráci so špeciálnym pedagógom ako súčasť individuálneho vzdelávacieho programu „Úpravu učebných osnov konkrétneho predmetu“. Jedná sa o úpravu obsahu vzdelávania žiaka, t. j. vychádza sa z učebných osnov predmetu. Vyučujúci učiteľ v spolupráci so špeciálnym pedagógom vypracuje postupnosť krokov pri preberaní učiva príslušného predmetu. Úprava učebných osnov predmetu, ktorá je súčasťou individuálneho vzdelávacieho programu, sa vypracováva len pre tie vyučovacie predmety, v ktorých žiak nemôže postupovať podľa učebných osnov daného ročníka.
6. Individuálny výchovno-vzdelávací program sa v priebehu školského roka môže upravovať a dopĺňať podľa aktuálnych špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb žiaka. Úpravy výchovno-vzdelávacieho programu sú výsledkom odborných konzultácií všetkých zainteresovaných odborníkov a oboznamuje sa s nimi aj zákonný zástupca žiaka. Individuálny výchovno-vzdelávací program podpisuje riaditeľ školy, triedny učiteľ, špeciálny pedagóg a zákonný zástupca žiaka.

6.2 VÝCHOVA A VZDELÁVANIE ŽIAKOV ZO SOCIÁLNE ZNEVÝHODNENÉHO PROSTREDIA

Vzdelávanie **žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia (SZP)** realizujeme takým spôsobom, že:

- upravíme organizáciu výchovy a vzdelávania;
- upravíme prostredie, v ktorom sa výchova a vzdelávanie uskutočňuje;
- využijeme špecifické metódy a formy výchovy a vzdelávania;
- na účel skvalitnenia podmienok výchovy a vzdelávania v súlade s platnými všeobecne záväznými predpismi zabezpečíme asistenta učiteľa
- zintenzívňujeme poradenskú a osvetovú činnosť pedagogických zamestnancov školy pre zákonných zástupcov žiakov zo SZP
- v spolupráci so zriaďovateľom, príslušnými úradmi a komunitným centrom prijmemo opatrenia na zlepšenie dochádzky, správania a vzdelávacích výsledkov

Výchova a vzdelávanie žiakov so SZP nie je klasickou integráciou. Žiakom preto vytvárame individuálne podmienky vo výchove a vzdelávaní tak, aby naplňali ich edukačné potreby. Žiakom zo SZP bude z Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Rožňave zabezpečená finančná dotácia na stravu, školské potreby a zariadenie. V triedach s vysokým počtom žiakov so SZP bude s učiteľmi pôsobiť asistent učiteľa.

Realizujeme vzdelávanie žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia nasledujúcimi formami, na účel skvalitnenia podmienok výchovy a vzdelávania v súlade s platnými všeobecne záväznými predpismi:

NULTÝ ROČNÍK

Nultý ročník základnej školy je forma výchovy a vzdelávania detí ako integrálna súčasť ZŠ. Vyučovanie v nultom ročníku organizujeme výchovným pôsobením s akceleračnými programami a cvičeniami na rozvoj poznávacích a mimopoznávacích funkcií s čiastočným plnením učebných osnov prvého ročníka ZŠ. Nultý ročník je určený pre deti, ktoré k 1.septembru dosiahli fyzický vek šesť rokov, nedosahujú školskú zrelosť, pochádzajú zo sociálne znevýhodneného prostredia a vzhľadom na sociálne a jazykové prostredie nie je u nich predpoklad zvládnutia učiva 1. ročníka ZŠ za jeden školský rok.

- Podmienkou zaradenia dieťaťa do nultého ročníka ZŠ je odborné psychologické alebo špeciálnopedagogické vyšetrenie na základe odporúčania pedagóga pri zápise dieťaťa do 1. ročníka ZŠ. Trieda sa môže zriadiť pri minimálnom počte 8 žiakov a maximálnom počte 16.
- Absolvovanie nultého ročníka v základnej škole sa považuje za prvý rok plnenia povinnej školskej dochádzky.

6.3 VÝCHOVA A VZDELÁVANIE ŽIAKOV S NADANÍM

Intelektovým nadaním žiakov sa rozumejú vysoko nadpriemerné rozvinuté poznávacie schopnosti v jednej alebo viacerých oblastiach. **Žiakovi s nadaním** v našej škole zabezpečujeme individuálny prístup, možnosť pracovať v záujmových útvaroch, pripravovať sa na súťaže a predmetové olympiády pod vedením skúsených pedagógov.

Všetky špecifické úpravy sa vypracovávajú v individuálnom rozsahu a kvalite tak, aby zodpovedali špeciálnym výchovno-vzdelávacím potrebám konkrétneho žiaka. Individuálny výchovno-vzdelávací program vypracováva triedny učiteľ v spolupráci s výchovným poradcom a so špeciálnym pedagógom, prípadne ďalšími zainteresovanými odbornými pracovníkmi podľa potreby a so školským zariadením výchovného poradenstva a prevencie.

Ak je žiakovi so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami potrebné prispôbiť obsah a formy vzdelávania v jednom alebo viacerých vyučovacích predmetoch, vypracuje vyučujúci daného predmetu v spolupráci so špeciálnym pedagógom ako súčasť individuálneho vzdelávacieho programu „Úpravu učebných osnov konkrétneho predmetu“. Jedná sa o úpravu obsahu vzdelávania žiaka, t. j. vychádza sa z učebných osnov predmetu. Vyučujúci učiteľ v spolupráci so špeciálnym pedagógom vypracuje postupnosť krokov pri preberaní učiva príslušného predmetu. Úprava učebných osnov predmetu, ktorá je súčasťou individuálneho vzdelávacieho programu, sa vypracováva len pre tie vyučovacie predmety, v ktorých žiak nemôže postupovať podľa učebných osnov daného ročníka. Individuálny výchovno-vzdelávací program sa v priebehu školského roka môže upravovať a dopĺňať podľa aktuálnych špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb žiaka.

Úpravy výchovno-vzdelávacieho programu sú výsledkom odborných konzultácií všetkých zainteresovaných odborníkov a oboznamuje sa s nimi aj zákonný zástupca žiaka. Individuálny

výchovno-vzdelávací program podpisuje riaditeľ školy, triedny učiteľ, špeciálny pedagóg a zákonný zástupca žiaka.

7. ORGANIZAČNÉ FORMY A METÓDY VYUČOVANIA, VZDELÁVACIE STRATÉGIE

Stratégia vyučovania určuje metódy a formy práce, ktorých premyslený výber, logické usporiadanie a kombinovanie je prostriedkom motivácie a usmernenia žiakov na vyučovaní a učení. Preto sa zameriame na výber efektívnych vyučovacích foriem a metód :

- **vzdelávacie metódy podľa zdroja poznania a druhu poznatkov:** výklad, diskusia – diskusia na tvorenie názoru, dramatizácia, písomné metódy – práca s textom, demonštračné metódy a praktické metódy – nácvik zručností;
- **vzdelávacie metódy podľa aktivity žiaka v procese výučby:** oznamovacie metódy, reproduktívne metódy, problémové metódy, tvorivé metódy – braistorming, rolestorming, keď žiak vystupuje v pozícii niekoho iného, asociačné učenie;
- **vzdelávacie metódy podľa logických postupov:** indukcia, dedukcia, analyticko – syntetická metóda;
- **vzdelávacie metódy podľa fáz vyučovacieho procesu:** metódy utvárania nových vedomostí, metódy upevňovania a prehľbovania vedomostí, metódy preverovania a hodnotenia vedomostí, metódy opakovania učiva;
- **vzdelávacie metódy podľa spôsobu interakcie:** frontálne, skupinová práca v triede, individualizácia učiva;

Podporujeme výučbu pomocou didaktickej techniky, semináre, diskusie, samostatné a tímové projekty, dlhodobé samostatné práce, prezentácie a obhajoba výstupov, praktickú výučbu. Dôraz kladieme na samostatnosť a zodpovednosť za učenie.

V oblasti rozumovej výchovy je naším cieľom rozvíjať u žiakov tvorivé myslenie, samostatnosť, aktivitu, sebahodnotenie.

Osobnostný a sociálny rozvoj budeme realizovať stimuláciou skupín žiakov so slabšími vyučovacími výsledkami, podporou individuálnych schopností.

Vyučovacie hodiny :

- kombinovaná vyučovacia hodina (sústreduje všetky základné zložky pedagogického procesu – opakovanie, skúšanie, výklad nového učiva, precvičovanie a upevnenie);
- vyučovacia hodina na osvojenie nových poznatkov;
- vyučovacia hodina orientovaná na opakovanie a precvičovanie;
- vyučovacia hodina zameraná na kontrolu a hodnotenie;
- exkurzie a vychádzky

8. VNÚTORNÝ SYSTÉM KONTROLY A HODNOTENIA

Vnútorňý systém hodnotenia kvality zameriame na 3 oblasti:

1. Hodnotenie žiakov
2. Hodnotenie pedagogických zamestnancov
3. Hodnotenie školy

8.1 VNÚTORNÝ SYSTÉM KONTROLY A HODNOTENIE ŽIAKOV

Jedným z rozhodujúcich faktorov dobrého a kvalitného riadenia školy je sledovanie efektívnosti školskej práce, jej premyslená, dôsledná a sústavná kontrola. Kľúčové miesto medzi všetkými evalvačnými činnosťami zaujíma hodnotenie a klasifikácia žiaka učiteľom.

Priamo v priebehu výchovno-vzdelávacieho procesu poskytuje učiteľ žiakovi nevyhnutnú spätnú väzbu a pravdivý obraz o tom, s akým úspechom sa mu darí dosahovať jednotlivé konkretizované výstupy. Súčasťou hodnotenia je tiež povzbudenie do ďalšej práce, návod, ako postupovať pri odstraňovaní nedostatkov. Cieľom je zhodnotiť prepojenie vedomostí so zručnosťami a spôsobilosťami. Pri hodnotení a klasifikácii výsledkov žiakov budeme vychádzať z metodických pokynov na hodnotenie a klasifikáciu.

Hlavným účelom hodnotenia je motivovať žiaka a poskytnúť jemu, ale i jeho rodičom nevyhnutnú spätnú väzbu o tom, ako žiak zvládol danú problematiku. Budeme dbať na to, aby sme prostredníctvom hodnotenia nerozdeľovali žiakov na úspešných a neúspešných. Hodnotenie budeme robiť na základe určitých kritérií, prostredníctvom ktorých budeme sledovať vývoj žiaka. Je potrebné, aby si žiaci kvalitnú spätnú väzbu dokázali samostatne vytvárať, naučili sa vlastnému kritickému sebahodnoteniu a hodnoteniu svojich spolužiakov. Budú sa klasifikovať všetky vyučovacie predmety.

Klasifikuje sa v súlade so Zákonom č. 245 z 22. mája 2008 §55, Metodickým pokynom č. 22/2011 z 1. mája 2011 na hodnotenie žiakov základnej školy. Pri hodnotení učebných výsledkov žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami sa bude brať do úvahy možný vplyv zdravotného znevýhodnenia žiaka na jeho školský výkon. Pre žiakov s mentálnym postihnutím sa postupuje podľa Metodického pokynu č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospachu a správania žiakov s mentálnym postihnutím. Budeme odlišovať hodnotenie spôsobilostí od hodnotenia správania.

Klasifikácia a hodnotenie žiakov

Klasifikácia a hodnotenie žiakov sa uskutočňuje na základe **Metodického pokynu č. 22/2011** na hodnotenie žiakov základnej školy.

Cieľom hodnotenie žiaka v škole je poskytnúť žiakovi a jeho rodičom spätnú väzbu o tom, ako žiak zvládol danú problematiku, v čom má nedostatky a kde má rezervy. Súčasťou hodnotenia je tiež povzbudenie do ďalšej práce, návod, ako postupovať pri odstraňovaní nedostatkov.

Kritéria hodnotenia

Kritériom hodnotenia je úroveň dosiahnutých vedomostí a zručností podľa platných osnov a vzdelávacích štandardov. Hodnotenie a klasifikácia žiaka v predmete nemôže byť znížená na základe správania žiaka.

Hodnotenie žiaka sa vykonáva klasifikáciou, slovným hodnotením alebo kombináciou klasifikácie a slovného hodnotenia. Riaditeľka školy rozhodla o spôsobe hodnotenia jednotlivých vyučovacích predmetov po prerokovaní v pedagogickej rade. **Klasifikáciu vykonávame vo všetkých vyučovacích predmetoch.** Klasifikácia je jednou z foriem hodnotenia, ktorej výsledky sa vyjadrujú určenými piatimi stupňami. Na vysvedčeniach s klasifikáciou sa slovný komentár za príslušný polrok nedopĺňa. **Prospech žiaka** v jednotlivých vyučovacích predmetoch sa klasifikuje týmito stupňami:

- 1 – výborný,
- 2 – chválitebný,
- 3 – dobrý,
- 4 – dostatočný,
- 5 – nedostatočný.

Podmienky naplnenia jednotlivých stupňov ako aj celkového prospechu sú uvedené v Metodickom pokyne č. 22/2011. **Správanie žiaka** sa klasifikuje týmito stupňami:

- 1 – veľmi dobré,**
- 2 – uspokojivé,**
- 3 – menej uspokojivé,**
- 4 – neuspokojivé.**

Celkové hodnotenie žiaka nultého ročníka, prvého ročníka základnej školy sa na konci prvého polroka a druhého polroka na vysvedčení vyjadruje:

- **prospel (a),**
- **neprospel (a).**

Celkové hodnotenie žiaka druhého ročníka až deviateho ročníka základnej školy sa na konci prvého polroka a druhého polroka na vysvedčení vyjadruje:

- **prospel (a) s vyznamenaním,**
- **prospel (a) veľmi dobre,**
- **prospel (a),**
- **neprospel(a).**

Žiakovi, ktorý je v niektorom vyučovacom predmete neklasifikovaný (nehodnotený), sa na vysvedčení a triednom výkaze uvádza namiesto klasifikačného stupňa alebo slovného hodnotenia slovo:

- absolvoval, ak sa žiak aktívne zúčastňoval na vyučovacom procese daného predmetu alebo ak bol žiak prítomný na vyučovacej hodine, aj keď zo závažných objektívnych dôvodov nepracoval,
- neabsolvoval, ak žiak zo závažných dôvodov nemohol vykonávať požadované intelektuálne a motorické činnosti, a preto sa na vyučovacom predmete ospravedlnene nezúčastňoval,
- neabsolvoval, ak žiak na vyučovacej hodine nepracoval, nevie uplatniť svoje vedomosti a zručnosti ani na podnet učiteľa; celkové hodnotenie takého žiaka je neprospel.

Podklady na hodnotenie výchovno-vzdelávacích výsledkov a správania žiaka

O spôsobe hodnotenia jednotlivých vyučovacích predmetov rozhodne riaditeľ školy po prerokovaní v pedagogickej rade. Žiaci sú v danom predmete takto hodnotení priebežne počas celého školského roka a aj na konci klasifikačného obdobia.

Podklady na hodnotenie výchovno-vzdelávacích výsledkov a správania žiaka získava učiteľ najmä týmito metódami, formami a prostriedkami:

- a) sústavným diagnostickým pozorovaním žiaka,
- b) sústavným sledovaním výkonu žiaka a jeho pripravenosti na vyučovanie,
- c) rôznymi druhmi skúšok (písomné, ústne, grafické, praktické, pohybové) a didaktickými testami; uplatňuje aj metódy menej riadené (referáty, denníky, projekty, sebahodnotiace listy, dotazníky, pozorovania, portfóliá) - súbor prác žiaka, ktoré vypovedajú o jeho výkone,
- d) analýzou výsledkov rôznych činností žiaka,
- e) konzultáciami s ostatnými pedagogickými zamestnancami a podľa potreby s odbornými zamestnancami zariadenia výchovného poradenstva a prevencie, všeobecného lekára pre deti a dorast, najmä u žiaka s trvalejšími psychickými a zdravotnými ťažkosťami a poruchami,
- f) rozhovormi so žiakom a so zákonným zástupcom žiaka.

Žiak je z predmetu skúšaný ústne, písomne alebo prakticky najmenej dvakrát v štvrt'ročnom hodnotiacom období.

Učiteľ oznamuje žiakovi výsledok každého hodnotenia a posúdi klady a nedostatky hodnotených prejavov a výkonov. Po ústnom skúšaní učiteľ oznámi žiakovi výsledok ihneď. Výsledky hodnotenia písomných a grafických prác a praktických činností oznámi žiakovi a predloží k nahliadnutiu najneskôr do 10 dní.

Písomné práce a ďalšie druhy skúšok rozvrhne učiteľ rovnomerne na celý školský rok. Pravidelným rozvrhnutím hodnotiacich činností zabráni preťažovaniu žiaka. Písomné práce archivuje do konca príslušného školského roka.

Termín na vykonanie písomnej skúšky, ktorá má trvať viac ako 25 minút, prekonzultuje učiteľ s triednym učiteľom, ktorý koordinuje plán skúšania. V jednom dni môže žiak robiť len jednu skúšku uvedeného charakteru.

Učiteľ vedie evidenciu o každom hodnotení žiaka v klasifikačnom zázname triedy a v žiackej knižke žiaka.

V rámci hodnotenia jednotlivých predmetov sa preverujú výsledky činnosti žiakov podľa určených kritérií. Kritéria hodnotenia sú rozpracované pre každý vzdelávací predmet zvlášť a sú súčasťou učebných osnov. V záujme zjednocovania kritérií:

- a) majú dôležitú úlohu predmetové komisie a metodické združenia, učitelia rovnakých a príbuzných predmetov hovoria o hodnotení a klasifikácii jednotlivých predmetov
- b) pre klasifikovanie v jednotlivých predmetoch doporučujeme využiť klasifikačnú stupnicu:

Známka :	Percentá :
1 výborný	100% - 90%
2 chváľitebný	89% - 75%
3 dobrý	74% - 50%
4 dostatočný	49% - 25%
5 nedostatočný	24% - 0%

Neoddeliteľnou súčasťou hodnotenia žiaka je aj jeho správanie, prístup a postoje. Hodnotenie nikdy nesmie viesť k znižovaniu dôstojnosti, sebadôvery a sebaúcty žiaka. Hodnotenie správania vychádza z čl. 9. Metodického pokynu č. 22/2011 na hodnotenie žiakov základnej školy. Kritériom je dodržiavanie pravidiel školského poriadku.

Spôsob informovania o stave hodnotenia žiaka v triede

Prípady zaostávania prospechu žiakov a nedostatky v ich správaní prerokúva pedagogická rada v prvom polroku spravidla do 15. novembra a v druhom polroku do 15. apríla. V prípade mimoriadneho zhoršenia prospechu alebo správania žiaka bezprostredne **preukázateľným spôsobom** o tejto skutočnosti informuje zákonného zástupcu žiaka triedny učiteľ.

Pedagogická rada zameraná na hodnotenie žiakov za prvý polrok sa uskutoční najskôr 22. januára a za druhý polrok sa uskutoční najskôr 21. júna príslušného školského roka.

Triedny učiteľ a učitelia jednotlivých predmetov priebežne a preukázateľným spôsobom informujú zákonného zástupcu žiaka o prospechu a správaní žiaka. Na informovanie zákonného zástupcu o priebežných výsledkoch žiaka sa používa žiacka knižka.

Klasifikácia a hodnotenie žiakov so ŠVVP

Klasifikácia žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, ktorí sú začlenení do bežných tried a žiakov v špeciálnych triedach sa uskutočňuje v súlade s **Metodickým pokynom č. 19/2015** na hodnotenie žiakov základnej školy. Hodnotenie sa robí s prihliadnutím na stupeň poruchy, ktorý je zohľadnený v jeho individuálnom vzdelávacom programe. Vyučujúci rešpektujú odporúčania psychologických vyšetrení žiaka a uplatňujú ich pri klasifikácii a hodnotení správania žiaka. Vyberajú vhodné a primerané spôsoby hodnotenia vrátane podkladov na hodnotenie. Uplatňujú také formy a spôsoby skúšania, ktoré zodpovedajú schopnostiam žiaka a nemajú negatívny vplyv na ich rozvoj a psychiku. Volia taký druh prejavu, v ktorom môže žiak preukázať lepšie výkony.

Postup do vyššieho ročníka

Do vyššieho ročníka postupuje žiak, ktorý **prospel**.

Žiak, ktorý bol na konci druhého polroka hodnotený stupňom prospechu nedostatočný alebo dosiahol neuspokojivé výsledky **z viac ako dvoch** povinných vyučovacích predmetov, **opakuje ročník**.

Ročník opakuje aj žiak, ktorého nebolo možné hodnotiť ani v náhradnom termíne zo závažných objektívnych dôvodov, najmä zdravotných, dlhodobého pobytu v zahraničí. Žiak, ktorý neprospel v čase, keď plní povinnú školskú dochádzku, môže opakovať ročník len raz, vo výnimočných prípadoch, ak je to v prospech žiaka, aj viackrát.

8.2 VNÚTORNÝ SYSTÉM KONTROLY A HODNOTENIA ZAMESTNANCOV

Hodnotenie pedagogických zamestnancov sa vykonáva na základe:

- Pozorovania (hospitácie) učiteľa.
- Rozhovoru s učiteľom.
- Sebahodnotenia.
- Výsledkov žiakov, ktorých učiteľ vyučuje (prospech, žiacke súťaže, didaktické testy zadané naraz vo všetkých paralelných triedach, úspešnosť prijatia žiakov na vyšší stupeň školy).
- Sledovania pokroku žiakov vo výsledkoch pod vedením učiteľa.
- Hodnotenia výsledkov pedagogických zamestnancov v oblasti ďalšieho vzdelávania, tvorby učebných pomôcok, mimoškolskej činnosti.

Pre hodnotenie zamestnancov sme vytvorili vlastný kompetenčný model zamestnanca:

KOMPETENCIE UČITEĽA :

Odborné vedomosti sa zručnosti

- dokonale ovláda svoj predmet;

Zameranie na žiaka

- pozná žiakov, analyzuje ich potreby, vie správne a samostatne reagovať pri riešení problémov v triede, komunikuje s rodičmi;

Zameranie na výsledky

- učiteľ má jasne stanovené ciele, ako dosiahnuť so žiakmi čo najlepšie výsledky a kompetencie, v čom chce škole pomôcť;

Strategické myslenie

- prispieva novými nápadmi, uvedomuje si dôležitosť vlastného vkladu pre bezproblémový chod školy.

Vedenie Pudi

- vedie kolektív žiakov
- záujmová činnosť, príprava na súťaže, olympiády, kolektív pedagógov, koordinácia činností;
- vedie kolektív pedagógov – MZ, PK, STU.

Osobnostné kvality

- kreatívnosť, samostatnosť, čestnosť, pracovitosť;

Kritériá hodnotenia pedagogických zamestnancov našej školy sme ďalej rozpracovali na :

Základné podmienky

- kvalita plnenie pracovných úloh
- plnenie cieľových úloh

Ďalšie podmienky:

1. Triednictvo:

- sťažená práca : žiaci so ŠVVP, problémoví žiaci;
- vedenie triednej dokumentácie

2. Výchovno-vzdelávacia činnosť:

- plnenie tematických výchovno-vzdelávacích plánov
- výchovno-vzdelávacie výsledky
- výsledky hospitačnej činnosti RŠ a ZRŠ

3. Oprava písomných prác:

- SJL predpísané diktáty, štvrťročné práce, vstupné a výstupné práce;
- CUJ – predpísané diktáty a písomné práce ;
- MAT – štvrťročné práce, vstupné a výstupné práce;
- CHEM – predpísané laboratórne práce;

4. Spravovanie kabinetov:

- Počet kabinetov, priebeh inventarizácie, návrhy na vyradenie neupotrebitel'ného majetku.

5. Vedúci MZ, PK, STU:

- Pravidelné zasadnutia podľa plánu, kontrolná činnosť, hospitačná činnosť, pravidelné odovzdávanie zápisníc, evidencie vykonaných kontrol, plnenie úloh podľa plánu MZ a PK.

6. Súťaže a olympiády:

- Príprava žiakov na oblastné, okresné, krajské, celoslovenské kolá súťaží a olympiád.
- Umiestnenie žiakov: okresné kolo, krajské kolo, celoslovenské kolo

7. Estetická úprava školského prostredia:

- Aktualizácia a správcovstvo násteniek v interiéri školy.
- Aktualizácia násteniek v triedach, estetická úprava prostredia tried.
- Estetická úprava a úprava interiéru školy, starostlivosť o kvety.
- Estetická úprava a úprava exteriéru školy, brigády pri úprave okolia školy.

8. Akcie organizované školou:

- Návrhy a zorganizovanie akcií pre žiakov a zamestnancov školy.
- Zodpovednosť za organizovanie akcie.

8.3 HODNOTENIE ŠKOLY

Cieľom hodnotenia je, aby žiaci a ich rodičia získali dostatočné a hodnoverné informácie o tom, ako zvládajú požiadavky na ne kladené. A preto, aby aj verejnosť vedela, ako škola dosahuje ciele, ktoré sú na žiakov kladené v ŠVP.

Dôraz kladieme na:

- konštatovanie úrovne stavu;
- zisťovanie súvislostí a okolností, ktoré výsledný stav ovplyvňujú.

Vlastné hodnotenie školy je zamerané na:

- Ciele, ktoré si škola stanovila koncepčnom zámere rozvoja školy a v školskom vzdelávacom programe, ich realita a stupeň dôležitosti.
- Posúdenie ako škola spĺňa ciele, ktoré sú v Štátnom vzdelávacom programe.
- Oblasti, v ktorých škola dosahuje dobré výsledky a oblasti, v ktorých škola dosahuje slabšie výsledky, včítane návrhov a opatrení.

Pravidelne monitorujeme :

- Podmienky na vzdelanie
- Spokojnosť s vedením školy a učiteľmi
- Prostredie – klíma školy
- Priebeh vzdelávania – vyučovací proces- metódy a formy vyučovania
- Úroveň podpory žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami
- Výsledky vzdelávania
- Riadenie školy
- Úroveň výsledkov práce školy

Kritériom pre nás je:

- Spokojnosť žiakov, rodičov, učiteľov
- Kvalita výsledkov

Nástroje na zisťovanie úrovne stavu školy sú:

- Dotazníky pre žiakov a rodičov
- Dotazníky pre absolventov školy
- Analýza úspešnosti žiakov na súťažiach, olympiádach
- SWOT analýza